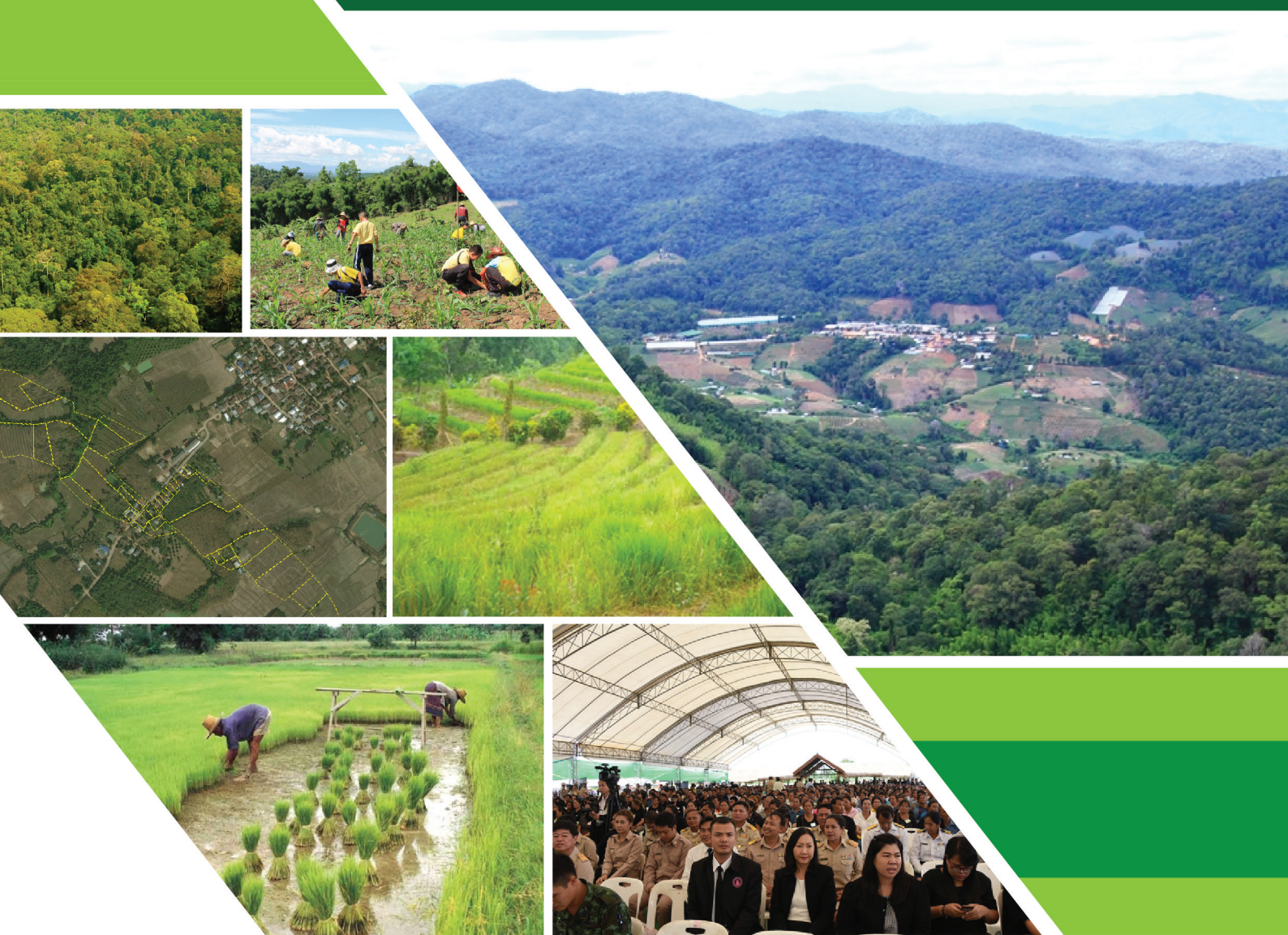

(ร่าง) แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)
และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน

เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๑ (ร่าง) แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)
และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

สารบัญ

(ร่าง) แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผน	๒
๑.๓ หลักการสำคัญ	๔
ส่วนที่ ๒ สถานการณ์การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	
๒.๑ สถานการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดิน	๗
๒.๑.๑ การขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ	๗
๒.๑.๒ การวางผังเมืองและการใช้พื้นที่	๗
๒.๑.๓ การขาดประสิทธิภาพของเครื่องมือทางกฎหมายและมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์	๘
๒.๑.๔ การขาดการบูรณาการฐานข้อมูลการใช้ที่ดินของประเทศ	๘
๒.๒ สถานการณ์ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
๒.๒.๑ การสงวนและคุ้มครองที่ดินของรัฐ	๘
๒.๒.๒ สถานการณ์และปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓
๒.๒.๓ ปัญหากรรมสิทธิ์และความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดิน	๑๗
๒.๓ สถานการณ์ด้านคุณภาพของดิน	๑๘
๒.๓.๑ ทรัพยากรดินที่มีปัญหาเสื่อมโทรมและขาดความอุดมสมบูรณ์	๑๘
๒.๓.๒ การปนเปื้อนของดิน	๑๙
๒.๓.๓ การสูญเสียดินและการชะล้างพังทลายของดิน	๑๙
๒.๔ สถานการณ์ปัญหาระดับโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย	๒๐
๒.๔.๑ แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและการทวีความสำคัญของภูมิภาคเอเชีย	๒๐
๒.๔.๒ การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคและอนุภูมิภาค	๒๐
๒.๔.๓ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก	๒๑
๒.๔.๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๒๑
๒.๔.๕ ความต้องการใช้พลังงาน	๒๒
ส่วนที่ ๓ นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	
๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	๒๓
๓.๒ นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)	๒๗
๓.๓ ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	๒๘
๓.๔ นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ การขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์	๒๙

สารบัญ (ต่อ-๑)

เรื่อง	หน้า
๓.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	๓๐
๓.๖ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ (ฉบับเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ)	๓๒
๓.๗ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๓๓
๓.๘ แผนแม่บทการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ การบูรณาการที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๓๔
๓.๙ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	๓๕
๓.๑๐ (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)	๓๗
๓.๑๑ นโยบายการพัฒนาพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ	๓๘
 ส่วนที่ ๔ การวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำแผน	
๔.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ประเด็นปัญหาด้านที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	๔๑
๔.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมด้วย SWOT Analysis	๔๒
๔.๒.๑ จุดแข็ง (Strengths)	๔๒
๔.๒.๒ จุดอ่อน (Weaknesses)	๔๒
๔.๒.๓ โอกาส (Opportunities)	๔๔
๔.๒.๔ ภัยคุกคาม (Threats)	๔๔
๔.๒.๕ การนำผลจาก SWOT Analysis เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๔๕
๔.๓ การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการใช้ที่ดินในอนาคต	๔๖
๔.๓.๑ ทิศทางและแนวโน้มของการใช้ที่ดินประเภทป่าไม้	๔๗
๔.๓.๒ ทิศทางและแนวโน้มของการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม	๔๘
๔.๓.๓ ทิศทางและแนวโน้มของการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย	๔๘
๔.๓.๔ แนวโน้มการใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรม	๔๙
๔.๓.๕ แนวโน้มการพัฒนาที่ดินด้านเศรษฐกิจตามนโยบายรัฐบาล	๕๐
๔.๓.๖ แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่สำหรับความต้องการใช้แร่	๕๒
๔.๓.๗ แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่สำหรับการพัฒนาพลังงานทดแทน	๕๓
๔.๓.๘ แนวโน้มการใช้ที่ดินในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม	๕๔

สารบัญ (ต่อ-๒)

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๕ แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	
๕.๑ แนวคิดและหลักการ	๕๗
๕.๒ วิสัยทัศน์	๖๓
๕.๓ พันธกิจ	๖๓
๕.๔ วัตถุประสงค์	๖๓
๕.๕ เป้าประสงค์	๖๓
๕.๖ ยุทธศาสตร์	๖๔
ส่วนที่ ๖ แผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน	
แผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน	๑๔๓
ส่วนที่ ๗ การขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	
๗.๑ แนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๑๙๙
๗.๒ บทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผน	๒๐๐
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ ๑ คำอธิบายตัวชี้วัด แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	
ภาคผนวกที่ ๒ อักษรย่อรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
๑.๑-๑	กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๓
๓.๔-๑	ความสำคัญ ๓ ประการในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า	๓๐
๕.๑-๑	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ระยะ ๒๐ ปี	๕๙
๕.๑-๒	หลักการสำคัญในการจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๖๑
๕.๖-๑	แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ระยะ ๕ ปี	๖๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๒-๑	พื้นที่ป่าไม้และสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๕๙	๙
๒.๒-๒	พื้นที่อนุรักษ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	๙
๒.๒-๓	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙	๑๐
๒.๒-๔	การใช้ที่ดินของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๓/๒๕๕๖ และปี พ.ศ. ๒๕๕๘/๒๕๕๙	๑๔
๒.๒-๕	การใช้ที่ดินของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘	๑๔
๒.๒-๖	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘	๑๕
๕.๖-๑	ความเชื่อมโยงของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง	๖๗
๕.๖-๒	แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๙๙
๖-๑	จำนวนแผนงาน/โครงการและงบประมาณดำเนินการรายยุทธศาสตร์	๑๔๓
๖-๒	แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน	๑๔๕
๗.๒-๑	บทบาทและแนวทางการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานและภาคีเครือข่าย	๒๐๐

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา มีหลายประเด็นสำคัญ ได้แก่ การบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ความขัดแย้งเรื่องแนวเขตที่ดิน การใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสมหรือเต็มศักยภาพ ความเหลื่อมล้ำและการกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เป็นธรรม การไร้ที่ดินทำกิน การขาดเอกภาพในการบริหารจัดการ ล้วนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของฐานทรัพยากร ดังนั้น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘ (๑) จึงได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คทช. ได้จัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นกรอบนโยบาย (Policy Framework) ระยะยาวที่ครอบคลุมประเด็นการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในเรื่องที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ และมีความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณ โดย คทช. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ระยะเร่งด่วน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในระยะ ๕ ปีแรก พร้อมทั้งรายละเอียดของแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน สามารถดำเนินการในระยะเฉพาะหน้าได้ทันที โดยกระบวนการในการจัดทำแผนฯ ได้มีการทบทวนข้อมูลสถานการณ์ปัญหาที่ดินและทรัพยากรดิน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดินฯ ระยะ ๕ ปี มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ทั้งเวทีการประชุมกลุ่มย่อยตามรายประเด็นยุทธศาสตร์ และการสัมมนากลุ่มใหญ่เพื่อรับฟังความคิดเห็น และนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม

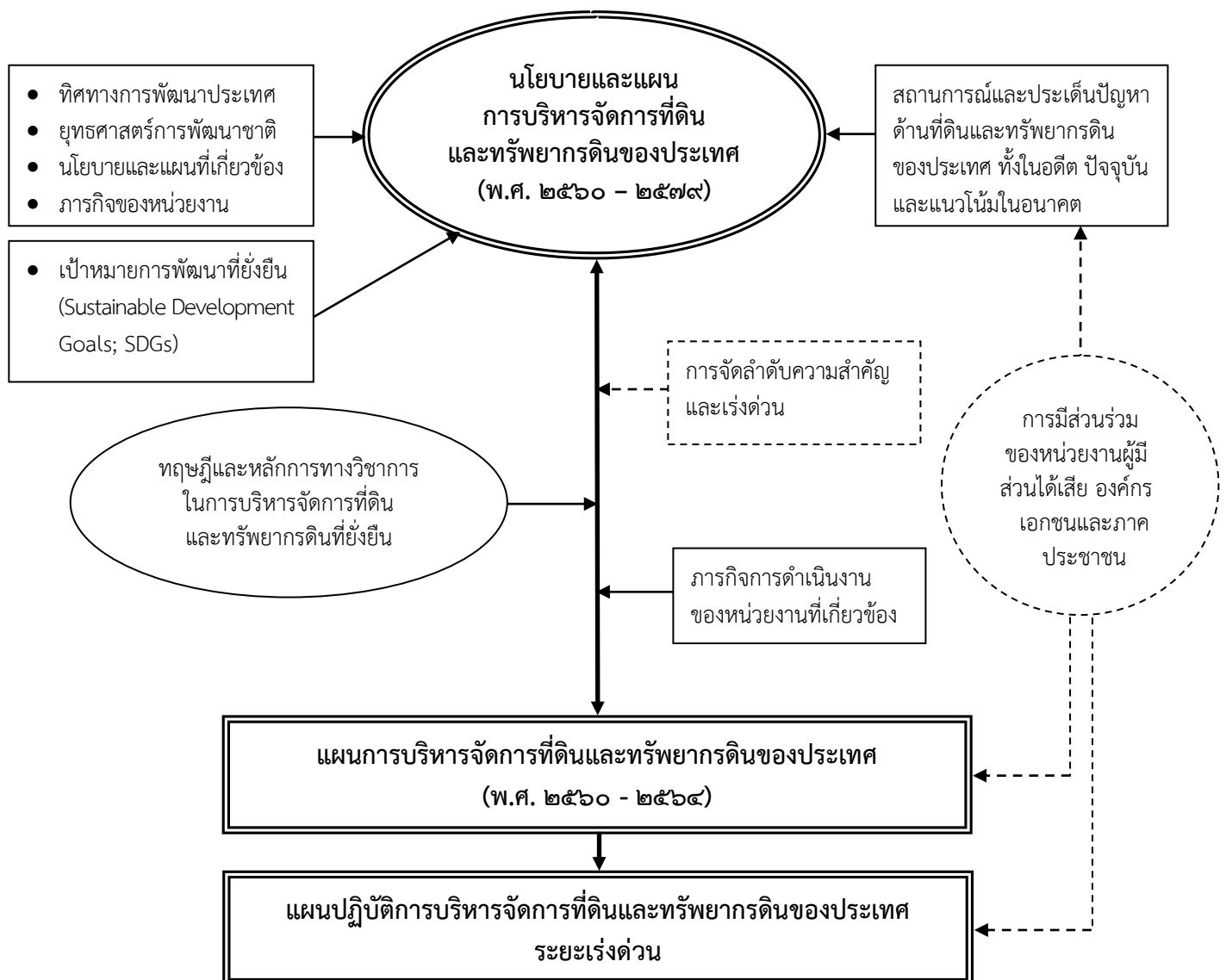
แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ระยะเร่งด่วน ให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ ก่อนนำเสนอต่อ คทช. และคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑.๒ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผน

การจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้ให้ความสำคัญในการถ่ายทอดสาระสำคัญของนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ระยะ ๒๐ ปี ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ โดยพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ ตลอดจนนโยบายและแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- แนวทางการปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดินของสภาพัฒนาการแห่งชาติ (วาระปฏิรูปที่ ๑๑ ปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดิน)
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามกรอบสหประชาชาติ
- นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗) ด้านที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ และด้านที่ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- แผนแม่บทการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓
- แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔
- แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔
- นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ การขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อให้แผนการบริหารจัดการที่ดินฯ มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

รูปที่ ๑.๑-๑ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑.๓ หลักการสำคัญ

หลักการสำคัญที่นำมาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๑๐ หลักการ ดังนี้

๑) **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)** เป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง

๒) **หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)** เป็นหลักการที่มุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การกระจายอำนาจที่ยึดหลักการพื้นที่ – ภารกิจ - การมีส่วนร่วม (Area - Function - Participation: AFP) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และความเป็นธรรมความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจ การเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ และการกำหนดภาระรับผิดชอบ (Accountability) ของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง

๓) **หลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ (Soil and Water Conservation)** เป็นหลักการใช้ทรัพยากรดินและน้ำอย่างเหมาะสม ด้วยวิธีการที่ชาญฉลาด คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความยั่งยืน การนำมาจัดการอนุรักษ์ดินและน้ำมาใช้เพื่อป้องกันและรักษาดินไม่ให้ถูกชะล้างพังทลาย ทั้งบนพื้นที่ที่มีความลาดเทต่ำจนถึงพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

๔) **หลักการบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศ (Ecosystem Approach)** เป็นหลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงระบบหรือองค์รวม (Holistic) มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการด้านการจัดการที่ดิน น้ำ และสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในบริเวณนั้น ให้เกิดความสมดุลในด้านการอนุรักษ์ มีการนำทรัพยากรมาใช้อย่างยั่งยืน และการแบ่งปันการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน การดำรงอยู่ของระบบนิเวศอย่างสมดุลและการตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ได้แก่ การจัดการลุ่มน้ำอย่างบูรณาการและการบริหารจัดการลุ่มน้ำ

๕) **หลักการระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle)** เป็นหลักการจัดการเชิงรุกที่เน้นการป้องกันผลกระทบ โดยการสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ที่ระบบนิเวศที่เปราะบางและพื้นที่เสี่ยง

๖) **หลักการพัฒนาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Development)** เป็นหลักการพัฒนาที่มุ่งเน้นวัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ทั้งในแง่ของผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for Money) รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการ โดยจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๗) **หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)** เป็นหลักการพัฒนาที่มุ่งเน้นการคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาจะตอบสนองความต้องการของคนทั้งในยุคปัจจุบันและยุคต่อไปอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีหลักการสำคัญ คือ การสร้างสมดุลของการพัฒนาทั้ง ๓ มิติ อันได้แก่ ๑. มิติด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายรายได้ให้เอื้อประโยชน์ต่อคนในสังคม ๒. มิติการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสมรรถนะและมีผลิตภาพสูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และ ๓. มิติการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่ระบบนิเวศสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้

๘) **หลักการพัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง (Human - Centered Development)** เป็นหลักการพัฒนาโดยใช้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยบูรณาการให้เกิดองค์รวม มีดุลยภาพทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อมและมิติด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดสภาพที่เรียกว่าเป็นภาวะยั่งยืน เกิดความสมดุล ระหว่างคน ธรรมชาติ และสรรพสิ่งที่เกื้อกูลกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

๙) **หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation)** เป็นกระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วม ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่ ๑. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ๒. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ ๓. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ๔. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ และ ๕. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

๑๐) **หลักภูมิสังคม (Geosocial)** เป็นหลักการพัฒนาที่เน้นสภาพตามความเป็นจริงของภูมิประเทศทั้งในด้านพื้นที่ดิน ด้านสังคมวิทยา และด้านวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวกับนิสัยใจคอและอัธยาศัยของคนในพื้นที่ โดยคำนึงถึงความพร้อมของทุกคนในสังคม ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันและพลังในการร่วมกันคิดร่วมกันทำในสิ่งที่ทุกคนเห็นว่าเป็นปัญหาและพัฒนาให้อุปสรรคสุขแก่ส่วนรวมในสังคม จากนั้นจึงขยายการดำเนินงานออกสู่สังคมภายนอก

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๒.๑ สถานการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดิน

๒.๑.๑ การขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยเกิดจากการมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ เป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ ในระดับหน่วยงานปฏิบัติพบปัญหาแผนงานต้องปรับเปลี่ยนตามนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป การปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ การขาดปัจจัยเกื้อหนุนการปฏิบัติงาน การขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินยังไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งในการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยนั้น รัฐจำเป็นต้องมีเครื่องมือและมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางกฎหมายหรือทางนโยบาย สำหรับประเทศไทยแม้ว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อใช้กำกับควบคุมและดูแลบริหารจัดการที่ดิน แต่กฎหมายที่มีอยู่ก็ยังคงขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ที่เพียงพอต่อการควบคุมการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ที่ดิน อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๕๙)

๒.๑.๒ การวางผังเมืองและการใช้พื้นที่

การผังเมืองมีความสำคัญต่อการชี้นำและกำหนดทิศทางการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานในการวางแผนระยะยาวแบบบูรณาการ จึงทำให้ขาดการวางแผนและจัดทำผังประเทศไทยให้รองรับต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และการเตรียมการสำหรับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการลงทุนจัดทำโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐ มีแต่การวางแผนและจัดทำผังที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น อีกทั้งความล่าช้าของการวางแผนและจัดทำผังเมืองไม่ทันต่อการพัฒนาและไม่ทันต่อความเจริญเติบโตของเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเมืองเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง นอกจากนี้ผังเมืองแต่ละพื้นที่ไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ขาดการบังคับใช้กฎหมายผังเมืองที่มีอยู่อย่างเคร่งครัด จนก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเมืองในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างไร้ทิศทาง ขาดการนำผังลุ่มน้ำมาใช้ประกอบในการวางแผนผังเมืองในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีการแทรกแซงโดยกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์โดยใช้การผังเมืองเป็นเครื่องมือ รวมไปถึงระบบการผังเมืองและการใช้พื้นที่ของประเทศที่ยังขาดการตรวจสอบในสถานิติบัญญัติอย่างต่อเนื่อง ที่จะเอื้อให้ผังเมืองต้องมีความพร้อมเพื่อควบคุมและกำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศในอนาคต เพื่อให้กลไกหลักด้านการวางแผนผังเมืองของประเทศไทยได้รับการแก้ไขและสามารถดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๘)

๒.๑.๓ การขาดประสิทธิภาพของเครื่องมือทางกฎหมายและมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์

เครื่องมือทางกฎหมายและมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดิน ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อการใช้ที่ดินในอนาคต เครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่มุ่งไปที่การจัดสรรที่ดินอย่างเหมาะสมในทางเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องมีการผลักดันให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายที่ดินให้มีการคำนึงถึงความสมดุลด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมมากขึ้น

๒.๑.๔ การขาดการบูรณาการฐานข้อมูลการใช้ที่ดินของประเทศ

ปัจจุบันฐานข้อมูลการใช้ที่ดินมีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงานขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ ซึ่งปัญหาที่พบ คือ ข้อมูลหลายส่วนอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่หรือข้อมูลแบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่มีมาตรฐานแตกต่างกัน การมีข้อมูลกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเจ้าของ และหลายข้อมูลไม่สามารถอ้างอิงกันได้ เช่น ฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้ ข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่ตรงกันและขาดการบูรณาการข้อมูลให้สอดคล้องกัน

๒.๒ สถานการณ์ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๒.๒.๑ การสงวนและคุ้มครองที่ดินของรัฐ

ประเทศไทยมีเนื้อที่ ๕๑๓,๑๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๒๐.๗ ล้านไร่ จากข้อมูลรายงานการปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดิน โดยสภาพัฒนาการแห่งชาติ (๒๕๕๘) ระบุว่า มีที่ดินของรัฐที่เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประกาศเป็นป่าอนุรักษ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ รวมแล้วประมาณ ๗๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ยังไม่ได้หักเนื้อที่ทับซ้อนกับพื้นที่อนุรักษ์ต่างๆ) จำนวน ๖๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ ที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ในที่ดินของรัฐที่ให้เกษตรกรเข้าใช้ประโยชน์ จำนวน ๓๓.๗ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ และที่ดินราชพัสดุ จำนวน ๘.๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ และพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ได้จำแนก ๑๗.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ

๒.๒.๑.๑ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศ

จากข้อมูลสถิติกรมป่าไม้ (๒๕๕๙) พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย มีจำนวนรวม ๑๐๒.๑๗ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๘ ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๖๖,๑๗๖.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖ แสดงดังตารางที่ ๒.๒-๑

ตารางที่ ๒.๒-๑ พื้นที่ป่าไม้และสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๕๙

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่าไม้ (ล้านไร่)	สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ (ร้อยละ)
๒๕๔๑	๘๑.๐๘	๒๕.๒๘
๒๕๔๓	๑๐๖.๓๒	๓๓.๑๕
๒๕๔๗	๑๐๔.๗๔	๓๒.๖๖
๒๕๔๘	๑๐๐.๖๒	๓๑.๓๘
๒๕๔๙	๙๙.๑๖	๓๐.๙๒
๒๕๕๑	๑๐๗.๒๔	๓๓.๔๔
๒๕๕๖	๑๐๒.๑๒	๓๑.๕๗
๒๕๕๗	๑๐๒.๒๘	๓๑.๖๒
๒๕๕๘	๑๐๒.๒๔	๓๑.๖๐
๒๕๕๙	๑๐๒.๑๗	๓๑.๕๘

ที่มา: กรมป่าไม้ (๒๕๕๙)

ข้อมูลสถิติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แบ่งพื้นที่อนุรักษ์ออกเป็น ๖ ประเภท ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า สวนพฤษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ มีเนื้อที่รวม ๖๖.๓๑ ล้านไร่ แสดงดังตารางที่ ๒.๒-๒ และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีเนื้อที่รวม ๒๓๐,๒๘๐.๖๕ ตารางกิโลเมตร แสดงดังตารางที่ ๒.๒-๓

ตารางที่ ๒.๒-๒ พื้นที่อนุรักษ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเภท	พ.ศ. ๒๕๕๘		พ.ศ. ๒๕๕๙	
	จำนวน (แห่ง)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (แห่ง)	เนื้อที่ (ไร่)
อุทยานแห่งชาติ	๑๒๗	๓๘,๘๗๔,๒๘๗.๕๐	๑๒๙	๓๙,๐๓๙,๒๑๓.๔๓
วนอุทยาน	๑๑๙	๙๐๙,๘๘๗.๕๐	๑๑๙	๙๐๙,๘๘๕.๓๙
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๕๘	๒๓,๐๘๐,๕๖๖.๒๕	๕๙	๒๓,๑๔๒,๓๖๒.๒๕
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๖๐	๒,๖๙๑,๖๐๖.๒๕	๖๕	๓,๑๖๐,๒๘๖.๔๑
สวนพฤษศาสตร์	๑๘	๒๙,๘๐๖.๒๕	๑๘	๒๙,๘๐๔.๐๐
สวนรุกขชาติ	๕๒	๒๔,๔๒๕.๐๐	๕๓	๒๔,๔๗๕.๓๙
รวม	๔๓๔	๖๕,๖๑๐,๘๖๘.๗๕	๔๔๓	๖๖,๓๐๖,๐๒๖.๘๗

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๕๙)

ตารางที่ ๒.๒-๓ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ภาค	พ.ศ. ๒๕๕๘		พ.ศ. ๒๕๕๙	
	จำนวน (แห่ง)	เนื้อที่ (ตารางกิโลเมตร)	จำนวน (แห่ง)	เนื้อที่ (ตารางกิโลเมตร)
ภาคเหนือ	๒๕๗	๑๑๑,๘๗๕.๐๔	๒๕๗	๑๑๑,๘๗๕.๐๔
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๕๓	๕๕,๓๓๓.๔๐	๓๕๓	๕๕,๓๓๓.๔๐
ภาคกลางและภาคตะวันออก	๑๔๓	๓๔,๘๘๙.๐๖	๑๔๓	๓๔,๘๘๙.๐๖
ภาคใต้	๔๖๘	๒๘,๑๘๓.๑๕	๔๖๘	๒๘,๑๘๓.๑๕
รวม	๑,๒๒๑	๒๓๐,๒๘๐.๖๕	๑,๒๒๑.๐๐	๒๓๐,๒๘๐.๖๕

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๕๙)

หมายเหตุ: ๑. เนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติในตารางนี้เป็นเนื้อที่รวมทั้งหมดตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังไม่ได้หักเนื้อที่ซ้อนทับและเนื้อที่เพิกถอนเพื่อใช้ประโยชน์ออก
๒. จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร และอุทัยธานี รวมอยู่ในภาคเหนือ

๒.๒.๑.๒ การบุกรุกพื้นที่ของรัฐและการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน

จากข้อมูลสถิติพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีเหลืออยู่เพียง ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๐ ของพื้นที่ประเทศ (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘) โดยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ลดลง ๕.๑๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นประมาณ ๗ แสนไร่ต่อปี โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ต้นน้ำของภาคเหนือ ทำให้พื้นที่ป่าไม้จำนวนมากกลายเป็นภูเขาหัวโล้น พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารบางส่วนถูกบุกรุกและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการขาดแคลนน้ำ มลพิษทางน้ำ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดเอกภาพและการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนการตัดสินใจ การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง และปริมาณคุณภาพและสัดส่วนการไหลของน้ำท่าในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่ไม่เหมาะสม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๕๔)

สาเหตุหลักที่ทำให้พื้นที่ป่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในการขยายพื้นที่ทางการเกษตร การบุกรุกจับจองของนายทุน การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิที่ไม่ถูกต้อง และการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน เช่น การขยายตัวของพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรมเข้าไป ในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าไม่อย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีมาตรการด้านการกำหนดเขตการใช้ที่ดินที่ชัดเจนและเข้มงวด เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรที่มีคุณภาพ พื้นที่ป่าและแหล่งน้ำเอาไว้ และหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและจำกัดการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษให้ตั้งอยู่ในเขตที่เหมาะสมหรือในส่วนของพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการเร่งเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน เป็นต้น

๒.๒.๑.๓ ความขัดแย้งจากการบุกรุกใช้ที่ดินป่าไม่มีความรุนแรงมากขึ้น

เนื่องจากที่ดินมีอยู่อย่างจำกัด แต่จำนวนประชากรและความต้องการใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากขึ้น ทำให้เกิดการขาดแคลนพื้นที่ทำกินและเกิดการรุกล้ำเข้าไปตั้งถิ่นฐานและใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจำนวนมาก รวมถึงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ประเทศไทยมีเนื้อที่ป่าไม้มารวม ๑๐๗,๒๔๑,๐๓๐ ไร่ ซึ่งจากรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน และเร่งรัดออกเอกสารสิทธิแก่ประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ปี ๒๕๕๓ ระบุว่าประชาชนอยู่ในเขตสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ตัวเลขที่เป็นทางการของหน่วยงานต่างๆ พบว่ามีผู้เข้าไปอยู่อาศัยและทำประโยชน์ในป่าสงวนแห่งชาติประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ ราย เนื้อที่ประมาณ ๖.๔ ล้านไร่ ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) จำนวน ๑๘๕,๙๑๖ ราย เนื้อที่ ๒,๒๔๓,๙๔๓ ไร่ ที่ราชพัสดุ จำนวน ๑๖๑,๙๓๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒,๑๒๐,๑๙๖ ไร่ ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๕๔,๘๖๗ ไร่ เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นการใช้พื้นที่ป่าสำหรับกิจกรรมทางการเกษตรหรือการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม หรือมีการขยายตัวของพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรม เข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม และมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าอย่างไม่เหมาะสมตามสถานภาพของพื้นที่และการกระจายการถือครองที่ดินยังไม่เหมาะสมและเป็นธรรม ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งการใช้ที่ดินที่มีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีผู้ถือครองที่ทำกินในเขตป่าไม้น้อย ๔ - ๕ แสนราย คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๖-๑๐ ล้านไร่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๑) และจากข้อมูลคดีเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า มีจำนวน ๗,๙๕๘ คดี รวมพื้นที่ที่ถูกบุกรุกเท่ากับ ๑๔๗,๐๕๗ ไร่ ๒ งาน ๑๔ ตารางวา คิดเป็นมูลค่าความเสียหาย ๑๐,๐๓๕,๔๘๔,๙๓๒ บาท (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘)

๒.๒.๑.๔ ความขัดแย้งเรื่องแนวเขตที่ดิน

เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินหลายฉบับ รวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรีหลายเรื่อง ทำให้มีแนวเขตที่ดินจำนวนมากที่ประกาศต่างกรรมต่างวาระ ประกอบกับความไม่ชัดเจนของขอบเขตพื้นที่ป่า เนื่องจากเทคโนโลยีการจัดทำแผนที่ในอดีตไม่สามารถกำหนดรายละเอียดขอบเขตพื้นที่ป่าได้อย่างชัดเจน จึงมีปัญหาตามมา คือ ไม่มีการกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ทำกินของประชาชนที่อยู่ก่อนการประกาศเขตป่าไม้ออกจากพื้นที่ป่าสงวน ทำให้ประชาชนที่ควรเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินต้องกลายเป็นผู้บุกรุก และจากการที่มีหน่วยงานจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง ทำให้แผนที่แนบท้ายประกาศมีมาตราส่วนแตกต่างกัน ทำให้มีปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าไม่ชัดเจน ส่งผลให้มีข้อพิพาทเรื่องแนวเขตมาโดยตลอด ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาครัฐกับภาคเอกชน และระหว่างภาคประชาชนด้วยกัน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ, ๒๕๕๙) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา และนำมาสู่นโยบายการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ หรือ “วันแมป” (One Map) โดยมีเป้าหมายของการจัดทำ One Map คือ การนำเอาเส้นแบ่งเขตแผนที่ที่ไม่ตรงกันของหน่วยงานรัฐมาให้เป็นเส้นเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินทับซ้อน การทุจริต ผลประโยชน์ การใช้พื้นที่ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นปัญหามาโดยตลอด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ประเทศไทยมีแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐที่ชัดเจน ถูกต้อง และเป็นรูปธรรม ในมาตรฐานเดียวกัน คือ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (๒) เพื่อหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่าและการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าไม้ (๓) เพื่อจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในที่ดินของรัฐ สำหรับการบริหารจัดการที่ดินของรัฐต่อไปในอนาคต (๔) พื้นฟูสภาพป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมายให้มีสภาพป่าที่สมบูรณ์

อย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ และ (๕) สามารถนำแนวเขตที่ได้รับไปสู่การรับรองแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐให้มีผลทางกฎหมาย และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับแนวเขตที่ปรับปรุงใหม่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และปัญหาการทับซ้อนที่ดินของรัฐและประชาชน (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๙)

๒.๒.๑.๕ การใช้ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน

จากอดีตจนถึงปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลนบางส่วนของประเทศไทยได้ถูกบุกรุกทำลาย และมีบางส่วนถูกเปลี่ยนสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลน ๒,๒๙๙,๓๗๕ ไร่ แต่หลังจากนั้น พื้นที่ป่าชายเลนได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุหลักมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การให้สัมปทานทำไม้ป่าชายเลน การเปลี่ยนพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ป่า นากุ้ง นาเกลือ การขยายตัวของเขตเมือง และการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมมาเป็นลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ พบว่า มีป่าชายเลนเหลือเพียงไม่ถึงครึ่งหนึ่งของพื้นที่เดิม คือ เหลือเพียง ๑,๐๔๗,๓๙๐ ไร่ เท่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลน ๑,๕๒๕,๐๖๑ ไร่ โดยป่าชายเลนที่เหลือในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีพื้นที่ ๑,๑๐๔,๘๙๓.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๔๕ ของป่าชายเลนทั้งหมดในประเทศ ในขณะที่ฝั่งอ่าวไทยเหลือพื้นที่ป่าชายเลนอยู่เพียง ๔๒๐,๑๖๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๕ ของป่าชายเลนทั้งหมดในประเทศ ซึ่งการเสื่อมโทรมของป่าชายเลนก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทำให้ชายฝั่งไม่มีป้อมปราการที่เพียงพอในการป้องกันชายฝั่งจากคลื่นลมและจากน้ำทะเล นอกจากนี้ยังมีปัญหาการตกตะกอนของดิน ซึ่งทำให้คุณภาพน้ำบริเวณชายฝั่งไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำหรือพืช ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงจรมีปริมาณสัตว์น้ำทะเลชายฝั่งลดลงไปด้วย และส่งผลกระทบต่อมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจทางอ้อมอย่างมหาศาล (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๘)

๒.๒.๑.๖ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ในอดีตประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งชนิดพันธุ์และปริมาณ หรืออาจกล่าวได้ว่ามีความหลากหลายทางชีวภาพสูง แต่ในปัจจุบัน พบว่า ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคามอย่างต่อเนื่องจากสาเหตุสำคัญ คือ การทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของระบบนิเวศ เช่น การตัดไม้ทำลายป่าและการเผาป่า การขุดหรือถมแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่างๆ การเน่าเสียของแม่น้ำลำคลอง การปรับเปลี่ยนป่าชายเลนเป็นพื้นที่เลี้ยงกุ้ง การเปลี่ยนพื้นที่ป่าพรุเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่พืชสวน การใช้ความเค็มในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด การใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างไม่เหมาะสม ไร่ชื้อดจำกัด และผิดกฎหมาย เช่น การลักลอบค้าสัตว์ป่า พืชป่า รวมถึงการค้าสัตว์ป่า การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการแพร่ระบาดของของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในอัตราที่สูงมาก โดยในช่วงระยะเวลา ๔๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๕๘)

๒.๒.๑.๗ การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ของประเทศขาดเอกภาพและการจัดการที่เป็นระบบ

การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ตามแนวทางระบบนิเวศ (Ecosystem Approach) ต้องมีการบริหารจัดการทั้งระบบ ครอบคลุมพื้นที่หลายภาคส่วน และแต่ละส่วนมีความเกี่ยวพันกัน และการจัดการที่ดินป่าไม้นั้นครอบคลุมลักษณะพื้นที่และเกี่ยวข้องกับองค์กรที่หลากหลาย ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ปัจจุบันการบริหารจัดการขององค์กรต่างๆ ได้ดำเนินการตามกรอบหน้าที่และกฎหมายกำหนด แม้ว่ารัฐได้พยายามแก้ปัญหาโดยการประสานความร่วมมือ แต่ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก การจัดการที่ดินป่าไม้จึงดำเนินการแบบแยกส่วน ขาดการผสมผสานแนวคิด หลักวิชาการ และหลักการบริหารที่เหมาะสม นอกจากนี้ องค์กรด้านป่าไม้มักเปลี่ยนแปลงแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายของฝ่ายการเมือง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้กำหนดนโยบาย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

๒.๒.๒ สถานการณ์และปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ข้อมูลจากรายงานสรุปการปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดิน โดยสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ (๒๕๕๘) ประเทศไทยมีพื้นที่ที่จำแนกเป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ จำนวน ๑๒๗ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ และที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐที่ให้เกษตรกรเข้าใช้ประโยชน์ จำนวน ๓๓.๗ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ และจากข้อมูลสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๐) พบว่า มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๑๔๙.๒๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕๔ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ จำแนกเป็นพื้นที่นาข้าว ๖๙.๙๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๒ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ พื้นที่ปลูกพืชไร่ ๓๑.๑๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๒ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น ๓๔.๙๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๘ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ สวนผัก ไม้ดอกและไม้ประดับ ๑.๔๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางเกษตรอื่น ๑๑.๘๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๘ ของที่ดินทั้งหมดของประเทศ

๒.๒.๒.๑ ภาพรวมการใช้ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๕๘) ได้จำแนกสภาพการใช้ที่ดินหลักออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด โดยจากการสำรวจและจัดทำแผนที่การใช้ที่ดินของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘/๒๕๕๙ พบว่า ประเทศไทยมีสภาพการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด เนื้อที่ ๑๗๗.๖๙ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๒ ของเนื้อที่ประเทศ รองลงมาคือ พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ ๑๐๕.๘๕ ล้านไร่ (ร้อยละ ๓๓) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เนื้อที่ ๑๗.๙๒ ล้านไร่ (ร้อยละ ๕.๕๙) พื้นที่เบ็ดเตล็ด เนื้อที่ ๑๐.๐๖ ล้านไร่ (ร้อยละ ๓.๑๓) และพื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ ๙.๑๘ ล้านไร่ (ร้อยละ ๒.๘๖) แสดงดังตารางที่ ๒.๒-๔

ตารางที่ ๒.๒-๔ การใช้ที่ดินของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๓/๒๕๕๖ และปี พ.ศ. ๒๕๕๘/๒๕๕๙

ประเภทการใช้ที่ดิน	พ.ศ. ๒๕๕๓/๒๕๕๖		พ.ศ. ๒๕๕๘/๒๕๕๙	
	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๖,๕๒๑,๙๓๓	๕.๑๕	๑๗,๙๑๘,๙๘๔	๕.๕๙
พื้นที่เกษตรกรรม	๑๗๔,๓๐๖,๐๔๒	๕๔.๓๖	๑๗๗,๖๘๙,๑๘๙	๕๕.๔๒
นา	๑,๑๙๒,๑๑๘	๐.๓๗	๑,๐๓๓,๐๘๖	๐.๓๒
นา	๗๕,๙๑๕,๒๓๒	๒๓.๖๗	๗๓,๓๓๔,๘๒๕	๒๒.๘๗
พืชไร่	๔๐,๗๑๒,๗๑๒	๑๒.๗๐	๔๑,๒๒๓,๖๗๘	๑๒.๘๖
ไม้ยืนต้น	๓๖,๔๓๒,๕๔๕	๑๑.๓๖	๔๒,๘๖๘,๘๓๗	๑๓.๓๗
ไม้ผล	๑๑,๒๒๕,๕๙๔	๓.๕๐	๑๐,๒๙๘,๔๓๐	๓.๒๑
พืชไร่หมุนเวียน	๔,๐๔๐,๘๕๖	๑.๒๖	๔,๓๓๓,๑๙๐	๑.๓๕
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒,๙๐๔,๘๒๗	๐.๙๑	๒,๖๘๐,๗๗๒	๐.๘๔
อื่นๆ (พืชสวน, พืชไร่เลี้ยงสัตว์, พืชไร่)	๑,๘๘๘,๑๕๘	๐.๕๙	๑,๙๑๖,๓๗๑	๐.๖๐
พื้นที่ป่าไม้	๑๐๙,๒๖๐,๙๔๙	๓๖.๘๖	๑๐๕,๘๔๖,๓๕๖	๓๓.๐๐
ป่าสมบูรณ์	๙๙,๔๔๔,๓๑๐	๓๑.๐๒	๙๘,๖๕๑,๗๔๙	๓๐.๗๖
ป่าเสื่อมสภาพ	๙,๗๖๖,๖๓๙	๓.๐๔	๗,๑๙๔,๖๐๗	๒.๒๔
พื้นที่แหล่งน้ำ	๘,๙๘๒,๗๕๑	๒.๘๐	๙,๑๘๑,๕๒๖	๒.๘๖
พื้นที่เขตอุตสาหกรรม	๑๑,๖๒๕,๒๑๒	๓.๖๓	๑๐,๐๖๐,๘๓๒	๓.๑๓
พื้นที่ทิ้งร้าง	๘,๔๙๘,๘๐๐	๒.๖๕	๗,๒๘๘,๖๔๑	๒.๒๗
พื้นที่ถม	๑,๗๕๓,๙๗๔	๐.๕๕	๑,๕๐๖,๓๙๗	๐.๔๗
อื่นๆ (เหมืองแร่, บ่อลูกรัง, บ่อทราย)	๑,๓๗๓,๔๓๘	๐.๔๓	๑,๒๖๕,๗๙๔	๐.๓๙
รวม	๓๒๐,๖๙๖,๘๘๗	๑๐๐.๐๐	๓๒๐,๖๙๖,๘๘๗	๑๐๐.๐๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๐)

จากข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้แบ่งการใช้ที่ดินของประเทศไทยออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ เนื้อที่ป่าไม้ เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และเนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยมีเนื้อที่ป่าไม้ ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๔๙.๒๔ ล้านไร่ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร ๖๙.๒๑ ล้านไร่ แสดงดัง

ตารางที่ ๒.๒-๕

ตารางที่ ๒.๒-๕ การใช้ที่ดินของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

ปี	เนื้อที่ (ไร่)			
	เนื้อที่ทั้งหมด	เนื้อที่ป่าไม้	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร
๒๕๕๕	๓๒๐,๖๙๖,๘๘๘	๑๐๗,๒๔๑,๐๓๐	๑๔๙,๒๔๐,๐๕๘	๖๔,๒๑๕,๘๐๐
๒๕๕๖	๓๒๐,๖๙๖,๘๘๘	๑๐๒,๑๑๙,๕๔๐	๑๔๙,๒๓๖,๒๓๓	๖๙,๓๔๑,๑๑๔
๒๕๕๗	๓๒๐,๖๙๖,๘๘๘	๑๐๒,๒๘๕,๔๐๐	๑๔๙,๒๒๕,๑๙๕	๖๙,๑๘๖,๒๙๒
๒๕๕๘	๓๒๐,๖๙๖,๘๘๘	๑๐๒,๒๔๐,๙๘๑	๑๔๙,๒๔๒,๓๙๓	๖๙,๒๑๓,๕๑๔

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๐)

สำหรับเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรยังแบ่งออกเป็นการใช้ประโยชน์ประเภทนาข้าว พืชไร่ สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น สวนผัก ไม้ดอกและไม้ประดับ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น โดยนาข้าว มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์มากที่สุด ๖๙.๙๖ ล้านไร่ แสดงดังตารางที่ ๒.๒-๖

ตารางที่ ๒.๒-๖ เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

ปี	เนื้อที่ทั้งหมด	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)				
		นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	สวนผัก ไม้ดอก/ ไม้ประดับ	เนื้อที่ใช้ ประโยชน์ทาง การเกษตรอื่น
๒๕๕๕	๑๔๙,๒๔๐,๐๕๘	๖๙,๙๖๗,๙๗๕	๓๑,๑๕๔,๘๘๐	๓๔,๙๑๔,๖๑๔	๑,๓๙๗,๑๖๓	๑๑,๘๐๕,๔๒๖
๒๕๕๖	๑๔๙,๒๓๖,๒๓๓	๖๙,๙๖๔,๘๖๒	๓๑,๑๕๔,๐๐๐	๓๔,๙๑๕,๒๗๔	๑,๓๙๘,๓๘๓	๑๑,๘๐๓,๗๑๔
๒๕๕๗	๑๔๙,๒๒๕,๑๙๕	๖๙,๙๕๘,๙๖๕	๓๑,๑๕๐,๐๓๒	๓๔,๙๑๗,๘๙๕	๑,๓๙๗,๗๗๐	๑๑,๘๐๐,๕๓๓
๒๕๕๘	๑๔๙,๒๔๒,๓๙๓	๖๙,๙๖๔,๑๑๖	๓๑,๑๖๕,๙๑๕	๓๔,๙๐๙,๗๒๐	๑,๓๙๘,๙๗๓	๑๑,๘๐๓,๖๖๘

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๐)

๒.๒.๒.๒ การไม่ทำประโยชน์ในที่ดินหรือการใช้ที่ดินไม่เต็มศักยภาพ

จากการสำรวจและจัดทำแผนที่การใช้ที่ดินของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ พบว่า ประเทศไทยมีสภาพการใช้ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด เนื้อที่ ๑๗๔.๓๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๓๖ ของเนื้อที่ประเทศ รองลงมา คือ พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ ๑๐๙.๒๖ ล้านไร่ (ร้อยละ ๓๔.๐๖) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เนื้อที่ ๑๖.๕๒ ล้านไร่ (ร้อยละ ๕.๑๕) พื้นที่เบ็ดเตล็ด เนื้อที่ ๑๑.๖๓ ล้านไร่ (ร้อยละ ๓.๖๓) และพื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ ๘.๙๘ ล้านไร่ (ร้อยละ ๒.๘๐) โดยเมื่อพิจารณาการถือครองที่ดินของครัวเรือนที่ทำการเกษตรในประเทศไทย พบว่า การกระจายการถือครองที่ดินดีขึ้นกว่าในอดีต โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีครัวเรือนที่ถือครองที่ดินระหว่าง ๑๐ - ๑๙ ไร่ มากที่สุด จำนวน ๑,๙๓๘,๐๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๙ ของครัวเรือนทั้งหมด เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับร้อยละ ๒๔.๙๑ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ขณะที่ครัวเรือนที่ทำการเกษตรที่มีที่ดินมากกว่า ๔๐ ไร่ มีจำนวน ๔๘๕,๖๙๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑ ลดลงจากร้อยละ ๙.๘๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ในขณะที่มีครัวเรือนที่ทำการเกษตรที่ไม่มีที่ดินเลยมีจำนวน ๗๐๔,๒๑๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๖ ลดลง จากร้อยละ ๑๘.๔๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙

ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างเกิดจากการซื้อขายที่ดินและการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ประเทศไทยมีพื้นที่ที่ใช้การเกษตร ๑๓๒.๕ ล้านไร่ มูลค่าเพิ่มของการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ มีประมาณ ๖๑๙,๓๕๐ ล้านบาท การประมาณการขั้นสูงเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินอยู่ที่ระดับร้อยละ ๗๐.๕ และหากสามารถทำให้ที่ดินใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๕ มูลค่าเพิ่มทางเกษตรจะสูงถึง ๗๔๖,๗๓๔.๐๓ ล้านบาท หรือทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้อีก ๑๒๗,๓๘๔.๐๓ ล้านบาท ต่อปี และจากการสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ พบว่า มีที่ดินทั่วประเทศที่ถูกทิ้งร้างหรือทำประโยชน์ไม่เต็มที่มากถึง ๔๘ ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ ๔๐ ของที่ดินที่ถือครองโดยประชาชน ซึ่งการปล่อยที่ดินให้รกร้างว่างเปล่าเช่นนี้นับเป็น “การสูญเสียโอกาส” ทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทั้งยังถือเป็นการกีดกันมิให้เกษตรกรที่ขาดแคลน ที่ดินทำกินสามารถเข้าถึงที่ดินโดยทางอ้อมอีกด้วย มีการคาดการณ์ว่า หากนำที่ดินเหล่านั้นมาใช้ในการเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๑๕ ก็จะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจมากถึง ๑๒๗,๓๘๔ ล้านบาท ซึ่งจากการประเมินราคาทุนทรัพย์ที่ดินทั่วประเทศของกรมธนารักษ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่า ราคาที่ดินในภูมิภาคเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๖.๕

ต่อปี ส่วนราคาที่ดินในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๕ ต่อปี สาเหตุที่ราคาที่ดินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นเกิดจากปัญหาการกระจุกตัวของ การถือครองที่ดิน การกักตุนที่ดินไว้โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ เพื่อเก็งกำไรเกิดปัญหา ราคาที่ดินแพง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถซื้อที่ดินมาครอบครองได้ แต่เพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิต จึงได้หักล้างถ่วงพงเข้าทำกินในที่ดินของรัฐ เอกชน หรือป่าสงวน เพื่อใช้เป็นที่ทำกิน

ปัญหาการถือครองที่ดินโดยไม่ได้ทำประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่นั้น อาจเกิดจากการซื้อขายเก็งกำไรเพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ หรืออาจมีปัญหาจากการให้เช่าที่ดิน จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ พบว่า มีที่ดินรกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ถึง ๔๘ ล้านไร่ กำหนดให้จำกัดสิทธิการถือครองที่ดินเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ตามมาตรา ๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก็ไม่มีผลทางปฏิบัติ ทำให้มีการซื้อที่ดินไว้แล้วปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าไม่ทำประโยชน์ ทั้งนี้ยังพบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๐ มีพื้นที่นาร้าง จำนวน ๑.๑๙ ล้านไร่ เนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่ยอมให้เช่าที่ดิน ซึ่งเกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายควบคุมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเรื่องระยะเวลาการเช่า และกฎหมายเอื้อประโยชน์ต่อผู้เช่ามากเกินไป โดยแนวทางการแก้ไขปัญหาคือการทอทัังไม่ทำประโยชน์ในที่ดินแบ่งออกเป็นมาตรการระยะสั้น โดยประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้ทราบถึงผลดีผลเสียในการทอทัังไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน และมาตรการระยะยาว โดยการเร่งรัดให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยเป็นมาตรการทางภาษี ซึ่งมีข้อกำหนดว่าเจ้าของที่ดินรายใดได้ทำประโยชน์ที่ดินของตนแล้วจะเสียภาษีให้รัฐน้อยกว่าเจ้าของที่ดินซึ่งปล่อยให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่า แต่ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ (สภาพัฒน์ฯ, ๒๕๕๘)

๒.๒.๒.๓ สถานการณ์และปัญหาการใช้ที่ดินชายฝั่งทะเลและปากแม่น้ำ

ชายฝั่งทะเลของประเทศไทย มีความยาวรวม ๓,๑๔๘ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๒๓ จังหวัด แบ่งเป็นชายฝั่งด้านอ่าวไทย ๑๗ จังหวัด ความยาว ๒,๐๕๕ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒๘ และชายฝั่งทะเลด้านทะเลอันดามัน ๖ จังหวัด ความยาว ๑,๐๙๓ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๒

ปัจจุบันแนวชายฝั่งทะเลทั่วประเทศประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง รวมระยะทางประมาณ ๘๓๐ กิโลเมตร โดยแนวชายฝั่งด้านอ่าวไทย คิดเป็นระยะทางประมาณ ๗๓๐ กิโลเมตร แบ่งเป็นระดับการกัดเซาะปานกลาง ระยะทาง ๕๐๒ กิโลเมตร และระดับการกัดเซาะรุนแรง ระยะทาง ๒๒๘ กิโลเมตร สำหรับแนวชายฝั่งด้านทะเลอันดามัน คิดเป็นระยะทางประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร แบ่งออกเป็นระดับการ กัดเซาะปานกลาง ระยะทาง ๗๕ กิโลเมตร และระดับกัดเซาะรุนแรง ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร การกัดเซาะบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เกิดจากการขาดหายไปของตะกอนที่หมุนเวียนในระบบ ทำให้ระบบขาดความสมดุล สาเหตุการกัดเซาะเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ความรุนแรงของกระแสคลื่นกระทบพื้นที่ชายฝั่ง การขาดหายของตะกอนที่มาจากแม่น้ำ การเปลี่ยนแปลงทิศทางของคลื่นที่เข้ากระทบพื้นที่ชายฝั่ง การบุกรุกทำลายป่าชายเลน เป็นต้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการเพื่อคุ้มครองที่ดินบริเวณชายฝั่งทะเลหรือปากแม่น้ำเหล่านี้ไว้(กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง, ๒๕๕๙)

๒.๒.๓ ปัญหากรรมสิทธิ์และความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดิน

๒.๒.๓.๑ เอกสารสิทธิและความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดิน

ปัญหาการกระจายการถือครองที่ดินในประเทศเกิดจากการมีที่ดินจำนวนจำกัด ในขณะที่ประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ที่ดินทำกินอยู่ในการครอบครองของคนเพียงส่วนน้อย (นายทุนและนักการเมือง) การเปลี่ยนมือไปอยู่ในการครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรขายสิทธิทำกินหรือการจำหน่ายเกษตรกรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินแต่ไม่พอเพียง หรือมีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ โดยประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ร้อยละ ๙๐ ถือครองที่ดินเฉลี่ยไม่ถึง ๑ ไร่ต่อคน ประชาชนจำนวนเพียงร้อยละ ๑๐ ถือครองที่ดินมากกว่า ๑๐๐ ไร่ต่อคน อีกทั้งที่ดินยังถูกปล่อยทิ้งไว้ให้รกร้างว่างเปล่า โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่หรือใช้ประโยชน์ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของพื้นที่ มีจำนวนมากถึงร้อยละ ๗๐ ประเมินเป็นมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ๑๒๗,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี (สภาพัฒน์ฯ, ๒๕๕๘ อ้างถึงมูลนิธิสถาบันที่ดิน, ๒๕๕๔) การถือครองที่ดินที่มีโฉนดกระจุกตัว มีผู้ถือครองที่ดินที่มีเอกสารสิทธิประเภทโฉนดที่ดินทั้งหมด ๑๕.๙ ล้านราย พบการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินสูงมาก โดยเฉพาะภาคกลางเป็นภาคที่มีความไม่เท่าเทียมในการถือครองที่ดินมากที่สุด ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีความไม่เท่าเทียมในการถือครองที่ดินน้อยที่สุด การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น จากข้อมูลสำมะโนการเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๗) พบว่า ประเทศไทยมีผู้ถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร จำนวน ๕.๙ ล้านราย มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร ๑๑๖.๖ ล้านไร่ โดยมีสัดส่วนผู้ถือครองที่ดิน ร้อยละ ๔๖.๔ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งครอบครองเนื้อที่การเกษตรส่วนใหญ่ของประเทศ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๗) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินเป็นอย่างมาก

๒.๒.๓.๒ ความยากจนและการไร้ที่ดินทำกิน

จากข้อมูลผลการประเมินตามเป้าหมายในแผนพัฒนาการเกษตร ฉบับที่ ๑๐ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร การเพาะปลูกปี ๒๕๕๔/๕๕ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๕.๙๑ ล้านครัวเรือน ซึ่งในจำนวนนี้มีครัวเรือนเกษตรกรยากจน (มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนโดยมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าปีละ ๒๙,๐๖๔ บาท) รวมทั้งสิ้น ๑.๖๘ ล้านครัวเรือน แสดงว่าการกระจายรายได้และยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรยากจนยังไม่บรรลุผล สาเหตุที่เกษตรกรยากจนเกิดจากปัญหาหนี้สิน ไม่มีที่ดินทำกินขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการผลิต เช่น แหล่งน้ำ เงินทุน และการตลาด เป็นต้น เมื่อพิจารณาข้อมูลจากการจดทะเบียนคนจนของกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ระบุว่า มีประชาชนมาลงทะเบียนในปัญหาเรื่องที่ดินทำกินประมาณ ๔ ล้านราย แบ่งเป็นคนที่ไม่มีที่ดิน ๑.๓ ล้านราย มีที่ดินทำกินอยู่บ้าง แต่ไม่พอทำกิน ๑.๖๕ ล้านราย ขอใช้ที่ดินรัฐและต้องการถือครองที่ดินรัฐประมาณ ๔ แสนกว่าราย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๕)

๒.๒.๓.๓ แนวโน้มการสูญเสียที่ดินทำกินของเกษตรกร

นโยบายเป็นปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน เพราะระบบกฎหมายเปิดโอกาสให้มีการถือครองที่ดินของเอกชนโดยเสรี มีการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ในอัตราที่ต่ำ ส่งผลให้ระบบภาษีที่มีอยู่ไม่เป็นภาระแก่ผู้ถือครองที่ดินจำนวนมาก ทำให้มีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไร และการซื้อที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิในราคาต่ำกว่าก่อนนำไปออกเอกสารสิทธิ โดยกระบวนการที่มีขอบด้วยกฎหมาย รวมทั้ง

การขอรับสิทธิในที่ดินซึ่งรัฐจัดสรรให้เกษตรกร โดยที่ไม่มีสิทธิไม่มีกระบวนการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างจริงจัง ทำให้มีที่ดินถูกทิ้งร้างเป็นจำนวนมากและมีการโอนสิทธิในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรจากการปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กฎหมายผังเมืองมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และการจำกัดกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ไม่สามารถบังคับได้จริงส่งผลให้เกิดความสูญเสียเปล่า เช่น การเปลี่ยนพื้นที่เกษตรกรรมเป็นหมู่บ้านจัดสรร ทำให้การลงทุนในระบบชลประทานเกิดการสูญเสียเปล่า การเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้มีการออกเอกสารสิทธิที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งความล่าช้าของกลไกการแก้ไขปัญหาในการพิสูจน์สิทธิในที่ดิน

๒.๒.๓.๔ การจัดที่ดินให้แก่ประชาชน

รัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ซึ่งได้มีการระบุไว้ในการแถลงนโยบายของรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ซึ่งนโยบายสำคัญที่ปรากฏ ได้แก่ นโยบายด้านที่ ๓ ข้อ ๓.๗ “แก้ไขปัญหาไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกร และการรुक้าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ไม่ได้รูก้า และออกตามมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกร...” และนโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓ “... เร่งรัดการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ โดยไม่ต้องเป็นกรรมสิทธิ์ แต่รับรองสิทธิร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชน...” และเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปตามนโยบายดังกล่าว หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ในการประชุมเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีข้อสั่งการให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินขึ้น ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะอนุกรรมการภายใต้ระเบียบฯ ๔ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ และคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ โดยมีเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการฯ

๒.๓ สถานการณ์ด้านคุณภาพของดิน

๒.๓.๑ ทรัพยากรดินที่มีปัญหาเสื่อมโทรมและขาดความอุดมสมบูรณ์

ดินเป็นทรัพยากรธรรมชาติพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ พืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ รวมทั้งยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ เนื่องจากส่วนใหญ่ใช้เพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งหากขาดการจัดการดินที่ดีจะส่งผลให้ดินเสื่อมโทรม และก่อให้เกิดผลกระทบต่อบริการผลิตจากการประเมินความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ของกรมพัฒนาที่ดิน แบ่งพื้นที่เสื่อมโทรมออกเป็น ๔ ระดับ จำแนกตามสถานภาพชั้นความเสื่อมโทรม ได้แก่ (๑) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับอุตสาหกรรม เนื้อที่ ๑๕๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๗.๒๗ ของพื้นที่ประเทศ (๒) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับเฝ้าระวัง มีเนื้อที่ ๑๓๒.๗ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๑.๔๗ ของพื้นที่ประเทศ (๓) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับรุนแรง มีเนื้อที่ ๓๕.๗ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑๑.๑๘ ของพื้นที่ประเทศ และ (๔) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับวิกฤติ มีเนื้อที่ ๐.๑๘ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๖ ของพื้นที่ประเทศ โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้ดินเสื่อมโทรมนอกจากการเสื่อมโทรม

ตามธรรมชาติแล้ว ยังเกิดจากการกระทำของมนุษย์อีกด้วย ทำให้ไม่อาจใช้ประโยชน์จากดินได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ทั้งการตัดไม้ทำลายป่า การเผาป่าถางป่า การเพาะปลูก และการเตรียมดินอย่างไม่ถูกวิธี หรือการปลูกพืชบางชนิดที่ทำให้ดินเสื่อมโทรมเร็ว เมื่อดินเสื่อมโทรมมาก การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการทำเกษตรกรรมก็เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน จากการสำมะโนการเกษตรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า มีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย ๕๗.๓ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย ๓๓.๙ และ ๔๑.๘ กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๕๖)

จากรายงานสภาพทรัพยากรดินและที่ดินของประเทศไทย (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๘) พบว่า ดินที่มีปัญหาที่เกิดตามสภาพธรรมชาติในประเทศไทย ได้แก่ ดินเปรี้ยวจัดหรือดินกรดกำมะถัน ดินอินทรีย์ ดินเค็ม ดินทราย ดินตื้น ดินบนพื้นที่สูงชันหรือพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา

นอกจากนี้ ยังมีดินที่มาจากปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ ดินดาน ดินปนเปื้อน ดินเหมืองแร่ร้าง พื้นที่ผ่านการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งจากการติดตามสถานการณ์ของทรัพยากรดินไทย พบว่า มีแนวโน้มที่ทรัพยากรดินจะเกิดความเสื่อมโทรมในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต จากความเสื่อมโทรมทางด้านกายภาพ ทางเคมี และทางชีวภาพ ที่เกิดจากการขาดการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน และการจัดการที่ไม่เหมาะสม การบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธารเพื่อขยายที่ดินทำกิน การใช้ที่ดินไม่สอดคล้องกับสมรรถนะของที่ดิน และคุณภาพของที่ดิน และสาเหตุจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๘)

๒.๓.๒ การปนเปื้อนของดิน

การปนเปื้อนของทรัพยากรดินนับเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการจัดการและการใช้ประโยชน์จากดิน ส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การทำเหมืองแร่ การถลุงแร่และถลุงลอย การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรที่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นโลหะหนักต่างๆ การใช้น้ำเสียในระบบชลประทาน การใช้กากตะกอนน้ำเสีย และการใช้ปุ๋ยคอกที่ได้จากมูลสัตว์ที่กินอาหารที่มีวัตถุเจือปน ซึ่งผลิตผลทางการเกษตรที่ปลูกในดินปนเปื้อน หรือการดื่มน้ำที่เจือปนด้วยโลหะหนัก เช่น ทองแดง ตะกั่ว แคดเมียม และสังกะสี เมื่อบริโภคเข้าไปทำให้เกิดโรคที่สำคัญ ได้แก่ โรคอิต - อิต โรคไตดำหรือมะเร็งผิวหนังจากพิษสารหนูเรื้อรัง โรคที่เกิดจากความเป็นพิษของตะกั่ว เป็นต้น (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๘)

๒.๓.๓ การสูญเสียดินและการชะล้างพังทลายของดิน

การชะล้างพังทลายของดินแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ๑) การชะล้างพังทลายของดินตามธรรมชาติ เกิดการกระทำของน้ำและลม และแรงดึงดูดของโลก แต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรดินมากนัก ยกเว้นมีปรากฏการณ์ธรรมชาติรุนแรง และ ๒) การชะล้างพังทลายของดินที่มีตัวเร่งเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมนุษย์เป็นตัวเร่งที่สำคัญที่สุด จากการเปลี่ยนแปลงระบบธรรมชาติของพื้นที่ด้วยการใช้ที่ดินและอื่นๆ มักจะเกิดขึ้นรุนแรงและเกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ปริมาณฝนที่ตกมากและรุนแรงผิดปกติ การบุกรุกทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย การก่อสร้างต่างๆ และการตัดถนน รวมถึงการไถพรวนพื้นที่ตามแนวชั้นลงของความลาดชัน และการเลี้ยงสัตว์บนภูเขายังเป็นปัจจัยเร่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้นด้วย การชะล้างพังทลายของดินทำให้ดินเสื่อมโทรมทั้งคุณสมบัติทางกายภาพและเคมี ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจากการสูญเสียดิน ดินเก็บกักน้ำไว้ให้พืชใช้น้อยลง ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง เกษตรกรมีรายได้

ลดลงเช่นกัน นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดการตกตะกอนในลำน้ำและอ่างเก็บน้ำและพื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ เกิดการตื้นเขิน เป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางน้ำ และต้องใช้งบประมาณในการขุดลอกเป็นจำนวนมาก (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๘) โดยส่วนใหญ่การชะล้างพังทลายของดินในประเทศไทยเกิดจากการชะล้างจากน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งจากการสำรวจ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่การชะล้างพังทลายสูงถึง ๑๐๘.๘๗ ล้านไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๙)

๒.๔ สถานการณ์ปัญหาระดับโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

๒.๔.๑ แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและการทวีความสำคัญของภูมิภาคเอเชีย

ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง (Multi – Polar World) ชัดเจนมากขึ้น มีการถ่ายเทอำนาจทางเศรษฐกิจจากประเทศมหาอำนาจในโลกตะวันตกมายังโลกตะวันออก และกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่มากขึ้น หลายปีที่ผ่านมามีภูมิภาคเอเชียได้เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมโลกและการเติบโตของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ จีนและอินเดีย โดยมีปัจจัยสนับสนุนหลัก คือ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาค การมีทรัพยากรภายในภูมิภาคที่ทำให้ต้นทุนการผลิตถูกกว่า รวมถึงนโยบายการส่งเสริมของภาครัฐและการริเริ่มใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ต่อเนื่อง (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๖)

๒.๔.๒ การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคและอนุภูมิภาค

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางการค้าการลงทุน มีบทบาทชัดเจนมากขึ้น เช่น ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่าง ASEAN ๑๐ ประเทศกับภาคีที่มีอยู่ ๖ ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ซึ่งได้ลงนามร่วมกันที่จะเจรจาความตกลง RCEP เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดย RCEP เป็นการพัฒนายอดความตกลงการค้าเสรีที่อาเซียนมีอยู่แล้ว ๕ ฉบับ กับ ๖ ประเทศ (อาเซียน - จีน อาเซียน - ญี่ปุ่น อาเซียน - เกาหลี อาเซียน - อินเดีย และอาเซียน - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์) โดยมีหลักการที่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ร่วมกันอย่างรอบด้าน ในการสนับสนุนการขยายการค้าและการลงทุนในภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน เป็นระบบการค้าเสรีที่ใช้กฎระเบียบเดียวกันของภาคีทั้งหมด ๑๖ ประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นไปเพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจของอาเซียนกับเศรษฐกิจโลก ครอบคลุมทุกมิติการค้า ทั้งด้านสินค้า บริการ ลงทุน มาตรการทางการค้า และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต การค้า และการลงทุน ให้สอดคล้องและมีความสะดวกทางการค้าและการลงทุนขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๙) และการรวมกลุ่มอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub - Region Economic Corridors) ประกอบด้วย ลาว กัมพูชา จีน พม่า เวียดนาม และไทย อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถ รวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก โดยใช้กรอบการลงทุนระดับภูมิภาค (Regional Investment Framework: RIF) เป็นกลไกสำหรับการลงทุน เป็นต้น (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๖)

๒.๔.๓ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่เป็นสังคมผู้สูงอายุที่สมบูรณ์มานานกว่า ๔๐ ปีแล้ว เช่น ฝรั่งเศส สวีเดน สหรัฐอเมริกา อิตาลี และญี่ปุ่น เป็นต้น สำหรับประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ เกาหลี สิงคโปร์ จีน อินโดนีเซีย บรูไน ไทย และเวียดนาม กำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ โดยการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกส่งผลต่อเศรษฐกิจและรูปแบบการดำเนินชีวิต ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประชากรโลกจำนวน ๗,๓๔๙ ล้านคน และจะเพิ่มเป็น ๗,๗๕๘ ล้านคนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประมาณครึ่งหนึ่งจะอาศัยอยู่ในทวีปเอเชีย นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติยังได้ประเมินสถานการณ์ว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ – ๒๖๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๑ - ๒๑๐๐) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุจากการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๒.๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นร้อยละ ๑๓.๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ขณะที่วัยแรงงาน (อายุ ๒๕ - ๕๙ ปี) จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ ๔๕.๔ เป็นร้อยละ ๔๕.๗ ในช่วงเวลาเดียวกัน แต่หลังจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ วัยแรงงานจะลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนวัยเด็ก (อายุ ๐ - ๒๔ ปี) ลดลงจากร้อยละ ๔๒.๓ เป็นร้อยละ ๔๐.๘ ในช่วงเวลาดังกล่าว

โครงสร้างทางด้านประชากรของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงจากในอดีต แนวโน้มที่ประชากรมีอายุเฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้นจะส่งผลให้ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ประมาณหนึ่งในสี่ของประชากรทั้งหมดของประเทศหรือคิดเป็นจำนวนกว่า ๑๗.๗ ล้านคน จะเป็นประชากรสูงวัยที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป การลดลงของอัตราการเกิดในช่วงก่อนประกอบกับจำนวนประชากรที่เข้าสู่การเป็นประชากรสูงวัยที่มีจำนวนมากขึ้น จะทำให้สัดส่วนของผู้ที่อยู่นอกวัยทำงานต่อจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยระหว่าง ๑๕ - ๕๙ ปี หรืออัตราการพึ่งพิงของประชากร (Dependency Ratio) โดยรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๒.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นร้อยละ ๓๘.๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ โดยเป็นสัดส่วนการพึ่งพิงของกลุ่มประชากรสูงอายุถึงร้อยละ ๑๑.๙ และร้อยละ ๒๕.๑ ตามลำดับ

๒.๔.๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบและภาคส่วนต่างๆ และอาจทำให้ระบบนิเวศหรือฐานทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ เช่น ป่าไม้และแหล่งน้ำเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบที่ต้องพึ่งพาปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ ภาคเกษตร ภาคการท่องเที่ยว การตั้งถิ่นฐานของชุมชน เป็นต้น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงนับเป็นความเสี่ยงหรือแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่ ซึ่งเกิดจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ขาดประสิทธิภาพ ทำให้ปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความรุนแรงมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นสถานการณ์ปัญหาที่สำคัญระดับโลก แต่ส่งผลกระทบต่อประเทศกำลังพัฒนา เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ต้องเผชิญและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฤดูกาล การเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งมากขึ้น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบและการแพร่กระจายของเชื้อโรคและพาหะนำโรค นำมาซึ่งการเกิดโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศเกษตรกรรม มีรูปแบบการพัฒนาและวิถีชีวิตที่พึ่งพิงความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงนับเป็นภัยคุกคามที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ทั้งการรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจ การจัดการปัญหาความยากจน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ความสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

๒.๔.๕ ความต้องการใช้พลังงาน

ประเทศไทยใช้ทรัพยากรพลังงานเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานการผลิตทั้งในภาคผลิตและบริการ ซึ่งจะพึ่งพิงแหล่งพลังงานจากฟอสซิลเป็นหลัก โดยความต้องการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น ตลอด ๓๐ ปีที่ผ่านมาภายใต้ราคาพลังงานและภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน แม้จะมีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานหมุนเวียนรูปแบบใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเป็นแนวทางสำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกัน ในส่วนของพลังงานเชิงพาณิชย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๘ ประเทศไทยมีแนวโน้มการนำเข้าพลังงานขั้นต้นเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒.๙๕ ต่อปี และเป็นการเพิ่มขึ้นจากสินค้าพลังงานขั้นต้นทุกชนิด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการนำเข้าพลังงาน ๖๒,๔๔๗ พันตัน เทียบเท่าน้ำมันดิบ ส่วนใหญ่นำเข้าน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปซึ่งคิดเป็นสัดส่วนกว่าครึ่งของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๐) รวมทั้งมีการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นเพื่อความมั่นคงด้านพลังงาน ซึ่งจากสถานการณ์ราคาน้ำมันดิบที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องจัดหาพลังงานทดแทนเพื่อใช้ทดแทนน้ำมัน รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น รวมทั้งให้เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เพื่อเป็นการลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (Energy Intensity) ประเทศไทยใช้แหล่งเชื้อเพลิงการผลิตภายในประเทศเป็นหลัก ประกอบด้วย แสงอาทิตย์ ลม พลังน้ำขนาดเล็ก ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ขยะ และเชื้อเพลิงชีวภาพ (เอทานอลและไบโอดีเซล) ซึ่งนำไปใช้ในรูปของไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๘ ประเทศไทยมีแนวโน้มการใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานหมุนเวียนทุกชนิดสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๐.๖๓ ต่อปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีปริมาณการใช้พลังงานหมุนเวียน ๑๔,๐๓๗ พันตัน เทียบเท่าน้ำมันดิบ คิดเป็นสัดส่วนต่อการใช้พลังงานทั้งหมด เท่ากับ ๑๖.๕ ของการใช้พลังงานทั้งหมด (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๐) ส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนส่วนใหญ่มาจากแหล่งชีวมวลและพลังงานแสงอาทิตย์ นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๓

นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับกฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ในระดับประเทศและระดับหน่วยงาน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ดินและทรัพยากรดิน ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๒๕ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(๓) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าซื้อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้น โดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๔) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใดๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันพูน บริหารจัดการและใช้ หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐ ก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อ ประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยา ความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า

หมวด ๖ แผนนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลัก ธรรมนูญการเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดัน ร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมี ในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการ แขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถ ของคนในชาติ

มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพ ที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนากิจการให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ประชาชน

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถ สูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติ อย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟู และเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกัน ของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนายั่งยืน

(๒) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมี ประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกิน ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น

(๕) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือก เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน

มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัย และให้ทำงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ
- (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำ
- (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

- ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
 - (๑) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน
 - (๒) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน
- ค. ด้านกฎหมาย
 - (๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
 - (๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

ช. ด้านอื่นๆ

(๑) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

(๒) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ

๓.๒ นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นโยบายรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีประเด็นสำคัญที่มีความสอดคล้องกับแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ดังนี้

นโยบายด้านที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

ข้อ ๓.๗ แก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรुक้าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รูก้า และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร ใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน อันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

นโยบายด้านที่ ๖ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

ข้อ ๖.๔ ดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การลดต้นทุนทางการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร

ข้อ ๖.๑๐ ปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีให้จัดเก็บได้อย่างครบถ้วน โดยปรับปรุงโครงสร้างภาษีให้คงอัตราภาษีเงินได้ไว้ในระดับปัจจุบัน ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล แต่ปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีทางด้านการค้าและขยายฐานการจัดเก็บภาษีประเภทใหม่

ข้อ ๖.๑๒ ในระยะยาว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและคมนาคม ด้านคมนาคมทางบก โดยเริ่มโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครและรถไฟฟ้าเชื่อมกรุงเทพมหานครกับเมืองบรีวารเพิ่มเติม เพื่อลดเวลาในการเดินทางของประชาชนและเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อ ๖.๑๕ ในด้านเกษตรกรรม ดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีการต่างๆ

นโยบายด้านที่ ๗ การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

ข้อ ๗.๔ เร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน

ข้อ ๗.๖ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน

นโยบายด้านที่ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ข้อ ๙.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐ โดยนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ กำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การปลูกป่า เพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกป่า ขยายป่าชุมชน และส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน เพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น

ข้อ ๙.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้การคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

ข้อ ๙.๓ ในระยะต่อไป พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้

๓.๓ ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง และมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ทั้งนี้ สาระสำคัญใน ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ที่มีความเกี่ยวข้องกับ
การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ สรุปได้ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เรื่องการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์
ทางทรัพยากรธรรมชาติและทางทะเล และการบริหารจัดการความมั่นคงให้สอดคล้องกันแผนงานพัฒนาอื่นๆ
เพื่อช่วยเหลือประชาชนและร่วมพัฒนาประเทศ

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๒.๑) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ในประเด็นเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพ
โดยยกระดับสู่เกษตรสมัยใหม่ที่เป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตร อาหาร พลังงาน และวัสดุ
ชีวภาพด้วยนวัตกรรม และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานของการผลิตภาคเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
เพื่อให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

๒.๒) การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน ในประเด็นเรื่องการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ
จะต้องมุ่งสนับสนุนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ช่วยสร้างคุณภาพ
ชีวิตที่ดีของทุกคนในสังคม และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้วย การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย
และนวัตกรรม ตลอดจนเชื่อมโยงมูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี
และการวางรากฐานที่แข็งแกร่งและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน
โดยมีแนวทางที่เกี่ยวข้อง คือ การพัฒนาพื้นที่ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น

๓) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้คนทุกกลุ่มในสังคม การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการ
ทางสังคมอย่างทั่วถึง และการเสริมสร้างพลังทางสังคม

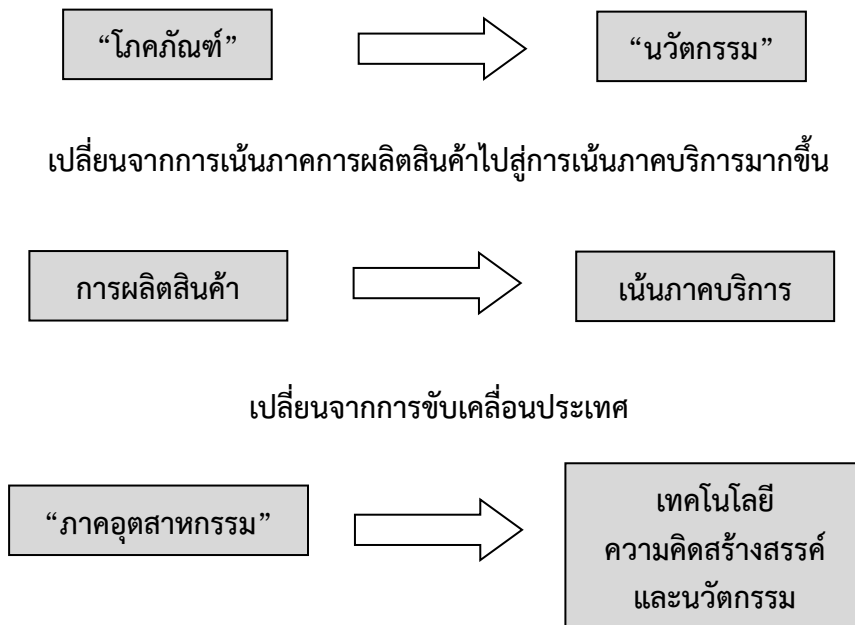
๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ จัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ วางระบบบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ
ให้มีประสิทธิภาพใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ในทุกภาคเศรษฐกิจ พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร่วมลดปัญหาโลกร้อน
และปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลัง
เพื่อสิ่งแวดล้อม

๕) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้อง
กับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๔ นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ การขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมามีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่โมเดล “ประเทศไทย ๑.๐”
ที่เน้นภาคการเกษตรไปสู่ “ประเทศไทย ๒.๐” ที่เน้นอุตสาหกรรมเบา และก้าวสู่โมเดลปัจจุบัน “ประเทศไทย ๓.๐”
ที่เน้นอุตสาหกรรมหนัก แต่เนื่องจาก “ประเทศไทย ๓.๐” ที่เป็นอยู่กันตอนนี้ ต้องเผชิญกับดักสำคัญ เช่น
กับดักประเทศรายได้ปานกลาง ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาได้มากเท่าที่ควร และด้วยความก้าวหน้าทาง
เทคโนโลยีปัจจุบัน ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนในหลายๆด้าน รัฐบาลจึงสร้างโมเดลใหม่ขึ้นมา

เพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศและนำพาประชาชนทั้งประเทศไปสู่โมเดล “ประเทศไทย ๔.๐” หรือการขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทรัพยากรที่สำคัญที่สุดสำหรับโมเดล “ประเทศไทย ๔.๐” คือ ทรัพยากรมนุษย์ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ ประเทศไทย ๔.๐ จึงเป็นโมเดลการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม หรือ “Value - Based Economy” ในปัจจุบันเรายังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” ซึ่งเราต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” โดยการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน ๓ มิติสำคัญ ดังนี้

ที่มา: ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
<http://www.thairath.co.th/content/๖๑๓๙๐๓>

รูปที่ ๓.๔-๑ ความสำคัญ ๓ ประการในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ จะสามารถนำมาประยุกต์กับการบริหารจัดการที่ดินเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่มีคุณค่าและมูลค่ามากขึ้น ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการถ่ายทอดแผนการจัดการไปสู่การจัดทำแผนในระดับจังหวัด

๓.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี ซึ่งแปลงยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก ๑๐ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑	การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	การสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เป้าหมายที่ ๑ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน

เป้าหมายที่ ๓ เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง และได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๑) เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรายสาขา

เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจรายสาขาเติบโตอย่างเข้มแข็งและเป็นฐานในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมายที่ ๒ เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นและพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ ๓ พัฒนาพื้นที่ไปสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑ รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ป่าเศรษฐกิจ และป่าชายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและจัดที่ดินทำกินให้ผู้อยากไร้โดยให้สิทธิร่วม

เป้าหมายที่ ๒ สร้างความมั่นคงด้านน้ำและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาจากการขาดแคลนน้ำ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ทั้งภาคการผลิตและการบริโภค ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

เป้าหมายที่ ๓ สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และระบบนิเวศ โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญของประเทศ และแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควัน

เป้าหมายที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีกลไกจัดการเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่างๆ หรือในพื้นที่หรือสาขาที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบสูง

เป้าหมายที่ ๕ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ความสูญเสียในชีวิต และทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๖ แผนงานด้านความมั่นคงมีการบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๖ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ (ฉบับเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ)

(ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ เป็นการวางแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุม สามารถรับมือกับสภาพอนาคตที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในอนาคตทุกเหตุการณ์ รวมทั้งประเด็นที่เป็นแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศไทย ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สมดุล และยั่งยืน และเป็นสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคง เพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

นโยบายที่ ๒ สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ ยกระดับมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๔ สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคง เพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

เป้าประสงค์

มีทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานในการรักษาความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน

ประกอบด้วยนโยบายย่อย ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืน และเป็นธรรม และ ๒) จัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน

นโยบายที่ ๒ สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

เป้าประสงค์

ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพ บนฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วยนโยบายย่อย ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) สร้างระบบเศรษฐกิจสังคมที่เกื้อกูลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามลักษณะพื้นที่ และ ๓) สร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ

นโยบายที่ ๓ ยกระดับมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

มีเครื่องมือและกลไกที่เพิ่มสมรรถนะในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ เป็นเชิงรุก และสนับสนุนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศให้มีการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วยนโยบายย่อย ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ๒) ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๓) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและตัวชี้วัด และ ๔) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๔ สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการร่วมดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศ ในลักษณะความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

ประกอบด้วยนโยบายย่อย ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) พัฒนาองค์ความรู้และกิจกรรมเพื่อสร้างสังคมที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม ๒) สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมให้กับทุกภาคส่วนอย่างบูรณาการ และ ๓) เพิ่มขีด ความสามารถในการพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศเชิงรุก

๓.๗ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้น้อมนำพระราชดำริและหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มากำหนดเป็นแนวทางในการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักต่อการ ใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ และเพื่อให้มีการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ผสมผสานกับการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่จะนำไปสู่การสร้าง สมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศอย่างแท้จริง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	สร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ

โดยมีการบรรจุประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องในด้านที่ดินและทรัพยากรดิน คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู มีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องในด้านที่ดินและทรัพยากรดิน คือ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนและสิ่งแวดล้อมอื่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน มีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องในด้านที่ดินและทรัพยากรดิน คือ การส่งเสริมการผลิตและบริการที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ มีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องในด้านที่ดินและทรัพยากรดิน คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการพัฒนาแผนงานและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๘ แผนแม่บทการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มอบให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วางยุทธศาสตร์ในการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ และจัดทำแผนแม่บทเพื่อให้เป็นแนวทางหลักในการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการ อำนวยการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งเป็นแนวทางในการประสานความร่วมมือกับประชาคมโลก ประชาคมภูมิภาค และประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกัน ให้มีความเข้าใจทิศทางการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน ดังนี้

ยุทธศาสตร์พิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ การผนึกกำลังป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ ปลูกจิตสำนึกรักผืนป่าของแผ่นดิน
- ๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ ปฏิรูประบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้
- ๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ ฟื้นฟู และดูแลรักษาป่าอย่างยั่งยืน

เพื่อให้ทั้ง ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ในการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนแม่บท จึงได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ ๑๗ กลยุทธ์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ การผนึกกำลังป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ **กลยุทธ์**

- ๑) หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- ๒) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า
- ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า
- ๔) ยึดคืนพื้นที่ป่า ยับยั้งการบุกรุกป่า และแก้ปัญหาป่าบุกรุกคน โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักฐานหลักร่วมกับหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ ปลุกจิตสำนึกกรักผืนป่าของแผ่นดิน

กลยุทธ์

- ๑) กำหนดให้การแก้ไขปัญหการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าเป็นวาระแห่งชาติ
- ๒) จัดตั้งองค์กรแนวร่วมภาคประชาชนเพื่อปลุกจิตสำนึก
- ๓) ปลุกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ที่มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ ปฏิรูประบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

กลยุทธ์

- ๑) ปรับปรุงระบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้
- ๒) พิจารณาจัดตั้งหน่วยงานด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ
- ๓) จัดทำแนวเขตทรัพยากรป่าไม้ทุกประเภทให้เป็นแนวเดียวที่ชัดเจน
- ๔) จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ (Zoning)
- ๕) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ประเด็นยุทธศาสตร์ ฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

- ๑) จัดระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยมีส่วนร่วมกับประชาชน
- ๒) จัดระบบการปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อทดแทนความต้องการและลดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า
- ๓) ให้คนอยู่กับป่าพึ่งพากันอย่างมีความสุข
- ๔) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูและดูแลป่าอย่างยั่งยืน
- ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๓.๙ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

ที่ผ่านมาประเทศไทยนั้นได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ Millennium Development Goals (MDGs) ที่ ๑๘๙ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ได้ตกลงร่วมกันให้เป็นวาระการพัฒนาของโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ อันประกอบด้วยเป้าหมายหลัก ๘ ข้อ ซึ่งถูกใช้มาเป็นเวลา ๑๕ ปี และสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ปัจจุบันสหประชาชาติได้ประกาศเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) โดยเปลี่ยนจากกรอบคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบ ๓ เสาหลัก (pillars) มาสู่กรอบคิดใหม่ที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (dimensions) เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อลดข้อจำกัดของการส่งเสริมการพัฒนาแบบแยกส่วนที่ได้รับอิทธิพลจากกรอบความคิดแบบเสาหลัก โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไทย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ (End poverty in all its forms everywhere)
เป็นเป้าหมายที่ว่าด้วยการลดความยากจนทั้งทางเศรษฐกิจและความยากจนในมิติอื่นๆ ด้วย (ตามการนิยามของแต่ละประเทศ) ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ทั้งชาย หญิง เด็ก คนยากจน และกลุ่มคนเปราะบาง โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดินในประเด็นการสร้างหลักประกันในเรื่องสิทธิของการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ บริการพื้นฐาน รวมถึงกรรมสิทธิ์เหนือที่ดินและทรัพย์สิน

เป้าหมายที่ ๒ : ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture) โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดินในประเด็นเกษตรกรรมที่ยั่งยืน และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และช่วยพัฒนาคุณภาพดิน และความหลากหลายทางพันธุกรรม การเข้าถึงใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

เป้าหมายที่ ๖ : สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all) โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดินในประเด็นการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวม ทั้งในและระหว่างประเทศ และการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายที่ ๙ : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม (Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation) โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดินในประเด็นส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรสะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านการยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน

เป้าหมายที่ ๑๐ : ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ (Reduce inequality within and among countries) มีเป้าประสงค์ที่เน้นไปที่การเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่ยากจนที่สุด ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ และขจัดนโยบายและผลของนโยบายที่นำไปสู่ความไม่เสมอภาค

๑๐.๑ ให้บรรลุอย่างต่อเนื่องและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากร ร้อยละ ๔๐ ที่ยากจนที่สุดในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๐.๒ ให้อำนาจและส่งเสริมความครอบคลุมด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความบกพร่องทางร่างกาย เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรืออื่นๆ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๐.๓ สร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมและลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึงโดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้

เป้าหมายที่ ๑๑ : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน (Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable) โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดินในประเด็นการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐาน การยกระดับชุมชนแออัด การเข้าถึงคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน ปลอดภัย จ่ายได้ และคำนึงคนเปราะบางกลุ่มต่างๆ ด้วยการวางแผนบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืน ลดความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งปกป้องคนจนและคนเปราะบางและการพัฒนาและเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสำหรับคนกลุ่มต่างๆ

เป้าหมายที่ ๑๓ : เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Take urgent action to combat climate change and its impacts) โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน ในประเด็นเสริมภูมิคุ้มกันและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และบูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในนโยบายระดับชาติ

เป้าหมายที่ ๑๕ : ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss) โดยมีความเกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดินในด้านระบบนิเวศบนบกและป่าไม้ – การอนุรักษ์ ปันฟู ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดิน และการใช้บริการทางระบบนิเวศนั้นอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ทุกประเภท ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย (Desertification) การอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๑๐ (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การอนุรักษ์ สงวน หวงห้าม และคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การกำกับ ควบคุมการจัดการที่ดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ป่าไม้ และที่ดินของรัฐ

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ ปันฟู ฝักระวัง พื้นที่ป่าไม้ ที่ดินของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรกรรมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การปรับตัวและจัดการเมืองอย่างสมดุลและยั่งยืน ในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชุมชน และประเภทอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ที่ ๒.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๒.๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์ที่ ๒.๖ การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน ต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ที่ได้รับความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การจัดหา พัฒนา พื้นที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อจัดให้ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การสร้างกลไก เครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๓.๑๑ นโยบายการพัฒนาพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ

๓.๑๑.๑ โครงการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นเขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการ หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษมีหลายประเภท เช่น เขตการค้าเสรี เขตอุตสาหกรรมเสรี เขตปลอดภาษี เขตการค้าชายแดนเสรี และเขตพัฒนาการส่งออก ในระยะแรกเริ่มในพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ ๑๐ พื้นที่ในทุกภาคของประเทศ ประกอบด้วย ตาก สระแก้ว สงขลา มุกดาหาร ตราด หนองคาย นครราชสีมา เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี โดยขับเคลื่อนการพัฒนา ผ่านกลไกคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) รัฐบาลขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งสิ้น ๑๑,๘๕๐ ล้านบาท นอกจากการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษแล้ว ยังมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนงานบูรณาการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม และแผนบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

๓.๑๑.๒ โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ๓ จังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา เนื่องจากปัจจุบันเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ และมีศักยภาพสูงในการส่งเสริมให้เป็นฐานการผลิต ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ทั้งที่เป็นการต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S - curve) และการพัฒนา ๕ อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve) เพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

ตามซูเปอร์คลัสเตอร์ที่มีการส่งเสริมเพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S - curve) และ ๕ อุตสาหกรรมอนาคต (New S - curve) ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มเป็นพิเศษ (High - High Value Added) ตามนโยบายของภาครัฐ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยนำร่องในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ประกอบกับปัจจัยสนับสนุนจากการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานจากภาครัฐ รวมทั้งการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ ซึ่งมีมูลค่าประมาณ ๓ แสนล้านบาท จะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและการลงทุนในธุรกิจและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง หลากหลายประเภท ซึ่งคาดว่าจะดึงดูดการลงทุนจากชาวไทยและต่างชาติได้มากกว่า ๑.๙ ล้านล้านบาท โดยโครงการลงทุนส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม ทั้งนี้ คาดว่าภายใน ๕ ปี ทั้งภาครัฐและเอกชนจะมีการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตะวันออกอย่างน้อย ๑.๕ ล้านล้านบาท โดยเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๕ แสนล้านบาท การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ๔ แสนล้านบาท การลงทุนเมืองใหม่ โรงพยาบาล โรงเรียน ที่อยู่อาศัย ๔ แสนล้านบาท การลงทุนด้านการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ประมาณ ๒ แสนล้านบาท จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นจากภาคเอกชนไทยและผู้ลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งที่เข้ามาลงทุนและร่วมทุนและทำให้เกิดการลงทุนใหม่ รวมทั้งเกิดการย้ายถิ่นฐานเพื่อเข้ามาทำงานในพื้นที่มากขึ้น สังคมเมืองเกิดการเติบโต รายได้และกำลังซื้อของคนในพื้นที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น และส่งผลให้เกิดการพัฒนาสิ่งก่อสร้าง จากทั้งภาครัฐและเอกชนเพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ ๔

การวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำแผน

๔.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ประเด็นปัญหาด้านที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

การจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้ทบทวนและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถสรุปได้ ๔ ประเด็นหลัก ได้ดังนี้

๑) ปัญหาด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

- การดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดินที่เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- มีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดิน
- แผนงานต้องปรับเปลี่ยนตามนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา
- ขาดการวางแผนพื้นที่ที่รองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ปัญหาโลกร้อนที่สร้างภัยพิบัติให้กับมวลมนุษยชาติมากขึ้น อันได้แก่ อุทกภัย แผ่นดินไหว และवादภัย
- ขาดระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการบูรณาการจัดการที่ดินในภาพรวม
- ขาดกลไกและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดิน
- การบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพและขาดความเป็นธรรมในสังคม

๒) ปัญหาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- การบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ป่าไม้
- การบุกรุกพื้นที่สงวนหวงห้ามและที่ดินของรัฐ
- การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน
- ความขัดแย้งเรื่องแนวเขตที่ดิน
- การทับซ้อนที่ดินของรัฐและประชาชน
- ขาดการบังคับใช้กฎหมายผังเมืองอย่างเคร่งครัด
- ปัญหาการกระจายการถือครองที่ดินและความเหลื่อมล้ำ
- ราษฎรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินไม่พอเพียง
- ที่ดินถูกปล่อยทิ้งไว้ให้รกร้างว่างเปล่า โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่
- การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีสภาพไม่เหมาะสมและขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการทำการเกษตร

๓) ปัญหาด้านคุณภาพของดิน

- ดินที่มีปัญหาและข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์
- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- ดินที่ปนเปื้อนของสารที่เป็นพิษ
- ดินที่มีปัญหาการชะล้างพังทลาย

๔) การรองรับประเด็นปัญหาในภาพรวมระดับโลกและภูมิภาค

- แนวโน้มเศรษฐกิจโลก
- การรวมตัวทางเศรษฐกิจ
- การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก
- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมด้วย SWOT Analysis

๔.๒.๑ จุดแข็ง (Strengths)

๑) ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไทยส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำการเกษตร โดยเมื่อประกอบกับสภาพภูมิอากาศที่มีความเหมาะสม จึงทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีฐานการผลิตทางการเกษตรที่แข็งแกร่งและเป็นรายได้หลักของประเทศ

๒) มีการตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อเป็นองค์กรในการกำหนดนโยบายในภาพรวมและแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการที่ดิน โดยมีการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบนโยบาย (Policy Framework) ด้านที่ดินและทรัพยากรดินในระยะยาว

๓) โครงสร้างของ คทช. ที่มีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ ทำให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายในภาพรวมของประเทศ

๔) หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และภารกิจในการจัดการและแก้ไขปัญหาด้านที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีกฎหมายรองรับ

๔.๒.๒ จุดอ่อน (Weaknesses)

๑) ปัญหาระดับนโยบายเกิดจากการดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดินที่เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับผังประเทศไทยยังไม่ครอบคลุมการรองรับกรณีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการเตรียมการสำหรับปัญหาและภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ปัญหาโลกร้อนที่สร้างภัยพิบัติให้กับมวลมนุษยชาติมากขึ้น อันได้แก่ อุทกภัย แผ่นดินไหว และวาตภัย รวมทั้งยังไม่ครอบคลุมการลงทุนจัดทำโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐ

๒) ปัญหาการวางผังเมืองและจัดทำผังเมืองมีกระบวนการและขั้นตอนมาก ทำให้ล่าช้าในการประกาศใช้ และไม่ทันต่อการพัฒนา อีกทั้งผังเมืองแต่ละพื้นที่ไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และไม่ทันกับความเจริญเติบโตของเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ

๓) มีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้ ในการปฏิบัติงานในการกิจระดับหน่วยงานปฏิบัติที่ผ่านมา การจัดทำแผนงานมักต้องปรับเปลี่ยนตามนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไปตามการเมืองและการปกครองในแต่ละช่วงเวลา ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหา

๔) การมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและกำหนดเขตการใช้ที่ดินหลายฉบับ รวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรีหลายเรื่อง ทำให้มีแนวเขตที่ดินจำนวนมากที่ประกาศต่างกรมต่างวาระ ประกอบกับความไม่ชัดเจนของขอบเขตพื้นที่ป่า เนื่องจากเทคโนโลยีการจัดทำแผนที่ในอดีตไม่สามารถกำหนดรายละเอียด

ขอบเขตพื้นที่ป่าได้อย่างชัดเจน จึงเกิดปัญหาตามมา คือ ไม่มีการกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ทำกินของประชาชนที่อยู่มาก่อนการประกาศเขตป่าไม้ออกจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้ประชาชนที่ควรจะเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินเหล่านี้ ต้องกลายเป็นผู้บุกรุก และจากการที่มีหลายหน่วยงานจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง ทำให้แผนที่แนบท้ายประกาศมีมาตราส่วนแตกต่างกัน เกิดปัญหาแนวเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าไม่ชัดเจน กฎหมายหลายฉบับที่มีอยู่ก็ขัดแย้งขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ที่เพียงพอต่อการควบคุม การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ส่งผลให้มีข้อพิพาทเรื่องแนวเขตมาโดยตลอด ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาครัฐกับเอกชน และระหว่างภาคประชาชนด้วยกัน

๕) การขาดฐานข้อมูลที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศที่เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินมีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ ปัญหาที่พบ คือ ข้อมูลหลายส่วนอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่ หรือข้อมูลแบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่มีมาตราส่วนแตกต่างกัน การมีข้อมูลกระจุกกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเจ้าของข้อมูล และหลายข้อมูลไม่สามารถอ้างอิงกันได้

๖) การกระจายการถือครองที่ดินในประเทศไทยเกิดจากการมีที่ดินจำนวนจำกัด ในขณะที่จำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ที่ดินทำกินอยู่ในการครอบครองของคนเพียงส่วนน้อย (นายทุนและนักการเมือง) การเปลี่ยนมือไปอยู่ในการครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกร เนื่องจากราษฎรขายสิทธิทำกินหรือการจำนองราษฎรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินทำกินไม่พอเพียง หรือมีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ ส่วนปัญหาการถือครองที่ดินโดยไม่ได้ทำประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มพื้นที่นั้น อาจเกิดจากการซื้อขายเก็งกำไรเพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ หรืออาจมีปัญหาจากการให้เช่าที่ดิน เมื่อที่ดินทำกินไม่เพียงพอ จึงเกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าและที่ดินของรัฐ เพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในการขยายพื้นที่ทางการเกษตร การบุกรุกจับจองของนายทุน การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิที่ไม่ถูกต้อง การบุกรุกที่ดินของรัฐที่สงวนหวงห้ามไว้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน

๗) ปัญหาราษฎรไม่มีที่ดินทำกิน แม้ว่าจากนโยบายการจัดหาที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินที่มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ภารกิจของหลายหน่วยงานโดยการจัดที่ดินในรูปแบบนิคมสร้างตนเอง นิคมสหกรณ์ รวมทั้งการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่ในสภาพความเป็นจริงที่ดินที่นำมาจัดให้กับเกษตรกรมีสภาพไม่เหมาะสม และขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาพื้นที่จึงเป็นไปด้วยความล่าช้า ทำให้การดำรงชีวิตมีความยากลำบาก ส่งผลให้ราษฎรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินที่รัฐจัดให้ต้องกลับมาเป็นผู้ไร้ที่ดินทำกินเช่นเดิม รวมทั้งยังประสบกับปัญหาการขาดแคลนที่ดินของรัฐที่จะนำมาจัดให้กับประชาชน ซึ่งปัญหาทั้งหลายดังกล่าวได้นำไปสู่การบุกรุกเพื่อทำกินในที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้และเขตอุทยานแห่งชาติ เกิดปัญหาการโต้แย้งสิทธิและเป็นข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนมาอย่างยาวนานในหลายพื้นที่

๘) ในบางพื้นที่ยังมีปัญหาดินที่มีปัญหาและขาดความอุดมสมบูรณ์ ทั้งดินอินทรีย์ ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด ดินค่อนข้างเป็นทราย ดินทรายจัด ดินตื้น และดินบนพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขาลาดชันสูง นอกจากนี้ยังพบปัญหาการปนเปื้อนของดินจากการเสื่อมประสิทธิภาพของดิน การเลือกปลูกพืชไม่เหมาะสมกับสภาพของดิน การใช้สารเคมีจำนวนมาก และภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น การเกิดภัยแล้งที่ทำให้สูญเสียความชื้นในดินหรือการเกิดน้ำป่าไหลหลาก ทำให้เกิดการสูญเสียหน้าดินอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการสูญเสียดินและการชะล้างพังทลายของดิน

๔.๒.๓ โอกาส (Opportunities)

๑) รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ รวมทั้งมีนโยบายที่จะปฏิรูปกฎหมาย เพื่อแก้ไขกฎหมายด้านที่ดินให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กำหนดเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๓) นโยบายและแผนระดับประเทศมุ่งเน้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันของประชาคมโลก ได้มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่ดิน ซึ่งจะเป็นกลไกในการผลักดันให้ประชาคมโลกและทุกประเทศให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่ดินและการบริหารจัดการให้มีความยั่งยืน

๕) การมีแผนการลงทุนทางด้านการคมนาคม การขนส่ง สาธารณูปโภค เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าที่ดินที่สูงขึ้น

๖) ในปัจจุบันมีการพัฒนาฐานข้อมูล ระบบการบริการข้อมูล รวมถึงนวัตกรรมที่สนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินที่มีประสิทธิภาพ

๔.๒.๔ ภัยคุกคาม (Threats)

๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ซึ่งยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อที่ดินและทรัพยากรดิน โดยต้องเผชิญและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฤดูกาล การเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศเกษตรกรรม มีรูปแบบการพัฒนาและวิถีชีวิตที่พึ่งพิงความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงนับเป็นภัยคุกคามที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งการรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจ การขจัดปัญหาความยากจน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

๒) เศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วส่งผลให้ประชากรจำนวนมากที่มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เกิดความต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น สังคมก็พัฒนาไปสู่ความเป็นเมือง (Urbanization) มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งการเน้นการกระตุ้นการใช้จ่ายทางเศรษฐกิจ การบริโภค และการลงทุน โดยเฉพาะในโครงสร้างพื้นฐานและอสังหาริมทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการพลังงาน ส่งผลกระทบต่อความสมดุลของที่ดินและทรัพยากรดิน และความมั่นคงด้านอาหารที่เน้นความพอเพียง การเข้าถึงการใช้ประโยชน์และเสถียรภาพ

๓) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประเทศไทย โดยมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและกระจายตัวของประชากรโลกที่พบว่ามากกว่าร้อยละ ๕๐ จะอาศัยอยู่ในเขตเมือง ซึ่งมีสัดส่วนการบริโภคมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของประชากรทั้งหมด และกลุ่มผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นกลุ่มสำคัญที่ทำให้มีการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ซึ่งรวมถึงความต้องการใช้พื้นที่อยู่อาศัย

๔.๒.๕ การนำผลจาก SWOT Analysis เพื่อกำหนดกลยุทธ์

๔.๒.๕.๑ กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาจุดแข็ง

๑) พัฒนากฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่รองรับและสนับสนุนบทบาทของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ให้เป็นองค์กรในการกำหนดนโยบายในภาพรวม ในการแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการที่ดินให้มีความต่อเนื่อง

๒) สร้างความเข้าใจ บูรณาการ และประสานความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดิน เพื่อให้เกิดการประสานงานและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน เพื่อผลักดันการนำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีความเป็นเอกภาพและต่อเนื่องในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ

๔.๒.๕.๒ กลยุทธ์การแก้ไขและปรับปรุงจุดอ่อน

๑) กำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ดิน

๒) พัฒนาการวางแผนการใช้ที่ดินและผังเมือง เพื่อใช้เป็นกรอบหลักในการบริหารจัดการที่ดินของประเทศในระยะยาว ทั้งในระดับภาพรวมประเทศ ระดับภาค และระดับลุ่มน้ำ โดยให้ความสำคัญในการประเมินรองรับสถานการณ์ในอนาคต ทั้งการเพิ่มจำนวนประชากร การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน ปัญหารั้วธรรมชาติ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว และวาทภัย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓) พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถใช้บริหารจัดการในภาพรวมของประเทศที่เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ปัญหาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ที่ดินที่มีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงานให้มีมาตรฐานเดียวกันและสามารถอ้างอิงกันได้

๔) กำหนดมาตรการทางกฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และสังคม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยแก้ปัญหาที่ดินที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ที่คุ้มค่าที่ดินทิ้งร้าง และการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม เพื่อให้มีผลในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในการมีที่ดินทำกิน ปัญหาผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกิน รวมทั้งผลักดันให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายการถือครองที่ดินของประเทศ ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕) สนับสนุนให้มีการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพของดินอย่างต่อเนื่องในบางพื้นที่ที่ยังมีปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทั้งดินอินทรีย์ ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด ดินค่อนข้างเป็นทราย ดินทรายจัด ดินตื้น และดินบนพื้นที่ลาดชันเชิงชันหรือพื้นที่ภูเขาลาดชันสูง รวมทั้งการแก้ไขและปรับปรุงดินในพื้นที่ที่มีปัญหาการปนเปื้อนของดิน ดินเสื่อมสภาพ การตกค้างสารเคมีจำนวนมาก พื้นที่เกิดภัยพิบัติซ้ำซาก และพื้นที่ที่มีปัญหาชะล้างพังทลายของดิน

๔.๒.๕.๓ กลยุทธ์การเสริมสร้างโอกาส

๑) ผลักดันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ รวมทั้งการจัดทำแผนงานและโครงการต่างๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่ได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๒) ผลักดันการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันของประชาคมโลก มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่ดิน ซึ่งจะเป็นกลไกในการผลักดันให้ประชาคมโลกและทุกประเทศให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่ดินและการบริหารจัดการให้มีความยั่งยืน ไปพัฒนาผนวกเข้ากับการปฏิบัติงานในการกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๔.๒.๕.๔ กลยุทธ์การลดวิกฤติและภัยคุกคาม

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในทุกกระดับสามารถคงความอุดมสมบูรณ์ รักษาความสมดุลทางธรรมชาติและระบบนิเวศ มีการใช้ประโยชน์ ที่คุ้มค่าและยั่งยืน มีภูมิคุ้มกันในการใช้เป็นฐานการผลิตทางการเกษตรกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงและแข็งแกร่ง

๒) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งการกำหนดเขตการใช้ที่ดินที่มีอยู่หลายฉบับในปัจจุบัน รวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องที่อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาครัฐกับเอกชน และระหว่างภาคประชาชนด้วยกัน รวมทั้งการพัฒนากฎหมายใหม่ เพื่อให้สามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาด้านที่ดินสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งการกำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บริหารจัดการที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย

๔.๓ การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการใช้ที่ดินในอนาคต

ข้อมูลจากการศึกษาของกรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๕๘) โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจและจัดทำแผนที่การใช้ที่ดินของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ โดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียมรายละเอียดสูง ได้แก่ ไทยโชตพบว่า ประเทศไทยมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๓๒๐.๖๗ ล้านไร่ สามารถแบ่งตามสภาพการใช้ที่ดินหลักได้ ๕ ประเภท

- **พื้นที่ป่าไม้** จากการสำรวจปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ พบว่า มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๙.๒๖ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๖ ของเนื้อที่ประเทศ
- **พื้นที่เกษตรกรรม** เป็นประเภทการใช้ที่ดินที่มีเนื้อที่มากที่สุด โดยมีเนื้อที่ประมาณ ๑๗๔.๓๑ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๓๖ ของเนื้อที่ประเทศ
- **พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง** มีเนื้อที่ประมาณ ๑๖.๕๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕ ของเนื้อที่ประเทศ
- **พื้นที่แหล่งน้ำ** มีเนื้อที่ประมาณ ๘.๘๘ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๘๐ ของเนื้อที่ประเทศ
- **พื้นที่เบ็ดเตล็ด** หมายถึง พืชไร่ธรรมชาติ ไม้ละเมาะ เหมือง ที่ทิ้งขยะ นาเกลือ หาดทราย และพื้นที่ถม มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑.๖๓ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๖๓ ของเนื้อที่ประเทศ

๔.๓.๑ ทิศทางและแนวโน้มของการใช้ที่ดินประเภทป่าไม้

การกำหนดสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยครั้งแรกปรากฏอยู่ในนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ที่ออกโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘ ซึ่งกำหนดเพื่อให้การจัดการและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้สามารถกระทำอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและประสานสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่น และเพื่อให้ส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้มีความเข้าใจร่วมกันและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ เพื่อประโยชน์ ๒ ประการ คือ ป่าเพื่อการอนุรักษ์ กำหนดไว้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่หายากและป้องกันภัยธรรมชาติ อันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยและนันทนาการของประชาชน ในอัตราร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ และป่าเพื่อเศรษฐกิจ กำหนดไว้เพื่อการผลิตไม้และของป่าเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ในอัตราร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมานโยบายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้อื่นๆ ที่สำคัญของประเทศ ยังอาจมีเนื้อหาที่ขัดแย้งกับนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) ได้กำหนดให้มีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ให้ได้ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศเท่านั้น นอกจากนี้แผนหรือนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ยังมีเนื้อหาที่ขัดแย้งกับนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เช่น นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๕๙ ได้กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศ โดยเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๒๐ เป็นต้น ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยรักษาพื้นที่อนุรักษ์ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๙ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ และเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน ไม่น้อยกว่าปีละ ๕,๐๐๐ ไร่

รัฐบาลปัจจุบัน (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ได้กล่าวถึง นโยบายด้านที่ ๙ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ในปัจจุบันมีการบุกรุกที่ดินของรัฐและตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่เคยอุดมสมบูรณ์ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุ์พืช และแร่ธาตุ ถูกทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นอันมาก ทั้งปัญหามลพิษ โดยเฉพาะขยะประเภทต่างๆ ก็รุนแรงยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงมีนโยบายจะรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑ การรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ รวมถึงมีการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

จากแผนงานในอนาคตที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้มั่นคงและยั่งยืน” และกำหนดเป้าหมายให้ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการจัดการอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้มีพื้นที่ป่าไม้อย่างน้อยร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่ประเทศ ภายใน ๖ ปี หรือ ๑๑๓.๒๑ ล้านไร่ แบ่งเป็นรักษาพื้นที่ป่าให้ได้ ๑๐๒.๑๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๗ และกำหนดฟื้นฟู

ป่าไม้และปลูกป่าอีก ๑๑.๐๙ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๓ นอกจากนี้ ในแผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (แผนแม่บท กอ.รมน.) ได้กำหนดเป้าหมายหลักที่สอดคล้องกัน คือ พืชรักษาป่าไม้ของประเทศให้มีความสมบูรณ์ โดยให้มีพื้นที่ป่าอย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ภายใน ๑๐ ปี โดยเพื่อยุติการตัดไม้ทำลายป่าและทวงคืนผืนป่าจากผู้บุกรุกครอบครองให้ได้ตามเป้าหมายกำหนดไว้ ภายใน ๑ ปี ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และยั่งยืน ภายใน ๒ ปี และฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ป่าเป้าหมายทั่วทั้งประเทศ ให้มีสภาพที่สมบูรณ์ ภายใน ๒ - ๑๐ ปี

๔.๓.๒ ทิศทางและแนวโน้มของการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม

การพัฒนาการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดการผลิต ชีวิตเกษตรกรรมคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน ” โดยมีเป้าหมายประกอบด้วย

- ๑) ความมาสุกของเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๒) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๓) เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๔) จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๕ ต่อปี
- ๕) ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร และยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๔.๓.๓ ทิศทางและแนวโน้มของการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย

จากการสำรวจข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนครัวเรือน ประมาณ ๒๐.๑๖๗ ล้านครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ประมาณ ๑๕.๕๑๐ ล้านครัวเรือน ส่วนที่เหลือเป็นครัวเรือนที่ยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ประมาณ ๔.๖๕๗ ล้านครัวเรือน และในกลุ่มนี้เป็นครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย ประมาณ ๒.๗๒๖ ล้านครัวเรือน รัฐบาลปัจจุบันซึ่งให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม การสร้างโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการสังคมและที่อยู่อาศัย ได้กำหนดการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ให้มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยเป็นนโยบายเร่งด่วน และสั่งการให้แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย ซึ่งครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยของรัฐ ทั้งข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ และครู ทั้งประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่องการขับเคลื่อนด้านที่อยู่อาศัย โดยมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย โดยบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่

อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการอยู่อาศัยให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยการจัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่จำเป็น ในระดับราคาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถรับภาระได้ โดยจำแนกเป้าหมายออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

- ๑) กลุ่มผู้มีรายได้น้อยทั่วไปที่ยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ดำเนินการโดยการเคหะแห่งชาติ (กคช.) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน ๑,๗๐๗,๔๓๗ ครัวเรือน
- ๒) แผนพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย (เมืองและชนบท) ดำเนินการโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในชุมชนแออัด ชุมชนบุกรุก ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ทั้งในพื้นที่เมืองและชนบท รวม ๑,๐๔๔,๕๑๐ ครัวเรือน

นอกจากนี้ ในส่วนของการสนับสนุนที่ดินเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั้งสองกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้สนับสนุนที่ดินบางส่วนในการจัดทำโครงการ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของนิคมสร้างตนเอง จำนวนรวม ๗ แห่ง พื้นที่ รวม ๙๖๐ ไร่

การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘) จะส่งผลให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อย จำนวน ๒.๗๒๖ ล้านครัวเรือน สามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐาน ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่จำเป็นในระดับราคาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถรับภาระได้ ทั้งจากการดำเนินงานของภาครัฐและการบูรณาการการดำเนินงานกับภาคเอกชน นำไปสู่การมีความมั่นคงในการอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ ลดความเหลื่อมล้ำและเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม

๔.๓.๔ แนวโน้มการใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรม

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านอุตสาหกรรมต่อความต้องการเชิงพื้นที่ ประเมินจากแผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรม ซึ่งในปัจจุบันการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) มีจำนวนนิคมอุตสาหกรรมทั้งหมด ๕๕ แห่ง และท่าเรืออุตสาหกรรม ๑ แห่ง กระจายอยู่ใน ๑๖ จังหวัดทั่วประเทศ พื้นที่รวม ๑๗๐,๐๐๐ ไร่ แบ่งเป็นนิคมฯ ที่ กนอ. ดำเนินการเอง ๑๑ แห่ง พื้นที่ ๓๔,๔๘๑ ไร่ นิคมฯ ร่วมดำเนินงาน ๔๔ แห่ง พื้นที่ ๑๓๕,๕๑๙ ไร่ โดย กนอ. มีเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รวมจำนวน ๑๕,๐๐๐ ไร่ โดยแบ่งการดำเนินงานตามเป้าหมายในแต่ละปี ดังนี้

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒,๗๐๐ ไร่
- ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒,๙๐๐ ไร่
- ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๓,๐๐๐ ไร่
- ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓,๑๐๐ ไร่
- ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓,๓๐๐ ไร่

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม Area Base : Connectivity corridor จำนวน ๔ โครงการ ดังนี้

- ๑) โครงการจัดตั้งนิคมฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว
- ๒) โครงการจัดตั้งนิคมฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก
- ๓) โครงการจัดตั้งนิคมฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา
- ๔) โครงการจัดตั้งนิคมฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม New Engine of Growth จำนวน ๑๒ โครงการ ดังนี้

- ๑) โครงการจัดตั้งนิคมฯ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor)
- ๒) โครงการจัดตั้งนิคมฯ Innovation (CAT)
- ๓) โครงการจัดตั้งนิคมฯ การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
- ๔) โครงการจัดตั้งนิคมฯ การแปรรูปอาหาร (Food for the Future)
- ๕) โครงการจัดตั้งนิคมฯ การบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics)
- ๖) โครงการจัดตั้งนิคมฯ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)
- ๗) โครงการจัดตั้งนิคมฯ หุ่นยนต์ (Robotics)
- ๘) โครงการขาย/เช่า นิคมฯ Rubber City
- ๙) โครงการบริหารจัดการท่าเรือสาธารณะแห่งที่ ๒
- ๑๐) โครงการพัฒนาท่าเรือฯ แห่งที่ ๓
- ๑๑) โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับจากชุมชนในพื้นที่จัดตั้ง/ขยายนิคมฯ และท่าเรือฯ
- ๑๒) โครงการเตรียมความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนา นิคมฯ Industry ๔.๐

๔.๓.๕ แนวโน้มการพัฒนาที่ดินด้านเศรษฐกิจตามนโยบายรัฐบาล

๔.๓.๕.๑ โครงการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จำนวน ๑๐ แห่ง แบ่งเป็น ๒ ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว และตราด ให้เริ่มดำเนินการได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และระยะที่ ๒ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย นครราชสีมา เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี ให้เริ่มดำเนินการได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ นอกเหนือจากการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนและการจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) ด้านการลงทุน การบริหารจัดการแรงงาน และการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุขและความมั่นคง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร การจัดหาพื้นที่พัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และการบริหารจัดการผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวถือเป็นองค์ประกอบหลักที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการพัฒนา สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ให้แก่ผู้ลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจัดอยู่ในระดับสูงสุดของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเปิดรับการลงทุนแล้วและให้บริการนักลงทุนผ่าน OSS ด้านการลงทุนในทุกพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ภาครัฐดูแลให้ครบสมบูรณ์ ได้มาตรฐานและสามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเพิ่มมากขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากพื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ห่างไกลโครงสร้างพื้นฐานยังต้องได้รับการพัฒนา คณะรัฐมนตรีจึงได้เห็นชอบในหลักการแผนโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๕ รองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนระยะแรก ซึ่งโครงการบางส่วนได้เริ่มดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งได้จัดเตรียมแผนโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗ รองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนระยะที่สอง โดยในการจัดสรรงบประมาณได้มีการจัดทำแผนบูรณาการงบประมาณพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ เพื่อผลักดันโครงการสำคัญให้มีการดำเนินงานอย่างบูรณาการและเชื่อมโยงกัน เช่น โครงการก่อสร้างถนน สะพาน การปรับปรุงสนามบิน การพัฒนานิคมอุตสาหกรรม โครงการก่อสร้างลานตรวจสินค้า โครงการก่อสร้างด้านศุลกากรและการอำนวยความสะดวกการผ่านแดน นอกจากนี้ ในสถานการณ์ที่ราคาที่ดินในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในปัจจุบันปรับตัว

สูงขึ้นมากกว่า ๑๐ เท่า การจัดหาพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม มีประชาชนอยู่อาศัย และทำกินจำนวนน้อย และไม่เป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อนำมาจัดสรรให้หน่วยงานราชการใช้ประโยชน์และให้เอกชนและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเช่า จึงเป็นแนวทางที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสม โดยภาครัฐมีการกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดให้เช่า รวมทั้งอัตราค่าเช่าและค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าพื้นที่พัฒนาที่แตกต่างกันในแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ในด้านการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร รัฐสนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมีบทบาทในการรวบรวมและรับซื้อผลผลิตการเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านมาปรับปรุงคุณภาพ หรือแปรรูปใช้เป็นวัตถุดิบภายในประเทศ เพื่อลดปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรและผลกระทบต่อตลาดสินค้าเกษตรในประเทศ และเพื่อเพิ่มคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

๔.๓.๕.๒ โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่ได้มีมติเห็นชอบโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development : EEC) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ๓ จังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา เนื่องจากปัจจุบันเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ และมีศักยภาพสูงในการส่งเสริมให้เป็นฐานการผลิต ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย สำหรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด EEC มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม (ข้อมูลเฉพาะโรงงานจำพวก ๒ และ ๓) โดยข้อมูลสะสม ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ มีจำนวนโรงงานรวมทั้งสิ้น จำนวน ๙,๑๔๖ แห่ง มีเงินลงทุนทั้งสิ้น จำนวน ๑,๘๐๕,๗๗๖.๑๓ ล้านบาท และมีคนงานทั้งสิ้น จำนวน ๖๐๓,๕๘๖ คน โดยกิจการที่มีจำนวนโรงงานสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนโรงงาน ๑,๑๗๙ แห่ง มีเงินลงทุน จำนวน ๙๓,๙๕๕.๕๗ ล้านบาท และมีคนงาน จำนวน ๖๘,๕๔๒ คน รองลงมา ได้แก่ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก มีจำนวนโรงงาน ๙๔๗ แห่ง มีเงินลงทุน จำนวน ๑๒๗,๕๘๓.๒๖ ล้านบาท และมีคนงาน จำนวน ๙๓,๖๑๖ คน อันดับที่ ๓ ได้แก่ กิจการผลิตอาหาร มีจำนวนโรงงาน ๘๕๘ แห่ง มีเงินลงทุน จำนวน ๕๓,๘๒๐.๔๒ ล้านบาท และมีคนงาน จำนวน ๔๒,๑๒๘ คน

สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มจังหวัด EEC เหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่นำร่องของเขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษ มาจากเหตุผลหลัก คือ การเป็นที่รู้จักของนักลงทุนทั่วโลกในฐานะพื้นที่ชั้นนำในการพัฒนาอุตสาหกรรมของอาเซียน การมีนักลงทุนทั่วโลกอยู่ในพื้นที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งอยู่ในระดับดี ทั้งทางถนน รถไฟ ท่าเรือ และนิคมอุตสาหกรรม อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือของอาเซียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือหลักทวายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ท่าเรือสิหนุวิลล์ของราชอาณาจักรกัมพูชา และท่าเรือวังเตาของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และการมีฐานอุตสาหกรรมสำคัญพร้อมต่อยอดหลายอุตสาหกรรมใน ๑๐ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร ท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ธุรกิจการบิน (อู่ตะเภา) พุนยณต์ไบโอเทคโนโลยี และอุปกรณ์การแพทย์ โดยเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และแผนพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์ สถานีรถไฟความเร็วสูง ๔ เส้นทาง ตามที่กระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอ และเตรียมจัดตั้งคณะกรรมการระดับนโยบายและคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ เสนอให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อออกพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งจะถูกนำไปบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ด้วย โดยในส่วนของ ร่าง พระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการแล้วเสร็จและนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งจากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมติอนุมัติหลักการร่าง พระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาด้วย รวมทั้งให้รับไปพิจารณาความซ้ำซ้อนกับ ร่าง พระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่ง ร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีหลักการสำคัญ คือ จัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษขึ้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและยกระดับจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะมีบทบาทต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในอนาคต และภายหลังจากพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกมีผลบังคับใช้ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย จะเร่งจัดทำผังเมืองรวมการพัฒนาในพื้นที่ ๓ จังหวัด EEC ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี เพื่อกำหนดว่าในพื้นที่นั้นๆ เหมาะสมจะพัฒนาอะไร เช่น นิคมอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัย หรือพาณิชยกรรม ซึ่งการใช้พื้นที่สำหรับพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมในปัจจุบันมีทั้งที่พัฒนาแล้วและอยู่ระหว่างการพัฒนา รวมทั้งสิ้น ๓๐ นิคมอุตสาหกรรม พื้นที่รวม ๒๖,๕๖๓ ไร่

๔.๓.๖ แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่สำหรับความต้องการใช้แร่

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ มูลค่าการผลิตแร่ในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ร้อยละ ๒.๒๑ ต่อปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีมูลค่าการผลิต ๖๓,๔๖๓ ล้านบาท ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ แร่ที่มีปริมาณการผลิตมากที่สุดสามอันดับแรก คือ หินปูนในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมในประเทศ และโลหะเงิน ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาทั้งสามชนิด ส่วนแร่ที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด คือ ลิเทียม ในขณะที่มูลค่าการบริโภคในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๒ ต่อปี แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยแร่ที่มีปริมาณการใช้สูงที่สุดสามอันดับแรก คือ หินปูนในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ และลิเทียม ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเช่นเดียวกัน โดยมูลค่าส่วนใหญ่มาจากลิเทียม หินปูน ในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง และสังกะสี (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่, ๒๕๕๙) เมื่อพิจารณาในแง่ปริมาณการผลิต พบว่า ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเหมืองแร่ (Mining Production Index: MPI) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ขยายตัวจากปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ร้อยละ ๒.๐๗ สอดคล้องกับจำนวนเหมืองเปิดการ ผลิต สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่มีจำนวน ๕๕๗ เหมือง เพิ่มขึ้นจาก ๕๔๗ เหมือง ณ สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ในด้านการเปิดพื้นที่แหล่งทรัพยากรแร่ใหม่ๆ มีแนวโน้มที่เป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้น ทั้งจากกระแสของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งความวิตกกังวลของชุมชนในพื้นที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งอุปสรรคในด้านขั้นตอนและกระบวนการทางกฎหมายที่มีความซับซ้อนและยุ่งยาก ส่งผลให้โอกาสของการเปิดพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในประเทศ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ค่อนข้างยาก ซึ่งการแก้ไขปัญหานอกจากจะต้องกำกับดูแลการประกอบกิจการที่มีอยู่ให้มีความปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยแล้ว จะต้องสร้างความตระหนักและยอมรับการประกอบกิจการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้แก่ชุมชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก รวมทั้งยังจะต้องส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและให้ชุมชนได้รับความคุ้มครองและได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนทางกฎหมายเพื่อลดความซ้ำซ้อนและให้มีความเป็นปัจจุบัน สอดคล้องการพัฒนา

ของภาคอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้วยเช่นกัน ตามแผนยุทธศาสตร์กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ ที่กำหนดว่าจะเพิ่มความสามารถด้านการผลิต อุตสาหกรรมแร่ และอุตสาหกรรมพื้นฐาน มีเป้าประสงค์ คือ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานมีศักยภาพทั้งในด้านแหล่งวัตถุดิบและผลิภาพการผลิตของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้น โดยตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ที่จะมีผลเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย (๑) จำนวนพื้นที่แหล่งแร่ที่ได้รับจัดหาและกำหนดเพิ่มเติมได้รับการพัฒนาให้เข้าสู่กระบวนการขออนุญาตเพื่อสำรวจหรือทำเหมืองได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนพื้นที่แหล่งแร่ที่ได้รับการจัดหาและกำหนดเพิ่มเติมทั้งหมดเมื่อสิ้นสุดแผน (๒) ผลิภาพการผลิตรวมของสถานประกอบการเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ในแต่ละปี และในกลยุทธ์ที่ ๒.๑ ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งแร่ให้ตอบสนองความต้องการของประเทศ ผลลัพธ์ของกลยุทธ์ การลงทุนของผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายทางด้านอุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานมากขึ้น โดยมีตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ คือ จำนวนพื้นที่แหล่งแร่ที่ได้รับการจัดหาและกำหนดเพิ่มเติมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการด้านวัตถุดิบแร่และโลหะของประเทศที่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี

๔.๓.๗ แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่สำหรับการพัฒนาพลังงานทดแทน

แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๙ Alternative Energy Development Plan (AEDP ๒๐๑๕) โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (กณยพ ๒๕๕๘) ได้กำหนดให้การพัฒนาพลังงานทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดนโยบายพลังงานในภาพรวม ที่จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับแผนพลังงานอื่นๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนสอดคล้องกัน ในการจัดทำแผน AEDP ๒๐๑๕ ได้นำค่าพยากรณ์ความต้องการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายตามแผนอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency Plan : EEP ๒๐๑๕) กรณีที่สามารถบรรลุเป้าหมายลดความเข้มข้นการใช้พลังงาน (Energy Intensity) ลงร้อยละ ๓๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว คาดการณ์ความต้องการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ณ ปี พ.ศ. ๒๕๗๙ จะอยู่ที่ระดับ ๑๓๑,๐๐๐ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ (ktoe) รวมทั้งพิจารณาถึงศักยภาพแหล่งพลังงานทดแทนที่สามารถนำมาพัฒนาได้ ทั้งในรูปของพลังงานไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ

การพัฒนาพลังงานทดแทนที่ส่งผลต่อการใช้ที่ดิน ได้แก่ การผลิตความร้อนจากไม้โตเร็ว โดยพิจารณาจากศักยภาพของพื้นที่ดินเสื่อมโทรมในการปลูกไม้โตเร็ว โดยคัดเลือกพื้นที่ในการศึกษาเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมในระดับวิกฤติและระดับรุนแรง ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนอกเขตชลประทานเป็นหลัก ซึ่งไม่เหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบในการแย่งพื้นที่เพาะปลูกพืชอาหาร พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับการปลูกไม้โตเร็วประมาณ ๔ ล้านไร่ เมื่อประเมินการใช้พื้นที่ดังกล่าวเพียง ๑ ใน ๓ หรือ ๑.๔๕ ล้านไร่ จะสามารถผลิตชีวมวลได้ประมาณ ๑๘ ล้านตันต่อปี นอกจากนี้ เป้าหมายการผลิตเชื้อเพลิงในภาคขนส่งจากพลังงานทดแทน โดยส่งเสริมการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยคาดการณ์ความต้องการเชื้อเพลิงในภาคขนส่ง โดยใช้ผลการวิเคราะห์ความต้องการเชื้อเพลิงในภาคขนส่งตามแผนบริหารจัดการน้ำมันเชื้อเพลิง ณ ปี พ.ศ. ๒๕๗๙ พบว่า มีความต้องการเชื้อเพลิงในภาคขนส่งทั้งสิ้น ๓๔,๗๙๘ ktoe เมื่อประเมินศักยภาพการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ เชื้อเพลิงชีวภาพที่ใช้ในปัจจุบันผลิตจากพืชอาหาร วัตถุดิบหลักในการผลิตมาจากอ้อย มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน ซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ จึงได้ ร่าง ยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาประกอบการพิจารณา โดยกระทรวงพลังงานสนับสนุนให้นำผลผลิตทางการเกษตรส่วนที่เหลือใช้จากการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกแล้วมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงาน เพื่อสร้างสมดุลระหว่างพืชพลังงานและอาหารที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ ในการประเมินศักยภาพจะพิจารณา

จากทรัพยากรพลังงานทดแทน ประกอบด้วย ไบโอดีเซล ตามยุทธศาสตร์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๙ และการอนุมาณผลผลิตจากพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มทั่วประเทศ ๑๐.๒ ล้านไร่ และน้ำมันปาล์มคงเหลือจากการบริโภคเป็นศักยภาพในการผลิตไบโอดีเซล คาดว่าจะสามารถผลิตไบโอดีเซลทดแทนดีเซลได้ ๑๔ ล้านลิตรต่อวัน ในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ ทั้งนี้ ยังไม่คำนึงถึงการส่งออกน้ำมันปาล์มและอีกส่วนหนึ่งมาจากเอทานอล ตามยุทธศาสตร์มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์และยุทธศาสตร์อ้อยโรงงานและน้ำตาลทราย พื้นที่มีศักยภาพสำหรับการเพาะปลูกมันสำปะหลังและอ้อยโรงงานจะถูกใช้เพาะปลูกจนเต็มศักยภาพแล้ว คือ ๘.๕ ล้านไร่ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ การเพิ่มผลผลิตหากจะมีขึ้นจะเกิดขึ้นจากการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเป็นสำคัญ หลังจากปี พ.ศ. ๒๕๖๙ จึงอนุมาณให้ผลผลิตมันสำปะหลังและกากน้ำตาลคงที่จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๙ และการบริโภค ในประเทศยังคงเพิ่มขึ้นตามอัตราเดิม ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย การพัฒนาวัตถุดิบทางเลือกอื่น และพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อผลิตพลังงานทดแทนโดยกำหนดพื้นที่ (Zoning) การส่งเสริมการปลูกพืชสำหรับใช้เป็น วัตถุดิบพลังงานทดแทน การพัฒนาและส่งเสริมวัตถุดิบอื่นๆ ที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์มาใช้เป็นแหล่งเชื้อเพลิง เช่น เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ของเสียจากกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการวัตถุดิบพลังงานทดแทนอย่างเป็นระบบ เช่น ระบบการขนส่ง ระบบและการผลิตแบบพันธสัญญา (Contract Farming)

๔.๓.๘ แนวโน้มการใช้ที่ดินในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม

๔.๓.๘.๑ แผนการพัฒนาโครงการทางพิเศษ

การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาทางพิเศษ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ทางพิเศษภายในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และทางพิเศษระหว่างจังหวัด ดังนี้

(๑) แผนแม่บททางพิเศษในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

แผนแม่บททางพิเศษในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ประกอบด้วย แผนดำเนินโครงการ ๓ ระยะ จำนวน ๒๒ โครงการ ระยะทางรวม ๓๔๗.๔๐ กิโลเมตร มูลค่าลงทุนโครงการรวม ๕๔๙,๘๘๗.๕ ล้านบาท ดังนี้

- **แผนระยะแรก** ดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๓ ประกอบด้วย การดำเนินโครงการทางพิเศษ ๕ โครงการ รวมระยะ ๗๖.๑ กิโลเมตร เงินลงทุน ๑๒๕,๐๔๕.๕ ล้านบาท
- **แผนระยะกลาง** ดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓ ประกอบด้วย การดำเนินโครงการทางพิเศษ ๙ โครงการ รวมระยะทาง ๑๑๔.๕ กิโลเมตร เงินลงทุน ๒๓๖,๕๖๓ ล้านบาท
- **แผนระยะยาว** ดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๔ - ๒๕๘๓ ประกอบด้วย การดำเนินโครงการทางพิเศษรวม ๘ โครงการ ระยะทาง ๑๕๖.๘ กิโลเมตร เงินลงทุน ๑๘๘,๒๗๙ ล้านบาท

(๒) แผนแม่บททางพิเศษระหว่างจังหวัด

แผนแม่บททางพิเศษระหว่างจังหวัด ประกอบด้วย โครงการทางพิเศษ ๑๕ โครงการ มีระยะทางรวม ๑,๙๗๓.๕ กิโลเมตร มูลค่าการลงทุนโครงการ ๓๓๔,๖๐๖ ล้านบาท โดยมีความเหมาะสมที่จะดำเนินโครงการในช่วงแผนงานระยะกลางและระยะยาว ดังนี้

- **แผนระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓** ประกอบด้วย การดำเนินโครงการทางพิเศษ ๔ โครงการ รวมระยะทาง ๑๓๘.๕ กิโลเมตร เงินลงทุน ๔๓,๗๙๓ ล้านบาท
- **แผนระยะยาว พ.ศ. ๒๕๗๔ - ๒๕๘๓** ประกอบด้วย การดำเนินโครงการทางพิเศษ ๑๑ โครงการ รวมระยะทาง ๑,๘๓๕ กิโลเมตร เงินลงทุน ๒๙๐,๘๑๓ ล้านบาท

๔.๓.๘.๒ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

ปัจจุบันเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยมีการพัฒนาและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความต้องการในการเดินทางและการขนส่งสินค้าสูงมากขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ส่งผลให้ขนาดเศรษฐกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น แม้ปัจจุบันภาครัฐจะเน้นการพัฒนาระบบรางเพื่อลดต้นทุนในการเดินทางและการขนส่งสินค้า แต่ด้วยลักษณะของระบบรางที่ไม่สามารถขนส่งสินค้าจากต้นทางถึงที่หมาย (Door to Door) ทำให้ต้องพัฒนาโครงข่ายถนนควบคู่กันไป กรมทางหลวงจึงได้ปรับปรุงแนวคิดการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศที่กำหนดให้ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองเป็นส่วนหนึ่งของโครงข่าย เพื่อรองรับการเดินทางและการขนส่ง ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของภูมิภาค

แนวคิดการกำหนดโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองตามแผนแม่บทการพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

- เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษ ด้านการค้าชายแดน รวมถึงพื้นที่อุตสาหกรรมและฐานการผลิตต่างๆ เพื่อรองรับการเดินทางและการขนส่งสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เชื่อมโยงระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทั้งทางถนน ราง น้ำ และอากาศ
- เชื่อมโยงการเดินทางระหว่างภูมิภาค ลดการจราจรที่แออัดบริเวณกรุงเทพฯ ปริมณฑล และกลุ่มจังหวัด ประกอบกับขึ้นน้ำและกระจายความเจริญไปยังภูมิภาค
- หลีกเลี่ยงพื้นที่ชุมชนและพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม

๔.๓.๘.๓ โครงการพัฒนาระบบรถไฟ

ในระยะเริ่มต้นของแผนตามแผนงานระยะสั้นหรือแผนเร่งด่วน จะเป็นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านสภาพความแข็งแรงของทาง ระบบอาณัติสัญญาณ และโทรคมนาคม ให้สามารถเดินรถได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น จัดหาหัวรถจักรและแคร่เพื่อเพิ่มความสามารถในการรองรับปริมาณการขนส่งสินค้าได้มากขึ้น รวมทั้งจะมีการพัฒนาโครงข่ายทางคู่เพิ่มเติมกว่า ๗๐๐ กิโลเมตร โดยเน้นให้เป็นรัศมีกระจายออกจากศูนย์กลาง คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะช่วยเพิ่มความจุทางให้การเดินรถ เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย และน่าเชื่อถือ ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการขนส่ง (Modal Shift) มาใช้ระบบรางมากขึ้น นอกจากนี้ เมื่อมีการพัฒนาขยายโครงข่ายทางคู่เพิ่มเติมแล้วนั้น ควรจะพัฒนาให้มีระบบรถไฟด่วนที่สามารถวิ่งได้ ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ไปพร้อมๆ กันด้วย ซึ่งค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มเติมไม่สูงมากและเป็นการใช้ประโยชน์ของโครงข่ายทางคู่ได้อย่างคุ้มค่ามากขึ้น ซึ่งในแผนแม่บทฯ ได้กำหนดการพัฒนา รถไฟด่วน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ตามความเหมาะสมจากผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจและสอดคล้องตามระยะการพัฒนาทางคู่ ในแผนระยะกลางและแผนระยะยาวมีการเสนอแนะการพัฒนาทางคู่จนครอบคลุม

โครงข่ายทางรถไฟสายหลักทั่วประเทศ และเพิ่มเติมโครงข่ายรถไฟด่วน ๑๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง และเสนอแนะการพัฒนากระบวนรถไฟความเร็วสูง ๒๕๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง บนทางเฉพาะอิสระ (Dedicated Track) ในเส้นทางที่มีศักยภาพ ซึ่งจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และเป็นภาพลักษณ์ของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของภูมิภาค

โครงการตามแผนแม่บทฯ จะช่วยส่งเสริมการขนส่งทางรางที่เป็นรูปแบบที่ประหยัด โดยโครงการตามแผนฯ จะเพิ่มการเข้าถึงระบบ คือ โครงข่ายทางรถไฟจะผ่าน ๖๒ จังหวัดของประเทศ จากเดิม ๔๗ จังหวัด และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบโดยจะมีโครงข่ายทางคู่ถึงร้อยละ ๖๐ เพิ่มจากปัจจุบันที่มีเพียงร้อยละ ๗ นอกจากนี้ การเดินทางขนส่งผู้โดยสารและสินค้าจะมีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และตรงต่อเวลายิ่งขึ้น โดยระบบทางคู่จะช่วยลดความล่าช้าและความไม่แน่นอน

สำหรับปริมาณการขนส่งนั้น คาดว่าเมื่อมีการพัฒนาตามแผนแล้วจะมีผู้โดยสารรถไฟ (ไม่รวมรถไฟชานเมืองและรถไฟในกรุงเทพฯ) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐ จาก ๗๗ ล้านเที่ยวต่อปี เป็น ๑๒๙ ล้านเที่ยวต่อปี หากพัฒนาเฉพาะโครงการตามแผนระยะสั้น และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๔๐ เป็น ๑๘๖ ล้านเที่ยวต่อปี

ส่วนที่ ๕

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๕.๑ แนวคิดและหลักการ

ที่ดินเป็นทรัพยากรธรรมชาติและเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการผลิตของประเทศ ทั้งในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม รวมถึงภาคบริการ เนื่องจากที่ดินเป็นแหล่งผลิตอาหารและสินค้าทางการเกษตรซึ่งผลิตผลทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดธุรกิจการเกษตร เช่น การแปรรูปสินค้าเกษตร ซึ่งส่งผลให้มีการเติบโตและขยายตัวในภาคอุตสาหกรรม ขณะเดียวกัน ที่ดินบางประเภทที่มีความสำคัญและมีลักษณะที่โดดเด่น สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้กับประเทศ และก่อให้เกิดภาคบริการที่สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้อีกทางหนึ่ง ที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ ที่ดินยังช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ซึ่งหากการใช้ที่ดินที่ไม่ตรงตามศักยภาพของที่ดิน ย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสมดุลของระบบนิเวศ การเกิดภัยพิบัติต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ทำการเกษตร

จากปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินที่มีหลากหลายประเด็น และส่งผลให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินไม่เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม ที่ดินจำนวนมากถูกปล่อยทิ้งร้าง จึงมีการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน บนแนวทางของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และองค์ความรู้ทางวิชาการ รวมทั้ง การพิจารณาบริบทของการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) นโยบายรัฐบาล (ด้านที่ ๓ และด้านที่ ๙) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ วาระปฏิรูปที่ ๑๑ การปฏิรูปที่ดินและการจัดการที่ดิน รวมทั้งนโยบายและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำนโยบายและแผนฯ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาด้านที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตบนเงื่อนไขของเวลา ตลอดจนความท้าทายจากบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศ เพื่อให้การบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดิน มีความครอบคลุมทั้งในระยะเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการทันที ระยะกลาง และระยะยาว บนหลักพื้นฐานของการบริหารจัดการแบบมุ่งผลลัพธ์

นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แสดงดังแผนผังนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ระยะ ๒๐ ปี เป็นกรอบนโยบาย (Policy Framework) ระยะยาวของประเทศ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านที่ดินและทรัพยากรดิน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดสรรงบประมาณ ภายใต้ภารกิจของหน่วยงานได้อย่างบูรณาการ ทั้งนี้ สาระสำคัญของนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดิน

และทรัพยากรดินของประเทศ ประกอบด้วยนโยบายหลัก ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน ๒) ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๓) ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และ ๔) ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน มีสาระสำคัญ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ : ด้านการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการคุ้มครอง บำรุงรักษา การอนุรักษ์ พื้นฟู และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่อนุรักษ์ อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสมดุลของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล ยั่งยืน และเป็นธรรม ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ ควบคุมการใช้และการเกิดทดแทนของทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในสภาพสมดุล โดยรักษาสวนที่เหลือไว้ ไม่ทำลายเพิ่ม และฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม โดยแนวทางพระราชรัฐ

นโยบายที่ ๒ : ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดนโยบายที่ดินของรัฐและเอกชนในภาพรวมให้เป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ดิน น้ำ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ

นโยบายที่ ๓ : ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนผู้ยากไร้สามารถเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน มีที่อยู่อาศัยและที่ทำกินตามสมควรแก่อัตภาพอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม รวมทั้งให้มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการพัฒนาทักษะ การส่งเสริมอาชีพและรายได้ อันเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่ดินยังคงเป็นของรัฐ

นโยบายที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี เครื่องมือและกลไกที่เหมาะสม รวมทั้งการวิจัยพัฒนาและต่อยอดเพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างส่วนราชการ การบูรณาการด้านกฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน ความเป็นเอกภาพของฐานข้อมูล รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาสังคม ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายสุดท้ายของประเทศ คือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

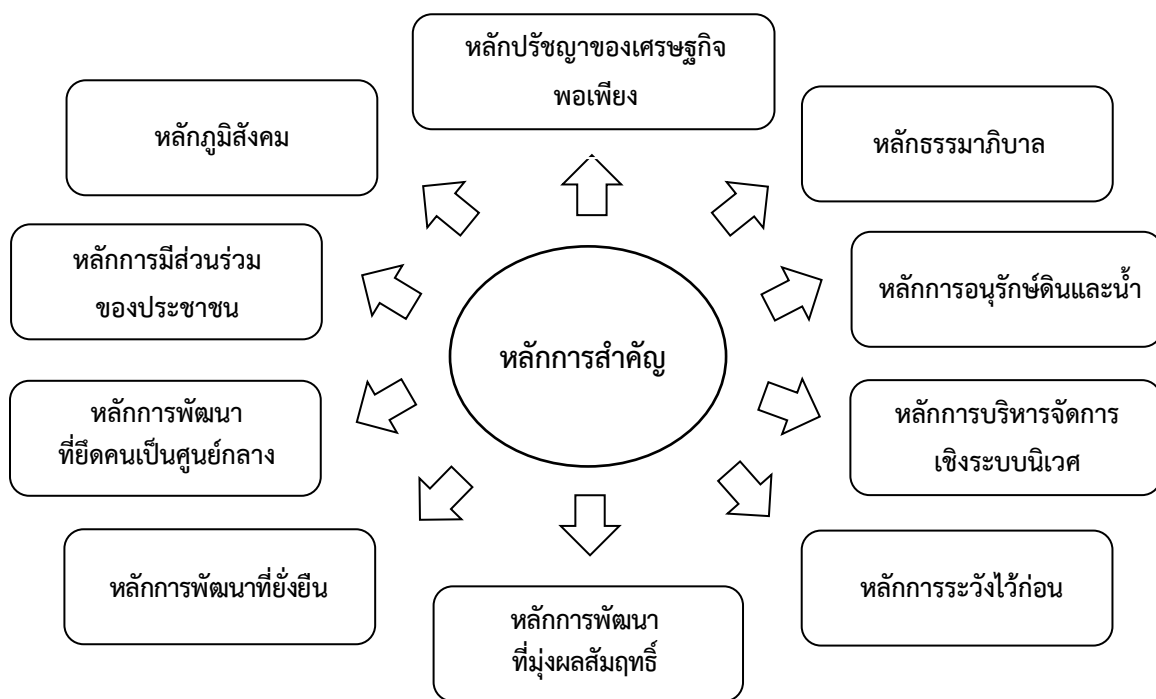
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คทช. ได้จัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ให้สามารถนำไปสู่การจัดวางพื้นฐานระบบการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน รวมทั้งสามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามระบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคีผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ ๕.๑-๑ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ระยะ ๒๐ ปี

วิสัยทัศน์	การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ที่เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ			
พันธกิจ	๑. สงวน ค้ำครอง ดูแลรักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อดำรงความสมดุลต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ๓. การจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ประชาชนผู้ยากไร้ในลักษณะแปลงรวมโดยมิให้กรรมสิทธิ์		๒. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๔. เพิ่มประสิทธิภาพกลไก เครื่องมือ องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	
เป้าประสงค์	๑. เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มีสัดส่วนร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ๓. ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย รวมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น		๒. ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศมีการนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ ๔. มีกลไก เครื่องมือ องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีประสิทธิภาพ	
ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การใช้ที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ยากไร้ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดิน
วัตถุประสงค์	เพื่ออนุรักษ์ สงวน หวงห้าม ค้ำครอง ดูแลรักษา และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ของประเทศให้มีความอุดมสมบูรณ์ และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ	มีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินและสมรรถนะของดิน การกระจายการถือครองที่ดินอย่างทั่วถึง เป็นธรรม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดต่อสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และความมั่นคงของประเทศ ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน	เพื่อให้ผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย และมีระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ	บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
เป้าหมาย	๑. มีสัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ (ประกอบด้วยพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ คิดเป็นเนื้อที่ ๘๐.๗๕ ล้านไร่ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ คิดเป็นเนื้อที่ ๔๘.๔๕ ล้านไร่) ๒. ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๗๔.๗๔ ล้านไร่ ดำเนินการสงวนและค้ำครองป่าไม้ที่ยังคงความสมบูรณ์ ๖๒.๒๑ ล้านไร่ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ๖.๐๑ ล้านไร่ ๓. ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าเศรษฐกิจ ๒๕.๖๖ ล้านไร่ สงวนและค้ำครองป่าไม้ ที่ยังคงความสมบูรณ์ ๖๒.๒๑ ล้านไร่ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ๑๔.๒๗ ล้านไร่	๑. ที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพและสมรรถนะของที่ดินลดลง ๒. ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ลดลง ๓. ที่ดินมีปัญหา ประกอบด้วย - ดินอินทรีย์ ๐.๓๔ ล้านไร่ - ดินเค็ม ๔.๔ ล้านไร่ - ดินเปรี้ยวจัด ๕.๑ ล้านไร่ - ดินค่อนข้างเป็นทราย ๓๒.๗ ล้านไร่ - ดินทรายจัด ๑๑.๑ ล้านไร่ - ดินตื้น ๒๙.๖ ล้านไร่ - ดินบนพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน ๑๐๓.๔ ล้านไร่ ได้รับการฟื้นฟูคุณภาพเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับสมรรถนะของดินและสภาพของที่ดิน ๔. พื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	๑. จำนวนผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยลดลง ๒. ลดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ๓. ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านการเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑. มีองค์กรบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินที่มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ๒. มีกลไก เครื่องมือ องค์ความรู้ที่สนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด	๑. สัดส่วนของพื้นที่ป่าที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทั้งหมด ๒. สัดส่วนของพื้นที่ป่าที่คงสภาพป่าในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๓. สัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพต่อพื้นที่ประเทศไทย ๔. สัดส่วนของพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ได้รับการฟื้นฟูให้ฟื้นคืนเป็นป่าสมบูรณ์ ๕. สัดส่วนของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน	๑. สัดส่วนของที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพและสมรรถนะของที่ดินลดลง ๒. สัดส่วนของที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ลดลง ๓. สัดส่วนของที่ดินที่มีปัญหาได้รับการฟื้นฟูคุณภาพเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น ๔. สัดส่วนของพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรหรือได้รับการพัฒนาระบบชลประทานได้รับการค้ำครองเพื่อทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน (ร้อยละ) ๕. สัดส่วนของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาชลประทานในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งหมด (ร้อยละ) ๖. สัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน (ร้อยละ) ๗. มีการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning) ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๑. ผลการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน ๒. จำนวนผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินลดลง ๓. สัดส่วนของผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินที่ได้รับการจัดที่ดิน	๑. มีการจัดตั้งองค์กรระดับนโยบายทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ประสานและบูรณาการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในภาพรวมของประเทศ ๒. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน ๓. มีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน ๔. มีการพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ๕. มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ๖. มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
กลยุทธ์	๑. การอนุรักษ์ สงวน หวงห้าม และค้ำครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ ๒. การกำกับ ควบคุมการจัดการที่ดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ป่าไม้ และที่ดินของรัฐ ๓. การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ พื้นฟู ฝัาระวัง พื้นที่ป่าไม้ ที่ดินของรัฐ	๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๒. การเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรกรรมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ๓. การปรับตัวและจัดการเมืองอย่างสมดุลและยั่งยืน ในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชุมชน และประเภทอุตสาหกรรม ๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ๕. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๖. การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศพื้นที่ที่ได้รับความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้น	๑. การจัดหา พัฒนา พื้นฟูที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อจัดให้ประชาชนผู้ยากไร้มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ๒. การสร้างกลไก เครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	๑. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพ ๒. การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม ๓. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

สำหรับหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ มีการกระจายการถือครองอย่างเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและทำมาหาเลี้ยงชีพได้อย่างทั่วถึง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของที่ดิน มีความเชื่อมโยงกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ และชายฝั่ง ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ โดยให้คำนึงถึงสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน หลักธรรมาภิบาล การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภูมิสังคม

หลักการสำคัญที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญแสดงดังรูปที่ ๕.๑-๒

รูปที่ ๕.๑-๒ หลักการสำคัญในการจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ และ ๓. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง

การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ คือ ๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ และ ๒. เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๒) หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการที่มุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การกระจายอำนาจที่ยึดหลักการพื้นที่ - หน้าที่ - การมีส่วนร่วม (Area - Function - Participation: AFP) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และความเป็นธรรม ความโปร่งใส ในกระบวนการตัดสินใจ การเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ และการกำหนดการรับผิดชอบ (Accountability) ของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง

๓) หลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ (Soil and Water Conservation) เป็นหลักการใช้ทรัพยากรดินและน้ำอย่างเหมาะสม ด้วยวิธีการที่ชาญฉลาด คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความยั่งยืน การนำมาจัดการอนุรักษ์ดินและน้ำมาใช้ในการป้องกันและรักษาดินไม่ให้ถูกชะล้างพังทลาย ทั้งบนพื้นที่ที่มีความลาดเทต่ำจนถึงพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

๔) หลักการบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศ (Ecosystem Approach) เป็นหลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงระบบหรือองค์รวม (Holistic) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการด้านการจัดการที่ดิน น้ำ และสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในบริเวณนั้น ให้เกิดความสมดุลในด้านการอนุรักษ์ มีการนำทรัพยากรมาใช้อย่างยั่งยืน และการแบ่งปันการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน การดำรงอยู่ของระบบนิเวศอย่างสมดุลและการตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ได้แก่ การจัดการลุ่มน้ำอย่างบูรณาการและการบริหารจัดการลุ่มน้ำ

๕) หลักการระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) เป็นหลักการจัดการเชิงรุกที่เน้นการป้องกันผลกระทบ โดยการสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เปราะบางและพื้นที่เสี่ยง

๖) หลักการพัฒนาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Development) เป็นหลักการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ทั้งในแง่ของผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for Money) รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการ โดยจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๗) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นหลักการพัฒนาที่มุ่งเน้นการคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาจะตอบสนองความต้องการของคนทั้งในยุคปัจจุบันและยุคต่อไปอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีหลักการสำคัญ คือ การสร้างสมดุลของการพัฒนาทั้ง ๓ มิติ อันได้แก่ ๑. มิติด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายรายได้ให้เอื้อประโยชน์ต่อคนในสังคม ๒. มิติการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสมรรถนะและมีผลิตภาพสูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และ ๓. มิติการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่ระบบนิเวศสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้

๘) **หลักการพัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง (Human - Centered Development)** เป็นหลักการพัฒนาโดยใช้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยบูรณาการให้เกิดองค์รวม มีดุลยภาพทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อมและมิติด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดสภาพที่เรียกว่าเป็นภาวะยั่งยืน เกิดความสมดุล ระหว่างคน ธรรมชาติ และสรรพสิ่ง ที่เกื้อกูลกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

๙) **หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation)** เป็นกระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วม ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่ ๑. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ๒. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ ๓. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ๔. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ และ ๕. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

๑๐) **หลักภูมิสังคม (Geosocial)** เป็นหลักการพัฒนาที่เน้นสภาพตามความเป็นจริงของภูมิประเทศทั้งในด้านพื้นที่ดิน ด้านสังคมวิทยา และด้านวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวกับนิสัยใจคอและอัธยาศัยของคนในพื้นที่ โดยคำนึงถึงความพร้อมของทุกคนในสังคม ซึ่งจะเป็แรงผลักดันและพลังในการร่วมกันคิดร่วมกันทำในสิ่งที่ทุกคนเห็นว่าเป็นปัญหาและจะต้องพัฒนาให้ก่อประโยชน์สุขแก่ส่วนรวมในสังคม จากนั้นจึงขยายการดำเนินงานออกสู่สังคมภายนอก

๕.๒ วิสัยทัศน์

**“บูรณาการการจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มั่นคง
เพื่อเศรษฐกิจ สังคม ที่มั่นคง อนุรักษ์อย่างสมดุลและยั่งยืน”**

๕.๓ พันธกิจ

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยได้รับการแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินอย่างรอบด้านและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล และยั่งยืน ด้วยการบริหารจัดการความร่วมมือทุกภาคส่วนอย่างเป็นเอกภาพ เป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๕.๔ วัตถุประสงค์

๑) เป็นกรอบในการบูรณาการของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศอย่างเป็นเอกภาพ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

๒) เพื่อบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด และยั่งยืน โดยคำนึงถึงมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

๕.๕ เป้าประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินที่ผ่านมาได้อย่างเป็นรูปธรรม ใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินเป็นฐานทรัพยากรการผลิต โดยประยุกต์แนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการของการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน กระจายการเข้าถึงการใช้ที่ดินอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

๕.๖ ยุทธศาสตร์

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปที่ ๕.๖-๑ แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ระยะ ๕ ปี

วิสัยทัศน์	บูรณาการการจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มั่นคง เพื่อเศรษฐกิจ สังคม ที่มั่นคง อนุรักษ์อย่างสมดุลและยั่งยืน					
พันธกิจ	ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยได้รับการแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินอย่างรอบด้านและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล และยั่งยืน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนอย่างเป็นเอกภาพ เป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม					
เป้าประสงค์	เพื่อเป็นแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินที่ผ่านมาได้อย่างเป็นรูปธรรม ใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินเป็นฐานทรัพยากรการผลิต โดยประยุกต์แนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการของการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน กระจายการเข้าถึงการใช้ที่ดินอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ					
ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ
เป้าหมาย	เพื่อสงวน คุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟู พื้นที่ต้นน้ำลำธารและป่าไม้ของประเทศ ให้ความอุดมสมบูรณ์ และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ	คุ้มครองและบริหารจัดการที่ดินของรัฐให้มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขและลดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ด้วยธรรมาภิบาล รวมทั้งนำที่ดินของรัฐมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ	บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน ควบคู่กับการพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถนะของทรัพยากรดิน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และความมั่นคงของประเทศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน	พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบายของรัฐ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การลงทุน ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ	เพื่อให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินที่อยู่อาศัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยสนับสนุนการจัดหาที่ดินเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนแบบแปลงรวม พร้อมกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมอาชีพ เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยการกระจายการถือครองอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย	พัฒนากลไกและเครื่องมือ รวมทั้งสร้างสรีรค์สภาพแวดล้อมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ มั่นคง และยั่งยืน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัด	๑. มีพื้นที่ป่าไม้เป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ๒. มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ ๓. มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่เอกชน เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ ๔. พื้นที่ป่าไม้มีแนวเขตที่ชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุก	๑. แปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการสำรวจและออกหนังสือสำคัญครบถ้วนทั่วประเทศ ๒. มีการนำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) มาประกาศใช้ ๓. ที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขปัญหาการบุกรุก ๔. ที่ดินของรัฐได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	๑. มีการสำรวจและออกโฉนดที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ๒. มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ๓. พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น ๔. ที่ดินที่มีปัญหาคุณสมบัติและคุณภาพดินได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น ๕. ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ๖. สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น ๗. ที่ดินที่ประสบปัญหาการกัดเซาะตามแนวชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหา	๑. มีข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ ๒. การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับ การพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสม ๓. การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความยั่งยืน ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ๔. การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐได้รับการยอมรับ	๑. ที่ดินของรัฐที่จัดทามาเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ ๒. จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน ๔. จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ๕. คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ๖. จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่มีรายได้น้อย	๑. มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้ ๒. มีการจัดตั้งหน่วยงานและพัฒนองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน ๓. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน ๔. มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ๕. มีการพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ๖. มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
กลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การสงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และทวงคืนผืนป่าเพื่อการอนุรักษ์และยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๑.๓ การส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การแก้ไขปัญหानวเขตและการบุกรุกที่ดินของรัฐ กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การบริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมขั้นดีเสริมสร้างสังคมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคง กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๓.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ กลยุทธ์ที่ ๓.๕ การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ	กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การบูรณาการเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การพัฒนาและบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	กลยุทธ์ที่ ๕.๑ การบูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกินให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๕.๒ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ ๕.๓ การพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการติดตามและขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน กลยุทธ์ที่ ๕.๔ การพัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย	กลยุทธ์ที่ ๖.๑ การพัฒนาองค์กรและกลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ กลยุทธ์ที่ ๖.๒ การพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม กลยุทธ์ที่ ๖.๓ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมแบบบูรณาการ กลยุทธ์ที่ ๖.๔ การมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
หน่วยงานรับผิดชอบ	ทส. (สป.ทส./สป.ทส. (สปร.)/ปม./อส./ทช./อ.อ.ป.) นร. (กอ.รมน.) กษ. (ส.ป.ก.)	มท. (ทด./อปท.) กค. (ธร.) ยธ. (สป.ยธ.) ทส. (สป.ทส./สป.ทส. (สปร.)) หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (ทค.)	มท. (ทด./ยผ./สธ./อปท.) กษ. (สป.กษ./พด./ส.ป.ก./กวก./สศก./ปศ./กป./กสก./กช./มม./ขป.) กค. (ธร./สศค.) พท. (พท.) คค. (จท.) ทส. (สผ./ทธ./ทท.)	นร. (สศช.) คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	กค. (ธร./ธ.ก.ส./ธอส.) พม. (พส./พอช./กคช.) กษ. (ส.ป.ก./พด./ขป./กวก./กสก./สศก./กสส./กช./ปศ./มม./กป.) ทส. (ปม./ทช./สผ.) มท. (ทด./ปค./ยผ.)	ทส. (สผ.) นร. (บจร.) กค. กษ. (พท.) ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง (วช.) คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

ตารางที่ ๕.๖-๑ ความเชื่อมโยงของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)		รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง							
			ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗	กลไกการ ขับเคลื่อนตาม นโยบายรัฐบาล ไทยแลนด์ ๔.๐	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	แผนจัดการ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายและ แผนการบริหาร จัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	เป้าหมาย การพัฒนา ที่ยั่งยืน (SDGs)
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ ป่าไม้เพื่อความสมดุล ทางธรรมชาติ	กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การสงวนและคุ้มครอง พื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อรักษาความสมดุล ทางธรรมชาติ	มาตรา ๕๗	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๑		ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๑	ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป้าหมายที่ ๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑	เป้าหมายที่ ๑๕
	กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การป้องกันรักษาพื้นที่ป่า ที่เสื่อมโทรมและ ฟื้นคืนป่าเพื่อการ อนุรักษ์และยั่งยืน	มาตรา ๕๗	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๑ ข้อ ๙.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๑	ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป้าหมายที่ ๒ เป้าหมายที่ ๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๒	เป้าหมายที่ ๑๕
	กลยุทธ์ที่ ๑.๓ การส่งเสริมการปลูกป่า เศรษฐกิจเพื่อเพิ่มพื้นที่ ป่าไม้ของประเทศ	มาตรา ๕๗	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๑ ข้อ ๙.๓	กลไกการพัฒนา ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม		ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป้าหมายที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๒	เป้าหมายที่ ๑๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐ ด้วยธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การแก้ไขปัญหานวนเขต และการบุกรุกที่ดิน ของรัฐ	มาตรา ๕๗ มาตรา ๒๕๘		นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๑ ข้อ ๙.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๒	
	กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การบริหารจัดการที่ดิน ของรัฐด้วยธรรมาภิบาล	มาตรา ๕๗ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘		นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๑ ข้อ ๙.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๒	
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพ และยั่งยืน	กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ของรัฐและเอกชนให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘		นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓	ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์			ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๑	

ตารางที่ ๕.๖-๑ ความเชื่อมโยงของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง (ต่อ-๑)

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)		รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง							
			ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗	กลไกการ ขับเคลื่อนตาม นโยบายรัฐบาล ไทยแลนด์ ๔.๐	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	แผนจัดการ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายและ แผนการบริหาร จัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	เป้าหมาย การพัฒนา ที่ยั่งยืน (SDGs)
	กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การคุ้มครองพื้นที่ เกษตรกรรมขั้นดี เสริมสร้างสังคม เกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคง	มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	นโยบายด้านที่ ๖ ข้อ ๖.๔ ข้อ ๖.๑๕	ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๔ ข้อ ๓.๔.๒		ยุทธศาสตร์ที่ ๓ กลยุทธ์ที่ ๓.๒ แผนงาน ๓.๒.๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๒	เป้าหมายที่ ๒
	กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การบริหารจัดการเมือง และชุมชนอย่างสมดุล และยั่งยืน	มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๒		นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓ ข้อ ๙.๔	กลไกการพัฒนา ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑	ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๒.๓ แผนงาน ๒.๓.๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๓	เป้าหมายที่ ๑๑
	กลยุทธ์ที่ ๓.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดิน บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำ อย่างเหมาะสม สอดคล้อง กับศักยภาพของพื้นที่	มาตรา ๕๗		นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓ ข้อ ๙.๔	กลไกการพัฒนา ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๔		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๔	เป้าหมายที่ ๖ ข้อ ๖.๖
	กลยุทธ์ที่ ๓.๕ การเตรียมความพร้อม ในการปรับตัวด้านการ ใช้ประโยชน์ที่ดินและ ทรัพยากรดินต่อ ผลกระทบและภัยพิบัติ จากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและ ภัยธรรมชาติ	มาตรา ๕๗ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓ ข้อ ๙.๔	กลไกการพัฒนา ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓	ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ ๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลยุทธ์ที่ ๔.๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๖	เป้าหมายที่ ๑๓

ตารางที่ ๕.๖-๑ ความเชื่อมโยงของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง (ต่อ-๒)

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)		รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง							
			ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗	กลไกการ ขับเคลื่อนตาม นโยบายรัฐบาล ไทยแลนด์ ๔.๐	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	แผนจัดการ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายและ แผนการบริหาร จัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	เป้าหมาย การพัฒนา ที่ยั่งยืน (SDGs)
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของประเทศ	<u>กลยุทธ์ที่ ๔.๑</u> การบูรณาการเพื่อ กำหนดพื้นที่เพื่อการ พัฒนาทางเศรษฐกิจ	มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างความสามารถ ในการแข่งขัน	นโยบายด้านที่ ๖ ข้อ ๖.๑๐ ข้อ ๖.๑๓ นโยบายด้านที่ ๗ ข้อ ๗.๖	ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์				ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๕	เป้าหมายที่ ๙ ข้อ ๙.๑ ข้อ ๙.๔
	<u>กลยุทธ์ที่ ๔.๒</u> การพัฒนาและบริหาร จัดการตามแนวทาง การพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยธรรมาภิบาลและ การมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วน	มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	นโยบายด้านที่ ๖ ข้อ ๖.๑๐ ข้อ ๖.๑๓ นโยบายด้านที่ ๗ ข้อ ๗.๖	กลไกการพัฒนา ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๒ ข้อ ๓.๒.๓ แนวทางที่ ๓.๔ ข้อ ๓.๔.๑		ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๒.๑ แผนงาน ๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ กลยุทธ์ที่ ๓.๒ แผนงาน ๓.๒.๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กลยุทธ์ที่ ๕	เป้าหมายที่ ๙ ข้อ ๙.๑ ข้อ ๙.๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและลดความ เหลื่อมล้ำทางสังคม	<u>กลยุทธ์ที่ ๕.๑</u> การบูรณาการจัดการ ปัญหาที่ดินทำกินให้ ประชาชนและเกษตรกร ผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดิน ทำกินและที่อยู่อาศัย อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน	มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้าน การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ทางสังคม	นโยบายด้านที่ ๓ ข้อ ๓.๗ นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓	การกระจาย รายได้ โอกาส และความมั่งคั่ง อย่างเท่าเทียม	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ กลยุทธ์ที่ ๑	เป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๔ เป้าหมายที่ ๑๐ ข้อ ๑๐.๓
	<u>กลยุทธ์ที่ ๕.๒</u> การส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	มาตรา ๕๖ มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้าน การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ทางสังคม	นโยบายด้านที่ ๓ ข้อ ๓.๗ นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓	การกระจาย รายได้ โอกาส และความมั่งคั่ง อย่างเท่าเทียม	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ กลยุทธ์ที่ ๑	เป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๔ เป้าหมายที่ ๑๐ ข้อ ๑๐.๓

ตารางที่ ๕.๖-๑ ความเชื่อมโยงของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง (ต่อ-๓)

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)		รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง							
			ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗	กลไกการ ขับเคลื่อนตาม นโยบายรัฐบาล ไทยแลนด์ ๔.๐	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	แผนจัดการ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายและ แผนการบริหาร จัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	เป้าหมาย การพัฒนา ที่ยั่งยืน (SDGs)
	กลยุทธ์ที่ ๕.๓ การพัฒนาเครื่องมือ และกลไกในการติดตาม และขับเคลื่อนนโยบาย การจัดที่ดินทำกิน ให้ชุมชน	มาตรา ๕๖ มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘		นโยบายด้านที่ ๙ ข้อ ๙.๓				ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลยุทธ์ที่ ๒	
	กลยุทธ์ที่ ๕.๔ การพัฒนาและส่งเสริม ความมั่นคงด้านที่อยู่ อาศัยและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย	มาตรา ๕๖ มาตรา ๗๑	ยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างโอกาสความ เสมอภาคและเท่า เทียมกันทางสังคม	นโยบายด้านที่ ๓ ข้อ ๓.๔	การกระจาย รายได้ โอกาส และความมั่งคั่ง อย่างเท่าเทียม	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๓ ข้อ ๓.๑.๕				เป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ข้อ ๑.๔ เป้าหมายที่ ๑๐ ข้อ ๑๐.๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อน การบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินอย่างมี ประสิทธิภาพ	กลยุทธ์ที่ ๖.๑ การพัฒนาองค์กรและ กลไกการบริหารจัดการ ที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ	มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้านการ ปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการ ภาครัฐ	นโยบายด้านที่ ๑๐ ข้อ ๑๐.๑ นโยบายด้านที่ ๑๑ ข้อ ๑๑.๑		ยุทธศาสตร์ที่ ๖ แนวทางที่ ๓.๑ ข้อ ๓.๑.๒		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลยุทธ์ที่ ๑	
	กลยุทธ์ที่ ๖.๒ การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการ บริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินให้เกิด ประโยชน์สูงสุดและ เป็นธรรม	มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘	ยุทธศาสตร์ด้านการ ปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการ บริหารจัดการ ภาครัฐ	นโยบายด้านที่ ๖ ข้อ ๖.๑๐ นโยบายด้านที่ ๑๑ ข้อ ๑๑.๑	ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์	ยุทธศาสตร์ที่ ๖ แนวทางที่ ๓.๖ ข้อ ๓.๖.๑		ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๑ แผนงาน ๑.๑.๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลยุทธ์ที่ ๒	

ตารางที่ ๕.๖-๑ ความเชื่อมโยงของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) กับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง (ต่อ-๔)

แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)		รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง							
			ยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗	กลไกการ ขับเคลื่อนตาม นโยบายรัฐบาล ไทยแลนด์ ๔.๐	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	แผนจัดการ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	นโยบายและ แผนการบริหาร จัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	เป้าหมาย การพัฒนา ที่ยั่งยืน (SDGs)
	กลยุทธ์ที่ ๖.๓ การพัฒนางานวิจัยและ นวัตกรรมแบบบูรณาการ	มาตรา ๖๙		นโยบายด้านที่ ๘ ข้อ ๘.๑ ข้อ ๘.๓	ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์				ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลยุทธ์ที่ ๓	
	กลยุทธ์ที่ ๖.๔ การมีส่วนร่วมและ ประชาสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพ การบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดิน	มาตรา ๗๒ มาตรา ๒๕๘		นโยบายด้านที่ ๑๐ ข้อ ๑๐.๓	ขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์			ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลยุทธ์ที่ ๑.๒		

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑			
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ			
เป้าหมาย เพื่อสงวน คุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟู พื้นที่ต้นน้ำลำธารและป่าไม้ของประเทศ ให้คงความอุดมสมบูรณ์และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ			
ตัวชี้วัด			
๑) มีพื้นที่ป่าไม้ เป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ๒) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ ๓) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่เอกชน เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ ๔) พื้นที่ป่าไม้มีแนวเขตที่ชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุก			
กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การสงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ		กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่ และทวงคืนผืนป่า เพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน	
๑.๑.๑) สงวนและคุ้มครองพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารอย่างยั่งยืน ๑.๑.๒) ควบคุมวิธีการปฏิบัติในการใช้ที่ดินอย่างเข้มงวด ในพื้นที่ ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ปี และชั้นที่ ๒ ตามหลักวิชาการในการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ		๑.๒.๑) ตรวจสอบและปรับปรุงการจำแนกประเภทการใช้ที่ดิน ในเขตที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสถานการณ์ ปัจจุบัน โดยพิจารณาถึงความยั่งยืนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม ๑.๒.๒) สำรวจและจัดทำแนวเขตทางกายภาพที่มีความชัดเจน สำหรับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทุกประเภท ๑.๒.๓) เร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งและการบุกรุกที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ๑.๒.๔) เร่งรัดดำเนินการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมให้คืนสู่ความสมบูรณ์ โดยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ๑.๒.๕) ตรวจสอบและนำพื้นที่ที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ ที่ดินป่าไม้ แล้วดำเนินงานผิดเงื่อนไขการอนุญาตตามกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องมาฟื้นฟูให้มีสภาพป่า ๑.๒.๖) ตรวจสอบและเร่งรัดการกันพื้นที่ป่าไม้ในเขตที่ไม่เข้า หลักเกณฑ์การจัดสรรในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และยังมีสภาพเป็นป่าคินมาดำเนินการจัดการหรือ ฟื้นฟูให้เป็นพื้นที่ป่าไม้ ๑.๒.๗) สนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อการปลูกป่า	
กลยุทธ์ที่ ๑.๓ การส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ		๑.๓.๑) พัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงาน ราชการของรัฐที่มีพื้นที่ในดูแลรักษาที่ยังมิได้ใช้ประโยชน์ ให้สามารถปลูกป่าหรือไม่เศรษฐกิจไว้สำหรับใช้สอยได้ ๑.๓.๒) สนับสนุนภาคเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความ รับผิดชอบต่อสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมด้านการ ฟื้นฟูป่าไม้ให้มากขึ้น ๑.๓.๓) เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โดยการสร้างแรงจูงใจและส่งเสริม การปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาวในที่ดินเอกชน	

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ

เป้าหมาย

เพื่อสงวน คุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟู พื้นที่ต้นน้ำลำธารและป่าไม้ของประเทศ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ

ตัวชี้วัด

- ๑) มีพื้นที่ป่าไม้ เป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ
- ๒) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ
- ๓) มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและพื้นที่เอกชน เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ
- ๔) พื้นที่ป่าไม้มีแนวเขตที่ชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุก

กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การสงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.๑.๑) สงวนและคุ้มครองพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารอย่างยั่งยืน เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการประกาศเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อส. / ปม. หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ.
๑.๑.๒) ควบคุมวิธีการปฏิบัติในการใช้ที่ดินอย่างเข้มงวด ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ บี และชั้นที่ ๒ ตามหลักวิชาการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่ต้นน้ำลำธารและพื้นที่ต่อเนื่อง	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อส. / ปม. หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ. หน่วยงานที่ขอใช้พื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และทวงคืนผืนป่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.๒.๑) ตรวจสอบและปรับปรุงการจำแนกประเภทการใช้ที่ดินในเขตที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสถานการณ์ปัจจุบัน โดยพิจารณาถึงความยั่งยืนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยเน้นการสนับสนุนเป้าหมายให้มีพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศไทย รวมทั้งกำหนดนโยบายและมาตรการการใช้ประโยชน์ของแต่ละประเภทพื้นที่อย่างเหมาะสม และยึดถือสิทธิที่จะมีที่ดินทำกินอย่างเป็นธรรมและพอเพียงของประชาชนชาวไทยทุกคน รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการเยียวยาหรือชดเชยให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการจำแนกเขตที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสม	หน่วยงานหลัก สำนักนายกรัฐมนตรี กอ.รมน. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปม. / อส. / ทช. หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานที่ขอใช้พื้นที่
๑.๒.๒) สำรวจและจัดทำแนวเขตทางกายภาพที่มีความชัดเจนสำหรับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทุกประเภท ทั้งป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน รวมทั้งป่าไม้ถาวร ป่าคุ้มครอง หรือป่าอนุรักษ์อื่นๆ โดยสรุปแนวเขตไม่ให้เกิดการทับซ้อนและถูกต้องตามกฎหมายแต่ละประเภท และจัดทำแนวสัญลักษณ์เขตป่าไม้ดังกล่าวทางกายภาพ เพื่อให้เกิดความชัดเจนกับประชาชนและหน่วยงานรัฐอื่นๆ เช่น แนวต้นไม้ยืนต้น ติดตั้งป้าย หลัก หมุดแสดงแนวเขต ขุดคันคู สร้างทางตรวจการณ์ เป็นต้น	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปม. / อส. / ทช.
๑.๒.๓) เร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งและการบุกรุกที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมายมติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการหลักทฤษฎี สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาคการบุกรุกที่ดินของรัฐอย่างเป็นธรรม ในกรณีที่มีราษฎรอาศัยอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำลำธารและพื้นที่ป่าไม้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางดำเนินการเพื่อเคลื่อนย้ายราษฎรที่บุกรุกให้ออกจากพื้นที่ โดยพิจารณามาตรการช่วยเหลือที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ในกรณีที่ยังไม่สามารถดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ป่าไม้ ที่ดินของรัฐได้ ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตเพื่อมิให้มีการขยายพื้นที่บุกรุกเพิ่มเติมอย่างเด็ดขาด และเมื่อดำเนินการเคลื่อนย้ายผู้บุกรุกออกแล้ว ให้ดำเนินการฟื้นฟูสภาพตามธรรมชาติและป้องกันการกลับเข้ามาบุกรุกซ้ำ	หน่วยงานหลัก สำนักนายกรัฐมนตรี กอ.รมน. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สป.ทส. (สปร.) / ปม. / อส. / ทช. หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงมหาดไทย อปท.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.๒.๔) เร่งรัดดำเนินการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมให้คืนสู่ความสมบูรณ์ โดยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ เช่น การน้อมนำแนวพระราชดำริ แนวทางสนับสนุน การปลูกและฟื้นฟูป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” และยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนไปพร้อมกันกับการสร้างการมีส่วนร่วม (Participatory Approach) และหลักวิชาการมาใช้ในการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและป่าที่ถูกบุกรุก ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนและป่าครัวเรือน สนับสนุนกฎหมายเกี่ยวกับป่าชุมชน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและดูแลผืนป่าให้เหมาะสมกับระดับปัญหาและภูมินิเวศ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. / ปม. / ทช. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท. / สถ. / พอช.
๑.๒.๕) ตรวจสอบและนำพื้นที่ที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้แล้วดำเนินงานผิดเงื่อนไขการอนุญาตตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องมาฟื้นฟูให้มีสภาพป่า รวมทั้งจัดทำแผนฟื้นฟูป่าไม้รองรับก่อนการหมดอายุการอนุญาตใช้ที่ดินแปลงใหญ่ เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ซ้ำของบุคคลที่ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> ปม. / อส. / ทช. หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานที่ขอใช้พื้นที่
๑.๒.๖) ตรวจสอบและเร่งรัดการกันพื้นที่ป่าไม้ในเขตที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การจัดสรรในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และยังมีสภาพเป็นป่าคินมาดำเนินการจัดการหรือฟื้นฟูป่าให้เป็นพื้นที่ป่าไม้ ส่วนพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรแล้ว กำกับดูแลให้มีการบังคับใช้ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับที่ดินป่าไม้ที่ได้รับการจัดสรรแล้วอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาระบบนิเวศประเภทการใช้ประโยชน์เกษตรกรรม	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> ปม. <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> ส.ป.ก. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท.
๑.๒.๗) สนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อการปลูกป่า อาทิ การออกพันธบัตรป่าไม้ ธนาคารต้นไม้ หรือกองทุนส่งเสริมการปลูกป่า และส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากไม้ รวมทั้งพัฒนาสนับสนุน แนวทางการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ อาทิ การพัฒนาระบบการจัดการพื้นที่อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หรือพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนที่มีบทบาทโดดเด่นด้านการอนุรักษ์ เป็นต้น	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. / ปม. <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> ส.ป.ก.

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ การส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.๓.๑) พัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานราชการของรัฐที่มีพื้นที่ในดูแลรักษาที่ยังมิได้ใช้ประโยชน์ ให้สามารถปลูกป่าหรือไม้เศรษฐกิจไว้สำหรับใช้สอยได้ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การตัดใช้ประโยชน์ตามหลักการทางวิชาการที่จะสามารถสร้างความยั่งยืนของพื้นที่และการใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม	หน่วยงานหลัก <u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> กอ.รมน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. / ปม.
๑.๓.๒) สนับสนุนภาคเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมด้านการฟื้นฟูป่าไม้ให้มากขึ้น โดยปรับปรุงกฎ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมและอนุญาตให้เอกชนหรือประชาชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อปลูกป่าหรือดำเนินกิจกรรมการฟื้นฟูป่าไม้ในรูปแบบกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. / ปม. หน่วยงานสนับสนุน ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
๑.๓.๓) เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โดยการสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาวในที่ดินเอกชน โดยปรับปรุงกฎ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว เช่น ไม้สัก ไม้มะค่า และไม้พะยุง ประกอบด้วยการจัดทำฐานข้อมูลการปลูกป่าภาคเอกชน การสนับสนุนเงินทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาว การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ไม้กล้ำสายพันธุ์ดีแก่ผู้ปลูกป่า การลดหย่อนภาษี การกำหนดชนิดไม้และปริมาณในการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับความต้องการและกลไกตลาด การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปลูกป่าเศรษฐกิจสู่ภาคเอกชนหรือประชาชนทั่วไป การประสานสนับสนุน และให้ข้อมูลแก่ธนาคารหรือองค์กรด้านการเงิน เพื่อกำหนดมาตรการการสนับสนุนเงินทุนในการปลูกป่าเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเลือกชนิดไม้ที่เหมาะสมในการปลูกป่าเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ (Matching Species to Site)	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. / ปม. / อ.อ.ป.

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล

เป้าหมาย คุ่มครองและบริหารจัดการที่ดินของรัฐให้มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขและลดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล รวมทั้งนำที่ดินของรัฐมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

- ตัวชี้วัด**
- ๑) แปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการสำรวจและออกหนังสือสำคัญครบถ้วนทั่วประเทศ
 - ๒) มีการนำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) มาประกาศใช้
 - ๓) ที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
 - ๔) ที่ดินของรัฐได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๒.๑
การแก้ไขปัญหาแนวเขตและการบุกรุกที่ดินของรัฐ

๒.๑.๑) เร่งรัดการสำรวจกำหนดแนวเขตและออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินของรัฐให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

๒.๑.๒) เร่งรัดการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map) ให้แล้วเสร็จ และนำมาประกาศใช้

กลยุทธ์ที่ ๒.๒
การบริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล

๒.๒.๑) สำรวจและตรวจสอบที่ดินของรัฐที่มีการขอใช้ประโยชน์จากหน่วยงานต่างๆ ที่ยังไม่มี การเข้าใช้ประโยชน์หรือมีการใช้ประโยชน์ผิดจากที่ได้ขอใช้ประโยชน์ไว้ มาดำเนินการให้มีการใช้ ที่ดินที่ถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน และเกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒.๒) กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบที่ดินของรัฐ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดิน ของรัฐ

๒.๒.๓) สำรวจ จัดทำฐานข้อมูลที่ดินที่ใช้เพื่อกิจการทางศาสนาทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล

เป้าหมาย

คุ้มครองและบริหารจัดการที่ดินของรัฐให้มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขและลดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล รวมทั้งนำที่ดินของรัฐมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ตัวชี้วัด

- ๑) แปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการสำรวจและออกหนังสือสำคัญครบถ้วนทั่วประเทศ
- ๒) มีการนำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) มาประกาศใช้
- ๓) ที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
- ๔) ที่ดินของรัฐได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การแก้ไขปัญหาแนวเขตและการบุกรุกที่ดินของรัฐ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒.๑.๑) เร่งรัดการสำรวจกำหนดแนวเขตและออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินของรัฐให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ด้วยการสำรวจและกำหนดแนวเขตที่ชัดเจน รวมทั้งการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจนมั่นคง เช่น สร้างรั้ว ปักป้ายหรือหลักแสดงเขตปลูกต้นไม้ยืนต้นประเภทเดียวกัน ชุดคลอง ทำถนน ล้อมรอบ และอื่นๆ เพื่อแสดงแนวเขตอย่างถาวร	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ทด. / อบท. <u>กระทรวงการคลัง</u> ธร. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> ปม. / อส. / ทช. <u>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</u> พส.
๒.๑.๒) เร่งรัดการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map) ให้แล้วเสร็จและนำมาประกาศใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาการทับซ้อนแนวเขตที่ดินและปัญหาความขัดแย้งในการครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเองและระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนหรือประชาชน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงยุติธรรม</u> สป.ยธ. <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานที่รับผิดชอบที่ดินของรัฐที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การบริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒.๒.๑) สํารวจและตรวจสอบที่ดินของรัฐที่มีการขอใช้ประโยชน์จากหน่วยงานต่างๆ ที่ยังไม่มีการเข้าใช้ประโยชน์หรือมีการใช้ประโยชน์ผิดจากที่ได้ขอใช้ประโยชน์ไว้ มาดำเนินการให้มีการใช้ที่ดินที่ถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน และเกิดประโยชน์สูงสุด หรือนำที่ดินดังกล่าวกลับคืนมาพิจารณาจัดการเพื่อกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นและสร้างความเข้มแข็งของสังคม เช่น สนับสนุนที่ดินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สวนสาธารณะตามแหล่งชุมชนต่างๆ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการผลิตและการลงทุนทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐหรือการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ โดยให้สิทธิการเช่าและการจัดหาประโยชน์ โดยการทำสัญญาต่างตอบแทนอย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนด	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงการคลัง</u> ธร.
๒.๒.๒) กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบที่ดินของรัฐ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐ ให้ใช้ประโยชน์ตามที่กำหนด ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการบุกรุกและพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่ดินดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่โปร่งใสและเป็นธรรม ทั้งนี้ ในกรณีที่ดินของรัฐที่พบว่าการบุกรุก ต้องรีบดำเนินการให้ออกไปโดยเร็ว ก่อนจะมีการขยายพื้นที่หรือเพิ่มจำนวนผู้บุกรุก หากมีการโต้แย้งสิทธิก็ต้องนำเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สิทธิเพื่อหาข้อยุติโดยเร็ว	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. (สปร.) <u>กระทรวงการคลัง</u> ธร. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</u> พส. <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> ปม. / อส. / ทช. <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ทต. / สถ.
๒.๒.๓) สํารวจ จัดทำฐานข้อมูลที่ดินที่ใช้เพื่อกิจการทางศาสนาทั่วประเทศ เพื่อจำแนกแนวเขตให้ชัดเจนในส่วนที่เป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน ตลอดจนสภาพการใช้ประโยชน์ปัจจุบัน ปัญหาการบุกรุกหรือความขัดแย้ง แนวเขตและการใช้ประโยชน์ เพื่อนำมากำหนดแนวทางและมาตรการบริหารจัดการที่ดินเพื่อประโยชน์ในกิจการของศาสนา	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ทต. <u>หน่วยงานที่ขึ้นตรง</u> <u>ต่อนายกรัฐมนตรี</u> พศ.

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๓					
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน					
เป้าหมาย		บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน ควบคู่กับการพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถนะของทรัพยากรดิน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และความมั่นคงของประเทศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
ตัวชี้วัด		๑) มีการสำรวจและออกโฉนดที่ดินครอบคลุมทั่วประเทศ ๒) มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินครอบคลุมทั่วประเทศ ๓) พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น ๔) ที่ดินที่มีปัญหาคุณสมบัติและคุณภาพดิน ได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น ๕) ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ๖) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น ๗) ที่ดินที่ประสบปัญหาการกัดเซาะตามแนวชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญห			
กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด		กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี เสริมสร้างสังคมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคง	กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน	กลยุทธ์ที่ ๓.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่	กลยุทธ์ที่ ๓.๕ การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน ต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ
๓.๑.๑) เร่งรัดการสำรวจและการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ๓.๑.๒) กำหนดเขตและมาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศ ให้มีความเหมาะสมอย่างเป็นระบบ ตามศักยภาพของที่ดินและสมรรถนะของดิน ๓.๑.๓) สนับสนุนและส่งเสริมการวางแผนเมืองในทุกระดับ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ๓.๑.๔) ควบคุมการถือครองที่ดินของประเทศให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ๓.๑.๕) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยใช้กลไกพระราชรัฐ		๓.๒.๑) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีที่มีความโดดเด่น ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและให้ผลผลิตที่ดี ๓.๒.๒) สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับเขตเกษตรเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพและสมรรถนะของดินในการผลิตพืช ๓.๒.๓) ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม ตามนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ๓.๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน ๓.๒.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร โดยการรวมแปลงเป็นแปลงใหญ่ ๓.๒.๖) ฟื้นฟู ปรับปรุง คุณภาพดินที่เสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ๓.๒.๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจมาใช้ประโยชน์	๓.๓.๑) ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ๓.๓.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน	๓.๔.๑) ป้องกันการรุกล้ำพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำ ๓.๔.๒) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างยั่งยืน	๓.๕.๑) กำหนดแนวทางในการรับมือป้องกัน แก้ไขปัญหา กำหนดมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ที่ได้รับความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น ๓.๕.๒) สำรวจและจัดทำแผนการจัดการพื้นที่รับน้ำนองหรือพื้นที่แก้มลิงที่มีศักยภาพในการนำมาพัฒนา รองรับและกักเก็บน้ำ เพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน

เป้าหมาย

บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน ควบคู่กับการพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถนะของทรัพยากรดิน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และความมั่นคงของประเทศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

- ๑) มีการสำรวจและออกโฉนดที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
- ๒) มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
- ๓) พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น
- ๔) ที่ดินที่มีปัญหาคุณสมบัติและคุณภาพดิน ได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น
- ๕) ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น
- ๖) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น
- ๗) ที่ดินที่ประสบปัญหาการกัดเซาะตามแนวชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญห

กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๑.๑) เร่งรัดการสำรวจและการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยสร้างมาตรฐานข้อมูลที่ดินและพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการออกโฉนดที่ดินแบบบูรณาการ	หน่วยงานหลัก กระทรวงมหาดไทย ทด. หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงมหาดไทย อปท.
๓.๑.๒) กำหนดเขตและมาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศให้มีความเหมาะสมอย่างเป็นระบบ ตามศักยภาพของที่ดินและสมรรถนะของดิน รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและสัดส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยใช้ผังเมืองรวมจังหวัดเป็นกรอบในการวางแผนพัฒนา และบริหารจัดการที่ดิน ทั้งในระดับประเทศ ระดับลุ่มน้ำ และระดับจังหวัด ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ	หน่วยงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พด. กระทรวงมหาดไทย ยผ.
๓.๑.๓) สนับสนุนและส่งเสริมการวางผังเมืองในทุกระดับ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักการทางวิชาการ	หน่วยงานหลัก กระทรวงมหาดไทย ยผ. หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงมหาดไทย อปท.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๑.๔) ควบคุมการถือครองที่ดินของประเทศให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยนำพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติและนิติบุคคลต่างด้าว	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงการคลัง</u> ธร. / สศค. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ทต.
๓.๑.๕) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยใช้กลไกพระราชรัฐ และการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางสังคม สิ่งแวดล้อม และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> ส.ป.ก. <u>กระทรวงมหาดไทย</u> สถ. / อบท.

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี เสริมสร้างสังคมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคง

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๒.๑) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีที่มีความโดดเด่น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและให้ผลผลิตที่ดี และขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น สร้างกลไกการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการสูญเสียสิทธิในที่ดินเกษตรกรรม เพื่อรักษาฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> พด.
๓.๒.๒) สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับเขตเกษตรเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพและสมรรถนะของดินในการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทางด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน เศรษฐกิจและสังคม รายได้จากการเกษตร และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นที่ได้รับจากปริมาณผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และจากต้นทุนการผลิตที่ลดลง	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> พด. / กวก. / สศก. / ปศ. / กป.
๓.๒.๓) ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม ตามนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อเป็นเครื่องมือบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ตามความสมดุลของทรัพยากรการผลิต (ดิน น้ำ พืช) ผลผลิต อุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งปัจจัยการผลิต ทั้งเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมง ทำให้สามารถบริหารจัดการสินค้าเกษตรสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถคาดการณ์ในอนาคตได้	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> พด. / กวก. / สศก. / ปศ. / กป.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนการทำการเกษตรกรรมที่จำเป็น สนับสนุนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ วนเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่ สนับสนุนการพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์ การใช้วัสดุอินทรีย์ และการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตรในรูปแบบเกษตรอัจฉริยะ เกื้อกูลกับระบบนิเวศและสอดคล้องกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> สป.กษ. / พด. / กวก. / กสก.
๓.๒.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร โดยการรวมแปลงเป็นแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตพื้นที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรไว้แล้ว เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงทางการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสการแข่งขันของสินค้าเกษตร และมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> กวก. / สศก. / กสก. / กข. / มม.
๓.๒.๖) ฟื้นฟู ปรับปรุง คุณภาพดินที่เสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ และแก้ไขปัญหาคาการชะล้างพังทลายของดินให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่เหมาะสมสำหรับคุณลักษณะดินแต่ละบริเวณ รวมทั้งเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยในการทำการเกษตรและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ควบคู่กับการใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่มีประสิทธิภาพ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> พด.
๓.๒.๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจมาใช้ประโยชน์ โดยการพัฒนาและปรับปรุง เพื่อทำการประมง ปศุสัตว์ หรือปลูกพืชพลังงานทดแทน โดยคำนึงถึงต้นทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินการ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> พด. <u>กระทรวงพลังงาน</u> พพ.

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๓.๑) ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีการวางผังเมือง ผังชุมชน แผนและผังการพัฒนาเมือง การจัดรูปที่ดิน เพื่อพัฒนาพื้นที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น มีพื้นที่สีเขียว ทั้งในเมืองและรอบเมือง เพื่อเป็นแนวกันชนรอบเมือง มีการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบขนส่งมวลชน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการทางสังคมที่ได้มาตรฐาน มีระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบจัดการของเสียและน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ และการคุ้มครองรักษาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีคุณค่าเฉพาะของเมือง	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ยผ. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๓.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน โดยการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาในเขตเมืองและชุมชน กำหนดเป้าหมาย สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนที่เหมาะสม และสร้างความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ประชาชน และเอกชน ในการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ยผ. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สป.ทส. / สผ.

กลยุทธ์ที่ ๓.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๔.๑) ป้องกันการรุกรานพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำ โดยกำหนดแนวเขตหรือปักหมุดแนวเขตให้ชัดเจน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงคมนาคม</u> จท. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> อส. / ปม. / ทช. <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท.
๓.๔.๒) อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างยั่งยืน โดยป้องกันมิให้เกิดการกัดเซาะและทำลายระบบนิเวศ รวมถึงการควบคุมการก่อสร้าง รื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่มีผลให้เกิดการกัดเซาะและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงคมนาคม</u> จท. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> อส. / ปม. / ทช. <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท.

กลยุทธ์ที่ ๓.๕ การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดิน ต่อผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๕.๑) กำหนดแนวทางในการรับมือ ป้องกัน แก้ไขปัญหา กำหนดมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการเกิดภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้น โดยมีการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ. / ทธ. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท. / ปภ.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๕.๒) สำรวจและจัดทำแผนการจัดการหาพื้นที่รับน้ำนองหรือพื้นที่แก้มลิงที่มีศักยภาพในการนำมาพัฒนา รองรับ และกักเก็บน้ำ เพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำต่างๆ ทั้งพื้นที่เกษตรกรรม (พื้นที่นา) ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตที่มีระบบส่งและระบบการกระจายน้ำและระบบระบายน้ำถึงในระดับไร่นา พื้นที่เกษตรกรรม (พื้นที่ทุ่ง) พื้นที่ลุ่มต่ำในเขตชลประทานประเภทรับน้ำนอง ที่มีคลองใช้เป็นทั้งคลองส่งน้ำและคลองระบายน้ำ พื้นที่แก้มลิง แม่น้ำ เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ พื้นที่ชุ่มน้ำหรือหนองบึงที่อยู่ติดกับลำน้ำ พื้นที่ทางน้ำหลากหรือฟลัดเวย์ พื้นที่พักน้ำชั่วคราว และพื้นที่ลุ่มต่ำ/ทุ่งรับน้ำ (แก้มลิง) หนองบึงหรือที่สาธารณะที่สามารถรับน้ำและเก็บน้ำไว้ได้ โดยจะต้องกำหนดพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับหลักการที่ถูกต้องตามวิชาการ มีกระบวนการมีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ มีมาตรการชดเชยเยียวยาให้กับเจ้าของพื้นที่รับน้ำที่ชัดเจนและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเสียโอกาสในการทำเกษตรหรือใช้ประโยชน์พื้นที่นั้นๆ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ. / ทน. <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> ชป. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท.

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมาย พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบายของรัฐ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การลงทุน ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ

- ตัวชี้วัด**
- ๑) มีข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ
 - ๒) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสม
 - ๓) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความยั่งยืน ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
 - ๔) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐได้รับการยอมรับ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑

การบูรณาการเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

- ๔.๑.๑) รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ
- ๔.๑.๒) กำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดิน เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคง ตามนโยบายของรัฐในอนาคต

กลยุทธ์ที่ ๔.๒

การพัฒนาและบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

- ๔.๒.๑) จัดให้มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) สำหรับการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ
- ๔.๒.๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนาพื้นที่ตามนโยบายของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมาย

พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบายของรัฐ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การลงทุน ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด

- ๑) มีข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ
- ๒) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสม
- ๓) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความยั่งยืน ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- ๔) การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐได้รับการยอมรับ

กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การบูรณาการเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔.๑.๑) รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการจัดการที่รองรับการใช้ประโยชน์ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า เช่น การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ การพัฒนาแหล่งน้ำ และระบบชลประทาน การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม การพัฒนาแหล่งแร่และพลังงาน เป็นต้น	หน่วยงานหลัก คทช. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔.๑.๒) กำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดิน เพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐในอนาคต เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการพัฒนาพื้นที่หรือการใช้ที่ดินที่จะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ตามนโยบายของรัฐในอนาคต ตลอดจนเสริมสร้างความเป็นธรรมในการรับรู้ข้อมูลแผนการพัฒนาของรัฐของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อสามารถวางแผนการใช้ประโยชน์หรือพัฒนาพื้นที่ได้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของรัฐ ลดความเสี่ยงและความเสียหายทางเศรษฐกิจจากการลงทุน	หน่วยงานหลัก คทช. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การพัฒนาและบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔.๒.๑) จัดให้มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) สำหรับการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเชิงระบบในการจัดทำนโยบาย แผน และแผนงาน โดยให้ความสำคัญกับความยั่งยืน ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานหลัก คทช. <u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> สศช. หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท.
๔.๒.๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนาพื้นที่ตามนโยบายของรัฐ เพื่อสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาที่ดินในพื้นที่ที่จะได้รับประโยชน์หรือมีผลกระทบจากนโยบายของรัฐ เพื่อให้การพัฒนานั้นเป็นที่ยอมรับ	หน่วยงานหลัก คทช. <u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> สศช. หน่วยงานสนับสนุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <u>กระทรวงมหาดไทย</u> อปท.

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดิน ที่อยู่อาศัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยสนับสนุนการจัดหาที่ดินเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนแบบแปลงรวม พร้อมกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมอาชีพ เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยการกระจายการถือครองอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

- ตัวชี้วัด**
- ๑) ที่ดินของรัฐที่จัดหามาเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน
 - ๒) ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ
 - ๓) จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน
 - ๔) จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
 - ๕) คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ได้รับการจัดที่ดิน
 - ๖) จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่มีรายได้น้อย

กลยุทธ์ที่ ๕.๑
การบูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกินให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

- ๕.๑.๑) สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดิน พร้อมด้วยรายชื่อผู้ครอบครอง
- ๕.๑.๒) สำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย และกำหนดหลักเกณฑ์การจัดที่ดินและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๕.๑.๓) สนับสนุนและเร่งรัดการดำเนินงานในการสำรวจและจัดคนเพื่อเข้าทำประโยชน์
- ๕.๑.๔) จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็น

กลยุทธ์ที่ ๕.๒
การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ๕.๒.๑) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ของประชาชนผู้ได้รับการจัดที่ดิน
- ๕.๒.๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อจัดตั้งสถาบันเกษตรกร
- ๕.๒.๓) สร้างเสริมกลไกการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐ เอกชน และประชาชน ตามแนวทางประชารัฐ

กลยุทธ์ที่ ๕.๓
การพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการติดตามและขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

- ๕.๓.๑) จัดทำระบบข้อมูลการจัดที่ดินและกลไกในการติดตามการปฏิบัติ ตามเงื่อนไขการอนุญาต
- ๕.๓.๒) พัฒนากลไกและช่องทางการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๕.๔
การพัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

- ๕.๔.๑) พัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย
- ๕.๔.๒) สนับสนุนเพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เป้าหมาย

เพื่อให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดิน ที่อยู่อาศัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยสนับสนุนการจัดหาที่ดินเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนแบบแปลงรวม พร้อมกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมอาชีพ เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยการกระจายการถือครองอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

ตัวชี้วัด

- ๑) ที่ดินของรัฐที่จัดหามาเพื่อจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน
- ๒) ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ
- ๓) จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน
- ๔) จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
- ๕) คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน
- ๖) จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่มีรายได้น้อย

กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๕.๑ การบูรณาการการจัดการปัญหาที่ดินทำกินให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๑.๑) สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดิน พร้อมด้วยรายชื่อผู้ครอบครอง ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไม้ถาวร ที่ราชพัสดุ ที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่นิคมสร้างตนเอง และที่ดินของรัฐอื่นๆ ที่มีความเหมาะสม ตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในการ นำมาจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยในลักษณะ แปลงรวม โดยมีให้กรรมสิทธิ์	หน่วยงานหลัก กระทรวงการคลัง ธ. กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ พส. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส.ป.ก. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ปม. / ทช. กระทรวงมหาดไทย ทด.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๑.๒) สำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย และกำหนดหลักเกณฑ์การจัดที่ดินและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ภายใต้นโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ทด. / ปค.
๕.๑.๓) สนับสนุนและเร่งรัดการดำเนินงานในการสำรวจและจัดคนเพื่อเข้าทำประโยชน์ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของราษฎรกลุ่มปัญหาความมั่นคงและปัญหาผู้ที่ถือครองที่ดินเดิมไม่ยินยอมออกจากพื้นที่ ทำให้เกิดความล่าช้าในการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้รับมอบตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ทด.
๕.๑.๔) จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็น พัฒนาและฟื้นฟูที่ดินและทรัพยากรดิน พัฒนาแหล่งน้ำ รวมทั้งการวางแผนพัฒนาที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินบนฐานข้อมูล (Zoning) ประกอบกับแนวทางการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้สามารถใช้ที่ดินประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> ส.ป.ก. / พต. / ขป. / กวก. / กสท. <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ยผ.

กลยุทธ์ที่ ๕.๒ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๒.๑) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างรายได้ของประชาชนผู้ได้รับการจัดที่ดิน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำเป็นแผนบูรณาการการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ด้วยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ร่วมกับชุมชน ทั้งระยะสั้นและระยะยาวของแต่ละพื้นที่ ทั้งด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น โดยมีกรอบงบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้มีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ลดความซ้ำซ้อน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> ส.ป.ก. / พต. / ขป. / กวก. / สศท. / กสส. / กสท. / กข. / ปศ. / มม. / กป. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงมหาดไทย</u> ยผ. / พอช.
๕.๒.๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อจัดตั้งสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร) ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนตั้งต้นในการประกอบอาชีพ เนื่องจากที่ดินที่ได้รับจัดสรรนั้นอยู่ในรูปของการให้สิทธิทำกิน ในลักษณะแปลงรวม ซึ่งไม่สามารถนำไปจำนองหรือเอาไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ได้ รวมทั้งส่งเสริมและจัดทำบัญชีครัวเรือน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงการคลัง</u> ธ.ก.ส. <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> กสส.
๕.๒.๓) สร้างเสริมกลไกการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐ เอกชน และประชาชนตามแนวทางประชารัฐ ในการพัฒนาอาชีพ พัฒนาการตลาด และสร้างสรรค์โอกาสทางเศรษฐกิจ เพื่อความมั่นคงของผู้ได้รับการจัดที่ดิน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงการคลัง</u> ธ.ก.ส. <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> กสส.

กลยุทธ์ที่ ๕.๓ การพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการติดตามและขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๓.๑) จัดทำระบบข้อมูลการจัดที่ดินและกลไกในการติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตของราษฎรที่ได้รับอนุญาต ที่มีการเชื่อมโยงกันทั้งในระดับพื้นที่ จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.
๕.๓.๒) พัฒนากลไกและช่องทางการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ทั้งการจัดหาที่ดิน การจัดที่ดิน การจัดให้เข้าใช้ประโยชน์ที่ดิน และการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำมาพิจารณา ทบทวนและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ให้มีความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.

กลยุทธ์ที่ ๕.๔ การพัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๔.๑) พัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ที่ได้มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่จำเป็นสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั่วไปที่ยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยและผู้ที่อยู่ในชุมชนแออัด ชุมชนบุกรุก ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยทั้งในพื้นที่เมืองและชนบท โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</u> พส. / พอช. / กคช.
๕.๔.๒) สนับสนุนเพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้สามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ เช่น ขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของโครงการบ้านประชารัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยเพื่อเป็นกลไกด้านการเงินสนับสนุนแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้กับผู้มีรายได้น้อยที่มีวินัยด้านการเงิน แต่ไม่ผ่านการพิจารณาของสถาบันเป็นต้น	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงการคลัง</u> ธอส. <u>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</u> พส. / พอช. / กคช.

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๖				
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ				
เป้าหมาย พัฒนากลไกและเครื่องมือ รวมทั้งสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้มีประสิทธิภาพ มั่นคง และยั่งยืน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง				
ตัวชี้วัด ๑) มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้ ๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน ๓) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน ๔) มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ๕) มีการพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ๖) มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน				
กลยุทธ์ที่ ๖.๑ การพัฒนาองค์กรและกลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ		กลยุทธ์ที่ ๖.๒ การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม		กลยุทธ์ที่ ๖.๓ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมแบบบูรณาการ
๖.๑.๑) เร่งรัดการดำเนินการในการนำ ร่าง พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้ ๖.๑.๒) จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ๖.๑.๓) บูรณาการและประสานความร่วมมือของหน่วยงาน องค์กร สถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในภาพรวมของประเทศ ให้มีเอกภาพ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ๖.๑.๔) พัฒนากลไกในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนที่มีปัญหาจะสูญเสียสิทธิในที่ดินหรือสูญเสียสิทธิในที่ดิน ๖.๑.๕) เร่งรัดการพัฒนาจัดตั้งธนาคารที่ดิน		๖.๒.๑) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งผลักดันให้มีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ๖.๒.๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินของประเทศให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และได้มาตรฐานสากล ๖.๒.๓) พัฒนาระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ ๖.๒.๔) พัฒนากลไกและมาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม		๖.๓.๑) พัฒนารอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ที่สอดคล้องกับระบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ ๖.๓.๒) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนและมุ่งเน้นตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ๖.๓.๓) เสริมสร้างสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่นและชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ ๖.๓.๔) ส่งเสริมกลไกและกิจกรรมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินไปใช้ประโยชน์ได้จริง
				กลยุทธ์ที่ ๖.๔ การมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
				๖.๔.๑) สร้างความเข้าใจกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ได้รับรู้และเข้าใจในสาระสำคัญ เป้าหมาย และแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ๖.๔.๒) ผลักดันให้มีการนำสาระสำคัญและแนวทางตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ไปถ่ายทอดและผนวกเข้าในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ ๖.๔.๓) พัฒนาช่องทาง สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความหลากหลายในการประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้และแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วม และโอกาสเข้าถึงข้อมูลตามแนวทางของการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

พัฒนากลไกและเครื่องมือ รวมทั้งสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้มีประสิทธิภาพ มั่นคง และยั่งยืน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

- ๑) มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้
- ๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๓) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๔) มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๕) มีการพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
- ๖) มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๖.๑ การพัฒนาองค์กรและกลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๑.๑) เร่งรัดการดำเนินการในการนำ ร่าง พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้ เพื่อรองรับการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และการขับเคลื่อนตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ.
๖.๑.๒) จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบมารองรับภารกิจงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และทำหน้าที่บูรณาการ ประสานความร่วมมือ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ให้มีความต่อเนื่อง	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ.
๖.๑.๓) บูรณาการและประสานความร่วมมือของหน่วยงาน องค์กร สถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในภาพรวมของประเทศ ให้มีเอกภาพ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของภาคประชาชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๑.๔) พัฒนากลไกในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนที่มีปัญหาจะสูญเสียสิทธิในที่ดินหรือสูญเสียสิทธิในที่ดิน จากการจำนอง ขายฝาก และถูกบังคับคดี โดยการให้สินเชื่อเพื่อคงสิทธิในที่ดินจากปัญหาการจำนอง การถูกบังคับคดี และการขายฝาก และจัดซื้อที่ดินที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์และเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรและผู้ยากจนมีที่ดินทำกิน	หน่วยงานหลัก <u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> บจร.
๖.๑.๕) เร่งรัดการพัฒนาจัดตั้งธนาคารที่ดิน เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและบริหารจัดการที่ดิน ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินในด้านการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน โดยเน้นการดำเนินงานในที่ดินเอกชน โดยการแก้ไขปัญหาเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งมีปัญหาจะสูญเสียสิทธิในที่ดิน และการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนที่มีปัญหาด้านที่ดินทำกิน เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับเกษตรกรและผู้ยากจนที่เข้าถึงได้ง่าย และมีความคล่องตัวสูง เพื่อให้เกษตรกรได้มีสิทธิในที่ดินและได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างมั่นคงในรูปของธนาคาร กระจายการถือครองที่ดินโดยเจรจาต่อรองเพื่อขอซื้อ/เช่าเข้าทำประโยชน์กับเจ้าของที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรและผู้ยากจนได้มีที่ดินในการประกอบอาชีพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน	หน่วยงานหลัก <u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> บจร. <u>กระทรวงการคลัง</u>

กลยุทธ์ที่ ๖.๒ การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๒.๑) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งผลักดันให้มีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กฎหมายการรับรอง One Map เป็นแผนที่อ้างอิงของกฎหมายทุกฉบับที่ต้องมีแผนที่แนบท้ายกฎหมายให้มีการลดภาษีที่ดินในแปลงที่ดินซึ่งมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความชัดเจนในแนวทางที่ประชาชนในพื้นที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ป่านุรักษ์ เป็นต้น	หน่วยงานหลัก คทช. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.
๖.๒.๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินของประเทศให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และได้มาตรฐานสากล และส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ทั้งในระบบภูมิสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	หน่วยงานหลัก <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> พด.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๒.๓) พัฒนาระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการ เพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ จากข้อมูลที่ดินที่จะจัดเก็บของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดทำฐานข้อมูลที่ดิน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินที่เป็นเอกภาพ	หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ.
๖.๒.๔) พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม	หน่วยงานหลัก กระทรวงการคลัง

กลยุทธ์ที่ ๖.๓ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมแบบบูรณาการ

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๓.๑) พัฒนารอบการวิจัยด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ที่สอดคล้องกับระบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ ตามแผนการขับเคลื่อนและปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศและกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ เพื่อให้มีการสามารถได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศจากหน่วยงานให้ทุนต่างๆ รวมทั้งผลักดันและขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาแบบบูรณาการ ด้วยกลไกร่วมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	หน่วยงานหลัก คทช. / คอบช. / วช. หน่วยงานสนับสนุน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖.๓.๒) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วน และมุ่งเน้นตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ทั้งการสนับสนุนผ่านสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และการวิจัยตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่มุ่งเป้าสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่และการวางพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในระยะต่อไป รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยต่อยอดเพื่อพัฒนาผลงานวิจัยที่มีศักยภาพไปสู่การใช้ประโยชน์ หรือสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการจดสิทธิบัตร	หน่วยงานหลัก คทช. / คอบช. / วช. หน่วยงานสนับสนุน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖.๓.๓) เสริมสร้างสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่นและชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ โดยความร่วมมือของสถาบันการศึกษา เครือข่ายวิจัยภูมิภาค และหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย และผลักดันให้มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาให้กับสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่นและชุมชนทั้งจากงบประมาณวิจัยของส่วนกลาง และงบประมาณของท้องถิ่นและจังหวัด	หน่วยงานหลัก คทช. / คอบช. / วช. หน่วยงานสนับสนุน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๓.๔) ส่งเสริมกลไกและกิจกรรมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยการสังเคราะห์ สรุป และการจัดการความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ที่มุ่งการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการวิจัยให้สามารถจัดเก็บ และสืบค้นงานวิจัยที่มุ่งการใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวก เข้าถึงง่าย และพร้อมใช้ และพัฒนากลไกการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้จริงและเพียงพอ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมผลักดันการนำ ผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ พัฒนาเป็นเทคโนโลยี และสร้างนวัตกรรม รวมทั้งการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการใช้นวัตกรรม การสื่อสาร เพื่อนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการแก้ไข ปัญหาที่ดินและทรัพยากรดินที่มีอยู่ และการวางพื้นฐานการจัดการ ที่ดินในอนาคตได้อย่างเป็นรูปธรรม ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุตามนโยบาย และแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	หน่วยงานหลัก คทช. / คอบช. / วช. หน่วยงานสนับสนุน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ ๖.๔ การมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดิน

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๔.๑) สร้างความเข้าใจกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ได้รับรู้และเข้าใจในสาระสำคัญ เป้าหมาย และแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของ ประเทศ เพื่อให้แต่ละภาคส่วนนำไปจัดทำแผนและนำไปสู่การปฏิบัติ ที่เป็นเอกภาพ และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศร่วมกัน	หน่วยงานหลัก คทช. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.
๖.๔.๒) ผลักดันให้มีการนำสาระสำคัญและแนวทางตามแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ไปถ่ายทอดและผนวก เข้าในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ ทั้งระดับจังหวัดและ ในระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อน นโยบายและแผนลงสู่พื้นที่ ทั้งในภาพรวมและในประเด็นสำคัญ ที่มีปัญหาเฉพาะในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะทำให้แก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และสร้างพื้นฐานในการบริหารจัดการในระยะต่อไป ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์เชิงพื้นที่	หน่วยงานหลัก คทช. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.

แนวทางการปฏิบัติ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๖.๔.๓) พัฒนาช่องทาง สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีความหลากหลายในการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วมและโอกาสเข้าถึงข้อมูลตามแนวทางของการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล ที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา รวมถึงสามารถส่งกลับแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข่าวดูสาร สถานการณ์จากภาคส่วนต่างๆ เข้ามาเป็นข้อมูลของภาครัฐ เช่น การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสาธารณะที่มีความถูกต้อง และชัดเจน การพัฒนาระบบบริการข้อมูลอัจฉริยะ (Smart Service) ที่ผู้รับบริการข้อมูลจะเข้าถึงได้ผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย รวมไปถึงการพัฒนาการบริการข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินแบบดิจิทัลในลักษณะอัตโนมัติ (Automated Public Services) เช่น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน การติดตามเรื่องร้องเรียน การติดตามความก้าวหน้าการขออนุญาต การติดตามความก้าวหน้า และผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ การพิจารณาอนุญาต ตลอดจนระบบสนับสนุนการติดตามเพื่อยกเลิกการอนุญาต เป็นต้น	หน่วยงานหลัก คทช. หน่วยงานสนับสนุน <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> สผ.

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ									
กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การสงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ									
๑	แผนงานการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อนุรักษ์ ป่า และพัฒนาป่าไม้ และฟื้นฟู ดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์)	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการบริหารจัดการ	ล้านไร่	๗๓	๗๓	๗๓	๗๓	๗๓
				ล้านบาท	๔,๐๒๓.๓๙๗๖	๓,๗๘๔.๙๙๓๑๘	๕,๒๓๔.๔๓๖๗	๕,๓๓๘.๙๒๖๗	๔,๐๒๓.๙๙๗๕
๒	แผนงานการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	- พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู	ไร่	๑๒,๐๐๐ (๑๒,๐๐๐)	๑๒,๒๐๐	๑๒,๔๐๐	๑๒,๖๐๐	๑๒,๘๐๐
			- พื้นที่สวนป่าได้รับการส่งเสริมปลูกหวายและไผ่	ไร่	๓๐๐ (๓๐๐)	๖๐๐	๙๐๐	๑,๒๐๐	๑,๕๐๐
			- พื้นที่สวนป่าได้รับการอนุรักษ์และบำรุงดูแลรักษาพันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิมหายาก	ไร่	๒๐๐ (๒๐๐)	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
				ล้านบาท	๒๔.๓๐๐๗	๑๙.๙๘๒๐	๑๖.๒๓๖๐	๑๖.๖๔๐๐	๑๗.๐๔๔๐
๓	โครงการศึกษาเพื่อกำหนดเขตและมาตรการสำหรับพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- พื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	ล้านบาท	-	-	๔.๐๐๐๐	๒.๐๐๐๐	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๑.๒ ป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และทวงคืนผืนป่าเพื่อการอนุรักษ์และยั่งยืน									
๑	โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ (๑. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ๒. สนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ)	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- พื้นที่ป่าได้รับการรักษาด้วยการปฏิบัติการบินไม่น้อยกว่า	ล้านไร่	๗๓ (๗๗.๗๕)	๕๐	๕๐	-	-
			- ระบบติดตามและประเมินผลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระบบ	๑ (-)	๑	๑	-	-
				ล้านบาท	๑๑๘.๘๗๘๐	๖๔.๒๕๐๐	๖๕.๒๕๐๐	-	-
๒	แผนงานการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ (๑. บริการงานป่าไม้ ๒. พัฒนาฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศป่าไม้ ๓. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและเพิ่มพื้นที่สีเขียว ๔. ป้องกันรักษาป่า ๕. จัดการที่ดินป่าไม้ ๖. ฟื้นฟูป่าไม้ ๗. ส่งเสริมและพัฒนากาป่าไม้ ๘. บริหารจัดการงานป่าไม้	กรมป่าไม้	- พื้นที่ป่าไม่ได้รับการบริหารจัดการ	ล้านไร่	๗๓.๗ (๗๓.๗)	๗๓.๗	๗๓.๗	๗๓.๗	๗๓.๗
			- จำนวนรายของผู้รับบริการด้านการอนุญาตของกรมป่าไม้	ราย	๙๒,๙๖๐ (๙๒,๙๖๐)	๙๒,๙๖๐	๙๒,๙๖๐	๙๒,๙๖๐	๙๒,๙๖๐
			- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่อื่นๆ ตามกฎหมายได้รับการรักษา	ล้านไร่	๓๙.๗๘ (๓๙.๗๘)	๕๔.๓๙	๕๔.๔๙	๕๔.๖๕	๕๕.๒๓
				ล้านบาท	๑,๓๐๓.๒๘๐๐	๑,๑๘๖.๓๖๕๙	๑,๓๐๓.๔๔๔๖	๑,๓๐๓.๔๔๔๖	๑,๓๐๓.๔๔๔๖

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓	โครงการปกป้องผืนป่าและ ร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน	กรมป่าไม้	- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ทวงคืนได้	ไร่	๑๐๐,๐๐๐ (๑๐๐,๐๐๐)	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-
			- พื้นฟูพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติ	ไร่	๒๓,๕๙๐ (๒๓,๕๙๐)	๑๘,๙๒๒	๑๘,๙๒๒	๑๘,๙๒๒	-
			- ส่งเสริมการปลูก ป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ เอกสารสิทธิ์	ไร่	๑๐,๐๐๐ (๑๐,๐๐๐)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	-
				ล้านบาท	๙๒๗.๗๑๔๑	๕๔๗.๗๐๖๔	๕๗๘.๐๐๓๕	๕๗๘.๐๐๓๕	-
๔	โครงการจัดการพื้นที่คุ้มครอง ที่เป็นมรดกโลก มรดกแห่ง อาเซียน และพื้นที่คุ้มครอง ข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- บริหารจัดการและดูแล ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่คุ้มครองแนว เชื่อมต่อระหว่าง ประเทศ	แนว	๔ (๔)	๔	-	-	-
				ล้านบาท	๙๑.๖๘๗๔	๒๒.๑๗๕๙	-	-	-
๕	โครงการจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อสนับสนุนงานโครงการหลวง และพื้นที่ขยายผลโครงการ	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- พื้นที่โครงการหลวง และพื้นที่ขยายผล โครงการหลวงได้รับ การจัดการทรัพยากร ป่าไม้	โครงการ	๓๖ (๓๖)	๔๔	๔๔	๔๔	๔๔
				ล้านบาท	๕.๐๗๒๐	๑๕.๓๙๒๐	๕๐.๑๙๙๙	๕๐.๑๙๙๙	๕๐.๑๙๙๙

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (ต่อ-๓)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๖	โครงการรักษาความมั่นคง ของฐานทรัพยากรธรรมชาติ	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่คง สภาพป่าได้รับการ คุ้มครอง	ล้านไร่	๖๑.๐๘๙ (-)	๖๑.๐๘๙	๖๑.๐๘๙	๖๑.๐๘๙	๖๑.๐๘๙
			- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ได้รับ การฟื้นฟูเพิ่มขึ้น	ไร่	๑๘,๕๐๐ (-)	๓๒,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
			- จำนวนแปลงที่ดิน ที่สามารถทำการ ตรวจสอบพิสูจน์ การครอบครองที่ดิน	แปลง	๒๙๙,๔๓๖ (๒๔๑,๖๐๑)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
			- พื้นที่ลุ่มน้ำขนาดเล็ก มีความชุ่มชื้นด้วยระบบ ป่าเปียก	แห่ง/ไร่	๒,๐๐๐/๒๐,๐๐๐ (๒,๐๐๐/๒๐,๐๐๐)	๕๐๐/๕,๐๐๐	๑,๐๐๐/๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐/๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐/๑๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๒,๙๖๐.๘๘๔๖	๑,๐๙๐.๙๖๔๐	๑,๗๕๔.๙๘๙๙	๒,๑๐๑.๑๐๒๖	๒,๘๗๗.๔๔๙๘
๗	โครงการศูนย์ข้อมูลติดตาม การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่า และเตือนภัยพิบัติในพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ (ระยะที่ ๒)	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- จำนวนจุดพื้นที่ วิเคราะห์ติดตาม การบุกรุกทำลายพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ในขนาด พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕ ไร่	จุด	๑,๒๐๐ (๓๐๐)	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	-
			- ประมวลผลการ เปลี่ยนแปลง อันก่อ ให้เกิดภัยพิบัติที่อาจ เกิดขึ้นบนพื้นที่ป่า อนุรักษ์	ครั้ง	๒๐๘ (๕๔)	๒๐๘	๔๑๖	๔๑๖	-
				ล้านบาท	๓๓.๘๗๑๕	๑๔.๐๐๐๐	๙๗.๒๔๔๐	๑๘๐.๔๘๘๘	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๔)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๘	โครงการป้องกันและฟื้นฟู ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ	กองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร	- พื้นที่ป่าได้รับการ ปกป้องและฟื้นฟู เพิ่มขึ้น	ไร่	๑๐๐,๐๐๐ (๖๐,๐๐๐)	๑๐๐,๐๐๐	-	-	-
				ล้านบาท	๙๙.๗๘๑๘	๗๖.๒๑๒๘	-	-	-
๙	โครงการปรับปรุงแผนที่และ แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่า ไม้ในเขตป่าชายเลนอนุรักษ์	กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	- จัดทำแผนที่และ เครื่องหมายแสดง แนวเขตพื้นที่ ป่าชายเลนอนุรักษ์	ระวาง	-	๔๖๔	๕๘๐	๕๗๐	๕๖๙
			- กำหนดและจัดเตรียม ข้อมูล (ร่าง) ประกาศ เขตพื้นที่คุ้มครอง ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	พื้นที่	-	๔	๔	๔	๔
				ล้านบาท	-	๒๕.๐๑๗๖	๑๐๒.๗๘๑๔	๑๐๗.๙๒๐๕	๑๑๓.๓๓๔๕
๑๐	โครงการปรับปรุงแผนที่ แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูล ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	กรมป่าไม้	- จำนวนระวางที่ได้ ดำเนินการวางหมุด หลักฐานแผนที่ โดยระบบดาวเทียม	ระวาง	๒,๐๐๐ (๒,๐๐๐)	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
			- ระยะแนวเขตป่า ที่ได้รับการประกาศ เป็นกฎหมาย	ระวาง	-	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๒๑.๐๐๐๐	๓๙.๐๐๐๐	๔๒.๙๐๐๐	๔๒.๙๐๐๐	๔๒.๙๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๕)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๑	โครงการปรับปรุงแผนที่ แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูล ป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- สำรวจโครงข่ายหมวด หลักฐานแผนที่	กิโลเมตร	๑๓,๓๕๗ (๑๓,๓๕๗)	๑,๕๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๖,๔๖๓
			- ปรับปรุงหมวดหลักฐาน แผนที่ดาวเทียม	หมวด	๑๕๐ (๑๕๐)	๑๒๐	-	-	-
			- รังวัดปรับปรุงแนวเขต พื้นที่ป่าอนุรักษ์	กิโลเมตร	๑๒,๐๐๐ (๑๒,๐๐๐)	๓,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๓๘,๐๐๐
			- ปรับปรุงพระราช กฤษฎีกาแนวเขต พื้นที่ป่าอนุรักษ์ บนแผนที่ระวาง มาตราส่วน ๑:๕,๐๐๐	ระวาง	๑๓,๐๐๐ (๑๓,๐๐๐)	๔,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๘,๕๐๐
			- สำรวจตรวจสอบ สอบทานแผนที่ป่า อนุรักษ์ตามกฎหมาย	จุด	-	๑,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
				ล้านบาท	๗๙.๑๕๗๓	๙๒.๖๗๖๖	๒๑๓.๙๓๒๐	๒๑๓.๙๓๒๐	๖๕๑.๒๕๓๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๖)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๑.๓ ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ									
๑	โครงการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	- พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจ ของรัฐและเอกชน ได้รับการพัฒนาและ รักษาระบบมาตรฐาน	แห่ง	๗ (๗)	๑๔	๒๑	๒๑	๒๑
				ล้านบาท	๖๒.๖๗๕๐	๒๑.๒๘๙๐	๒๒.๘๙๙๐	๒๒.๘๙๙๐	๒๒.๘๙๙๐
๒	โครงการส่งเสริมปลูก ไม้เศรษฐกิจ เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	- พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกร ปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับ การปลูกบำรุง ดูแล รักษา	ไร่	๒,๙๕๐ (๒,๙๕๐)	๒๔,๙๕๐	๔๖,๙๕๐	๖๖,๐๐๐	๑๙๘,๐๐๐
			- พื้นที่สาธิตการปลูก ไม้เศรษฐกิจได้รับการ ปลูกบำรุงดูแลรักษา	ไร่	๒,๑๐๐ (๒,๑๐๐)	๔,๒๐๐	๖,๓๐๐	๘,๔๐๐	๒๗,๓๐๐
				ล้านบาท	๑๖.๘๕๙๖	๗๐.๙๖๒๑	๘๓.๙๔๗๒	๙๕.๒๑๕๗	๒๘๗.๕๕๔๖
๓	โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนพื้นที่ในเขต ปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการ ส่งเสริมเป็นวนเกษตร แบบพึ่งพาตนเอง	ไร่	๖,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐
			- กิจกรรมวนเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	-	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐
			- กิจกรรมปลูกไม้ เศรษฐกิจในเขต ปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๖,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๘.๐๗๘๓	๖๘.๕๐๐๐	๒๐๙.๙๙๙๑	๒๐๙.๙๙๙๑	๒๐๙.๙๙๙๑

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๗)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล									
กลยุทธ์ที่ ๒.๑ แก้ไขปัญหาแนวเขตและการบุกรุกที่ดินของรัฐ									
๑	แผนงานเดินสำรวจออก โฉนดที่ดินให้แก่ประชาชน (๑. เดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน และจัดทำแผนที่รูปแปลง โฉนดที่ดิน ให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน ๒. จัดทำและให้ บริการระวางแผนที่สำหรับ การออกโฉนดที่ดิน)	กรมที่ดิน	- ประชาชนที่ได้รับ กรรมสิทธิ์ในที่ดิน อย่างเป็นธรรม	ร้อยละ	๘๐ (๘๐)	๘๐	-	-	-
				ล้านบาท	๑๗๑.๙๐๔๓	๒๑๘.๖๙๔๔	-	-	-
๒	แผนงานการบริหารจัดการ ที่ดินของรัฐ (๑. นำเข้าข้อมูลแผนที่ รูปแปลงที่ดินของรัฐระบบ ดิจิทัล ๒. รังวัด ออกและ ตรวจสอบหนังสือสำคัญ สำหรับที่หลวงและควบคุม คุ้มครองที่ดินของรัฐ)	กรมที่ดิน	- ที่ดินของรัฐมีแนวเขต ที่ชัดเจน (รูปแบบดิจิทัล)	แปลง	๓๐,๐๐๐ (๑๕,๐๒๘)	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
			- ที่ดินของรัฐมีแนวเขต ที่ชัดเจน (รูปแบบรังวัด)	แปลง	๔,๕๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
				ล้านบาท	๘๘.๖๖๗๗	๔๐.๙๕๒๒	๔๕.๖๕๗๒	๔๗.๒๑๒๒	๔๘.๙๘๒๗

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๘)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓	โครงการจัดทำแผนที่เพื่อรองรับการบริหารจัดการข้อมูลที่ดินบนแผนที่มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐	กรมที่ดิน	- จำนวนสถานีรับสัญญาณดาวเทียม	สถานี	๘๐	๓๐	-	-	-
			- จำนวนระวางแผนที่เพื่อการรังวัด โดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง	ระวาง	๖๒,๐๐๐	๓๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	-	-
			- โฉนดที่ดินของประชาชนมีหมดหลักฐานแผนที่ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการแผนที่	ร้อยละ	-	๑๐๐	๑๐๐	-	-
				ล้านบาท	๖๐๐.๕๐๐๐	๓๔๖.๗๕๐๐	๒๗๙.๒๐๐๐	-	-
๔	โครงการจัดทำฐานข้อมูลแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐	กรมที่ดิน	- จำนวนหน่วยงานที่นำข้อมูลแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ที่ได้รับการจัดทำเป็นฐานข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการ	หน่วยงาน	-	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
				ล้านบาท	๒.๒๖๑๐	๔.๐๗๑๐	๑๐.๑๕๐๐	๑๐.๑๕๐๐	๑๐.๑๕๐๐
๕	ประสานการแก้ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- จำนวนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศที่ได้รับการอ่านแปลเพื่อใช้ประกอบการพิสูจน์สิทธิ	ระวาง	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๙)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
กลยุทธ์ที่ ๒.๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล									
๑	โครงการสำรวจเพื่อออก โฉนดที่ดินและสอบเขตที่ดิน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่ดิน ธรณีสงฆ์ และศาสนสมบัติ ทั่วประเทศ	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	- จำนวนวัดที่สำรวจ เพื่อออกโฉนดที่ดิน และสอบเขตที่ดิน	ล้านบาท	-	-	๕.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐
๒	ประสานการแก้ปัญหา การบุกรุกที่ดินของรัฐ	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	- ประชาชนได้รับการ แก้ไขปัญหาอย่าง เป็นธรรม	ร้อยละ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน									
กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด									
๑	โครงการพัฒนาพื้นที่ ตามผังเมือง	กรมโยธาธิการและผังเมือง	- จำนวนพื้นที่ที่ได้รับ การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน	แห่ง	๑๘๓ (๑๒๘)	๖๘	๗๐	๗๐	๗๐
			- จำนวนพื้นที่ที่ได้รับ การออกแบบ รายละเอียด	แห่ง	๓๗ (๒๖)	๑๘	๑๘	๑๘	๑๘
			- จำนวนสิ่งกีดขวาง การจราจรทางน้ำ ที่ถูกกำจัด	ตัน	๙๕๔,๐๐๐ (๕๐๘,๘๒๗)	๙๕๔,๐๐๐	๙๕๔,๐๐๐	๙๕๔,๐๐๐	๙๕๔,๐๐๐
				ล้านบาท	๖,๑๕๗.๒๕๔๗	๒,๒๑๔.๑๘๗๔	๒,๒๑๖.๗๒๒๙	๒,๒๑๖.๐๑๑๘	๒,๒๑๖.๐๑๑๘

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๐)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๒	โครงการที่ดินที่ได้รับการจัดรูปเพื่อพัฒนาพื้นที่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรฐานผังเมืองรวม	กรมโยธาธิการและผังเมือง	- จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการจัดรูปที่ดิน	ไร่	๕,๑๑๔ (๓,๒๓๗)	๑,๕๒๓	๑,๕๕๐	๑,๕๕๐	๑,๕๕๐
				ล้านบาท	๑,๗๔๑.๒๕๘๑	๕๖๑.๘๔๔๗	๕๖๓.๒๔๑๔	๕๖๓.๐๙๔๖	๕๖๓.๐๙๔๖
๓	โครงการวางและสนับสนุนด้านการผังเมือง	กรมโยธาธิการและผังเมือง	- จำนวนผังเมืองที่จัดทำ	ผัง	๒๐๗ (๑๙๓)	๑๔๘	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐
			- จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมด้านการผังเมือง	แห่ง	๓๑๕ (๓๑๕)	๑๗๔	๑๗๕	๑๗๕	๑๗๕
			- จำนวนจังหวัดที่มีระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS)	จังหวัด	๔๒ (๔๒)	๓๙	๔๐	๔๐	๔๐
			- จำนวนเมือง/ชุมชนที่มีระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS)	ผัง	๒๗ (๒๗)	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓
			- พื้นที่เมือง/ชุมชนที่ได้รับการวางผังเมืองแล้วเสร็จ	ร้อยละ	๑๐๐ (๑๐๐)	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
				ล้านบาท	๓,๘๑๒.๐๒๙๒	๑,๗๙๗.๒๓๗๕	๑,๘๔๘.๔๐๓๐	๑,๘๖๒.๐๐๓๘	๑,๘๖๒.๐๐๓๘

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๑)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๔	โครงการพัฒนาพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันได้รับการพัฒนาและฟื้นฟู	ไร่	๘,๐๐๐ (๘,๒๒๖)	๖,๐๐๐	-	-	-
				ล้านบาท	๑๘๔.๐๐๐๐	๖๑.๒๐๐๐	-	-	-
๕	แผนงานบูรณาการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน	ล้านไร่	๑	๑.๒๕	๑.๕๐	๒	๒.๕
				ล้านบาท	๑๓.๓๒๐๐	๐.๖๘๐๐	๐.๖๗๐๐	๐.๖๗๐๐	๐.๖๗๐๐
๖	แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น	ล้านไร่	๓๒	๓๒.๓	๓๒.๖	๓๓	๓๓.๕๘
				ล้านบาท	๓๕,๗๕๗.๔๗๐๐	๑๖๑,๑๙๓.๕๓๐๐	๑๑๐,๖๔๒.๕๔๐๐	๑๑๔,๓๗๒.๗๙๐๐	๑๑๔,๒๙๒.๒๗๐๐
๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมให้เกษตรกรเกิดความยั่งยืน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน	ล้านไร่	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๐.๕
				ล้านบาท	๑๖๕.๕๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐
๘	โครงการเกษตรอินทรีย์	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น	ร้อยละ (ต่อปี)	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
				ล้านบาท	๑๖๓.๗๓๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐
๙	โครงการเกษตรผสมผสาน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- มีพื้นที่เกษตรผสมผสานเพิ่มขึ้น	ไร่	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๒)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๐	โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- มีแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการเกษตร	แห่ง	๘๘	๑๗๙	๑๙๕	๒๑๕	๒๓๕
				ล้านบาท	๑๑๑.๙๔๐๐	๒๐๓.๗๒๐๐	๒๒๔.๑๐๐๐	๒๔๖.๕๐๐๐	๒๗๑.๑๕๐๐
๑๑	โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น	ไร่	๓๘๒,๑๓๗	๖๔๕,๓๔๓	๙๔๘,๑๐๓	๑,๐๘๑,๓๐๔	๙๙๐,๓๒๔
				ล้านบาท	๑๕,๒๔๒.๔๐๐๐	๖๘,๕๓๘.๘๕๐๐	๕๔,๐๒๗.๘๓๐๐	๖๕,๘๘๐.๐๕๐๐	๗๔,๖๘๑.๑๑๐๐
๑๒	โครงการชลประทานขนาดใหญ่	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น	ไร่/ล้าน ลบ.ม.	๐.๑๔ ล้าน	๑๑๕,๑๓๕/ ๗๓.๗	๓๙,๑๖๕	๑๑๖,๓๔๒/ ๑๐๔.๙	๓๐,๔๘๐/ ๕๐๘.๘๗
				ล้านบาท	๕,๔๔๙.๑๒๐๐	๑๖,๔๗๙.๙๐๐๐	๖,๙๑๕.๘๖๐๐	๔,๗๐๗.๗๖๐๐	๓,๔๙๒.๘๙๐๐
๑๓	งานจัดรูปที่ดินและคันคูน้ำ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการจัดรูป	ไร่	๙๕,๓๔๐	๒๐๗,๔๖๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๗๕๐.๐๐๐๐	๑,๗๘๓.๐๐๐๐	๖,๙๑๕.๘๖๐๐	๔,๗๐๗.๗๖๐๐	๓,๔๙๒.๘๙๐๐
๑๔	โครงการป้องกันอุทกภัยจากน้ำ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- พื้นที่ได้รับประโยชน์	ล้านไร่	๐.๕๗	๒.๖๓	๒.๖๓	๐.๗๓	๐.๓๔
				ล้านบาท	๖,๒๐๓.๔๑๐๐	๓๕,๙๘๕.๘๕๐๐	๒๒,๑๔๕.๑๔๐๐	๑๗,๓๓๘.๓๕๐๐	๑๑,๖๓๔.๓๐๐๐
๑๕	โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- จำนวนพื้นที่มีการปรับเปลี่ยนตาม agri-map	ล้านไร่	๐.๓	๐.๖	๐.๙	๑.๒	๑.๕
				ล้านบาท	๑๗๓.๘๑๐๐	๑๐๘.๐๐๐๐	๑๐๘.๐๐๐๐	๑๐๘.๐๐๐๐	๑๐๘.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๓)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๖	โครงการส่งเสริมเกษตรกรเชิงรุก (Zoning by Agri map)	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- แผนที่สนับสนุน การกำหนดเขตพื้นที่ เกษตรเศรษฐกิจ	จังหวัด	๗๗	๗๗	-	-	-
				ล้านบาท	๔๖.๐๐๐๐	๔๖.๐๐๐๐	-	-	-
			- ปรับเปลี่ยนพื้นที่ การผลิตที่ไม่เหมาะสม	ราย	-	-	๕๐	๕๐	๕๐
				ล้านบาท	-	-	๔๖.๐๐๐๐	๔๖.๐๐๐๐	๔๖.๐๐๐๐
๑๗	โครงการปรับเปลี่ยนการผลิต ในพื้นที่ไม่เหมาะสม	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- เกษตรกรในพื้นที่ เหมาะสม ๒๖,๐๐๐ ราย เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต/เกษตรกร ปรับเปลี่ยนจากปลูกพืช มาเลี้ยงสัตว์	ราย	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐
				ล้านบาท	๑๒๔.๐๐๐๐	๑๒๔.๐๐๐๐	๑๒๔.๐๐๐๐	๑๒๔.๐๐๐๐	๑๒๔.๐๐๐๐
๑๘	โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎี ใหม่และเกษตรกรมัยยั่งยืน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎี ใหม่	ราย	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐๐	๗๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๓๒.๒๕๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐	๒๐๐.๐๐๐๐
๑๙	การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ของเกษตรกร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- เกษตรกรได้รับการ ส่งเสริมอาชีพ	ราย	๖๒,๔๖๔	๖๒,๔๖๔	๖๒,๔๖๔	๖๒,๔๖๔	๖๒,๔๖๔
				ล้านบาท	๗๕.๐๙๐๐	๑๒๗.๐๐๐๐	๑๒๗.๐๐๐๐	๑๒๗.๐๐๐๐	๑๒๖.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๔)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
๒๐	โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- จำนวนแปลงใหญ่	แปลง	๑,๔๐๐	๑,๔๐๐	๔,๒๐๐	๕,๖๐๐	๗,๐๐๐
				ล้านบาท	๕๑๖.๗๔๐๐	๘,๗๑๗.๐๐๐๐	๘,๗๑๗.๐๐๐๐	๘,๗๑๗.๐๐๐๐	๘,๗๑๗.๐๐๐๐
๒๑	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำไทย	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (กทส.)	- พื้นที่ชุ่มน้ำได้รับ การจัดการอย่างมี ประสิทธิภาพ	ล้านบาท	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐
๒๒	กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพดิน ในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดิน ทำกิน	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนเกษตรกร	ราย	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
				ล้านบาท	๒๒.๕๘๗๕	๒๒.๕๓๗๐	๓๘.๗๔๒๐	๓๘.๗๔๒๐	๓๘.๗๔๒๐
กลยุทธ์ที่ ๓.๒ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี เสริมสร้างสังคมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคง									
๑	โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการ หลวง	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่โครงการ หลวงได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟู	ไร่	๑๐,๙๕๐ (๙,๔๓๑)	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐
				ล้านบาท	๔๒๑.๐๔๖๙	๑๑๔.๑๓๑๙	๑๑๔.๓๙๖๖	๑๑๔.๖๖๙๓	๑๑๔.๙๕๐๑
๒	โครงการพัฒนาทรัพยากรที่ดิน และน้ำในพื้นที่ทางการเกษตร	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่ทางการ เกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุงและฟื้นฟู	ไร่	๒,๒๔๗,๐๒๕ (๑,๖๒๗,๒๘๐)	๒,๒๒๖,๕๔๐	๒,๒๒๖,๕๔๐	๒,๒๒๖,๕๔๐	๒,๒๒๖,๕๔๐
				ล้านบาท	๑,๙๐๖.๗๒๕๒	๑,๗๕๘.๒๐๒๑	๖๘๖.๒๕๗๗	๖๘๖.๒๕๗๗	๖๘๖.๒๕๗๗

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๕)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓	โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่โครงการ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริได้รับ การพัฒนา	ไร่	๑๓๔,๑๕๐ (๑๒๑,๖๘๑)	๑๐๖,๘๗๐	๑๐๖,๘๗๐	๑๐๖,๘๗๐	๑๐๖,๘๗๐
				ล้านบาท	๔๔๗.๔๙๘๕	๒๒๓.๔๖๐๕	๒๒๕.๗๓๕๕	๒๒๘.๐๗๘๘	๒๓๐.๔๙๒๔
๔	โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	กรมประมง	- การรวมกลุ่มของ เกษตรกรเป็นแปลงใหญ่ และบริหารจัดการ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตที่ มีคุณภาพ	ราย	๒๗	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐
				ล้านบาท	๓๘.๓๙๐๐	๗๗.๒๖๐๐	๗๗.๒๖๐๐	๗๗.๒๖๐๐	๗๗.๒๖๐๐
๕	โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การ ใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ในพื้นที่แปลงใหญ่	ราย	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	-	-
			- จำนวนพื้นที่ใช้เทคโนโลยี เครื่องจักรกลการเกษตรเชิง คุณภาพ	แปลง	-	๑๐๐	๑๐๐	-	-
			- ร้อยละของเกษตรกร กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ แปลงใหญ่ที่ได้รับการ อบรมและมีความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	-	๗๐	๗๐	-	-
				ล้านบาท	๑๒.๖๘๑๕	๑๗.๑๐๘๕	๑๘.๓๕๙๘	-	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๖)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๖	โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าที่สำคัญ	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนพื้นที่จัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพ	ไร่	๑,๒๐๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐	-	-
			- ร้อยละของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายได้รับการอบรมและมีความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	-	๗๐	๗๐	-	-
				ล้านบาท	๑๘.๔๗๗๕	๒๔.๙๐๒๔	๒๔.๙๐๒๔	-	-
๗	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนเกษตรกรผู้นำในศูนย์เรียนรู้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช	ราย	๑๒,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	-	-
			- การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชในศูนย์เรียนรู้	ศูนย์	-	๓๒๐	๓๒๐	-	-
			- ร้อยละของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ศพก. ที่ได้รับการอบรมและมีความรู้เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	-	๗๐	๗๐	-	-
				ล้านบาท	๓๓.๐๘๑๓	๓๖.๘๓๓๖	๓๖.๘๓๓๖	-	-
๘	โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน (โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี ๒๕๖๐)	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	ราย	๑๕,๙๑๘	๑๕,๒๐๐	๑๕,๒๐๐	๑๕,๒๐๐	๑๕,๒๐๐
				ล้านบาท	๔๕.๐๐๐๐	๔๕.๐๐๐๐	๔๕.๐๐๐๐	๔๕.๐๐๐๐	๔๕.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๗)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๓.๓ บริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน									
๑	โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในเมืองและชุมชนโดยการ มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน	กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	- จำนวนพื้นที่สีเขียว ในเมืองและชุมชน	ไร่	-	๑๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
				ล้านบาท	-	๑๐.๐๐๐๐	๑๕.๐๐๐๐	๒๐.๐๐๐๐	๒๐.๐๐๐๐
๒	โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และพื้นที่สีเขียวชุมชนเมือง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภูมิภาคอาเซียน	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	- จำนวนเมืองที่มี การจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมตาม มาตรฐาน	เมือง	-	๑	๓	๓	๓
				ล้านบาท	-	๒.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	๘.๐๐๐๐	๒๒.๐๐๐๐
๓	โครงการพัฒนาพื้นที่ อุตสาหกรรมอย่างมีศักยภาพ เพื่อรองรับการลงทุน (เพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดิน เพื่ออุตสาหกรรม)	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	- จำนวนพื้นที่ อุตสาหกรรมที่มี ศักยภาพได้รับการ ศึกษาเพื่อรองรับ การจัดทำแผนการใช้ ที่ดินอุตสาหกรรม	พื้นที่	๕๒ (๕๑)	๓	๓	๓	๓
				ล้านบาท	๘๙.๕๘๓๖	๓.๔๐๐๕	๗.๓๓๘๖	๗.๓๓๘๖	๗.๓๓๘๗
๔	โครงการพัฒนาเมือง อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	- จำนวนพื้นที่ที่พัฒนา เข้าสู่การเป็นเมือง อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่ได้รับการพัฒนา	พื้นที่	๒๕ (๑๙)	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
				ล้านบาท	๒๕๔.๒๖๒๕	๓๑.๔๗๖๑	๔๔.๙๒๐๔	๔๔.๙๒๐๕	๔๔.๙๒๐๕

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๘)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
กลยุทธ์ที่ ๓.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และปากแม่น้ำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่									
๑	โครงการสำรวจและศึกษา ธรณีสัณฐานชายฝั่งทะเล เพื่อให้มีข้อมูลธรณีวิทยา และชายฝั่งและทรัพยากรธรณี ที่ถูกต้อง เป็นระบบมาตรฐาน	กรมทรัพยากรธรณี	- จำนวนชุดข้อมูล ธรณีวิทยาทางทะเล และชายฝั่ง	ชุด	๒	๒	๒	๒	๒
				ล้านบาท	๑๓.๔๐๐๐	๙.๔๐๐๐	๙.๔๐๐๐	๙.๔๐๐๐	๙.๔๐๐๐
๒	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ป่าพรุ และป้องกัน ทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และป่าชายเลน	กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	- ป้องกันรักษา ป่าชายเลนแบบ บูรณาการในพื้นที่ วิกฤต	ล้านไร่	๑.๔๐ (๑.๔๐)	๑.๔๐	๑.๔๐	๑.๔๐	-
			- ทวงคืนพื้นที่ ป่าชายเลนในพื้นที่ บุกรุก	ไร่	๕,๐๐๐ (๕,๐๐๐)	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	-
				ล้านบาท	๑๑๑.๔๙๓๖	๒๓๒.๒๐๙๐	๒๐๑.๘๙๙๖	๑๒๖.๑๔๒๗	-
๓	โครงการบูรณาการการจัดการ ป้องกันและแก้ไขปัญหากัด เซาะชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด	กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	- พื้นที่ชายฝั่งที่ได้รับ ผลกระทบจากการ กัดเซาะชายฝั่งได้รับ การบริหารจัดการ	พื้นที่	๔ (๔)	๓	๕	-	-
				ล้านบาท	๙๗.๓๖๔๘	๖๘.๗๖๐๒	๔๙๒.๓๖๓๒	-	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๑๙)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ					
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง		
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๔	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกัน ตลิ่งเพื่อป้องกันการสูญเสีย ดินแดนของประเทศ	กรมโยธาธิการและผังเมือง	- ความยาวของพื้นที่ตลิ่ง ริมแม่น้ำชายแดน ระหว่างประเทศและ พื้นที่ชายฝั่งทะเลได้รับ การป้องกันการพังทลาย	เมตร	๓๖๘,๐๒๘ (๓๓๖,๖๓๑)	๓๔,๗๙๙	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	
					ล้านบาท	๓๓,๖๗๔.๓๖๙๓	๔,๔๘๑.๐๖๗๘	๔,๕๕๓.๗๑๓๒	๔,๕๑๒.๓๖๘๗	๔,๕๑๒.๓๖๘๗
กลยุทธ์ที่ ๓.๕ การเตรียมความพร้อมในการปรับตัวด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินต่อผลกระทบ และภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ										
๑	โครงการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	- จำนวนพื้นที่ต้นแบบ ที่พัฒนาป้องกันและ ลดผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ	แห่ง	๓๘ (๓๘)	๓๘	๕๘	๗๖	-	
				ล้านบาท	๕๖.๘๐๐๐	๕๓.๒๐๐๐	๘๒.๘๕๐๐	๑๓๖.๐๕๐๐	-	
๒	โครงการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	กรมป่าไม้	- จำนวนเครือข่ายป่าไม้ ในการป้องกันการ เกิดไฟป่า	เครือข่าย	๑๕๐ (๑๕๐)	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	-	
				ล้านบาท	๔๓๔.๕๘๖๐	๙๖.๖๕๗๔	๑๐๕.๕๗๓๒	๑๐๕.๕๗๓๒	-	
๓	โครงการเสริมสร้างความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและ หมอกควัน	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- มีเครือข่ายการแก้ไข ปัญหาไฟป่าและ หมอกควัน	หมู่บ้าน	๑,๓๗๐ (๑,๓๗๐)	๑,๓๗๐	๑,๘๑๐	-	-	
				ล้านบาท	๓๙๙.๐๙๗๙	๘๒.๗๒๐๖	๔๔๑.๓๑๘๘	-	-	

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๐)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ									
กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การบูรณาการเพื่อกำหนดพื้นที่เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ									
๑	โครงการวางแผนและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	- จำนวนเรื่องในการวางแผนและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	เรื่อง	๓	-	-	-	-
				ล้านบาท	๑๓.๒๕๕๕	๙.๑๐๐๐	๙.๑๐๐๐	๙.๑๐๐๐	๙.๑๐๐๐
๒	โครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	กรมโยธาธิการและผังเมือง	- พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	แห่ง	๑๓	๑๔	-	-	-
				ล้านบาท	๒๐๙.๘๒๓๕	๔๐๖.๓๙๑๔	-	-	-
๓	โครงการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	- ก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	แห่ง	-	๑			
				ล้านบาท	-	๒๘๖.๓๐๐๐			
๔	โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	- สนับสนุนการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	แห่ง	๑๐	๑๐			
				ล้านบาท	๕.๗๕๐๐	๕.๗๕๐๐			
๕	โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพุน้ำร้อน	กองทัพบก	- การจัดเตรียมพื้นที่เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	แห่ง	-	๑			
				ล้านบาท	-	๓๓.๖๒๖๘			

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๑)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๖	โครงการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	กรมการปกครอง	- อำนวยความสะดวกสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	อำเภอ	-	๒๓			
				ล้านบาท	-	๒๑.๐๐๐๐			
๗	โครงการการพัฒนาท่าอากาศยานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	กรมท่าอากาศยาน	- ก่อสร้าง ปรับปรุง และขยายท่าอากาศยานเขตเศรษฐกิจพิเศษ	รายการ	-	๓			
				ล้านบาท	-	๓๔๖.๖๔๘๓			
๘	โครงการพัฒนาทางหลวงเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ	กรมทางหลวง	- ก่อสร้างทางหลวงรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ	รายการ	-	๑๖			
				ล้านบาท	-	๔,๐๕๘.๕๗๔๐			
๙	โครงการพัฒนาทางหลวงชนบทเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)	กรมทางหลวงชนบท	- ก่อสร้างเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)	รายการ	-	๒๙			
				ล้านบาท	-	๑,๑๐๑.๔๒๒๕			
			- จัดกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)	รายการ	-	๒			
				ล้านบาท	-	๔๘๐.๐๐๐๐			
๑๐	โครงการกำหนดพื้นที่เพื่ออุตสาหกรรม ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	- ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง	แห่ง	-	๑			
				ล้านบาท	-	๒๙.๗๕๐๐			

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๒)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๑	โครงการพัฒนาทางหลวงรองรับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	กรมทางหลวง	- ก่อสร้างทางหลวงรองรับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	กิโลเมตร	-	๑๙๓.๓๐๕			
				ล้านบาท	-	๓,๙๐๖.๙๐๐๐			
๑๒	โครงการพัฒนาทางหลวงชนบทเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	กรมทางหลวงชนบท	- ก่อสร้างเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	กิโลเมตร	-	๘๑.๐๑๗			
				ล้านบาท	-	๑,๔๔๘.๒๓๗๒			
			- จัดกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	สายทาง	-	๓			
				ล้านบาท	-	๓๕๐.๐๐๐๐			
๑๓	โครงการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	กรมโยธาธิการและผังเมือง	- พัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	แห่ง	-	๑๐			
				ล้านบาท	-	๒๒๔.๓๐๐๐			

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๓)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๔	โครงการจัดหาและกำหนด เขตแหล่งแร่เศรษฐกิจ ของประเทศ	กรมทรัพยากรธรณี	- จำนวนพื้นที่เป้าหมาย ที่มีข้อมูลศักยภาพ แหล่งแร่เศรษฐกิจ เพื่อการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรณี	ชนิด	๔ (-)	๔	๔	๔	๔
			- จำนวนแนวทาง การบริหารจัดการแร่	ชนิด	-	๔	๒	๒	๒
			- จำนวนพื้นที่เป้าหมาย ที่มีข้อมูลแหล่ง ทรัพยากรธรณี เพื่อการพัฒนาพื้นที่ โครงการขนาดใหญ่ ของภาครัฐ	แห่ง	๑ (-)	๑	๓	๒	๒
				ล้านบาท	๑๐๓.๖๗๑๐	๘๐.๗๖๕๖	๔๐.๕๒๖๑	๔๐.๕๒๖๑	๕๔๘.๔๑๗๖

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๔)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การพัฒนาและบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน									
๑	โครงการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศและนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศและนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	ล้านบาท	-	-	๕.๐๐๐	-	-
๒	โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	- มีการดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์	ล้านบาท	-	-	๘.๐๐๐	-	-
๓	โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์	ล้านบาท	-	-	๕.๐๐๐	-	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๕)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม									
กลยุทธ์ที่ ๕.๑ บูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกินให้ประชาชนและเกษตรกรผู้ยากไร้ได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน									
๑	แผนงานจัดที่ดินของรัฐที่จัดให้แก่ประชาชนที่ยากจน (๑. จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนที่ยากจน ๒. บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน)	กรมที่ดิน	- จำนวนครัวเรือนที่ยากจนที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัย	ครัวเรือน	๕,๖๐๐ (๑,๓๙๗)	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐
				ล้านบาท	๑๓๑.๔๕๓๔	๘๗.๔๕๐๖	๒๒๙.๓๓๐๔	๒๓๖.๑๖๖๑	๒๔๖.๕๔๕๔
๒	แผนงานจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	๖๓,๐๐๐ (๔๒,๑๔๐)	๖๓,๐๐๐	๖๓,๐๐๐	๖๓,๐๐๐	๖๓,๐๐๐
			- จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการตรวจสอบการถือครองที่ดิน	ไร่	๔,๘๐๐,๐๐๐ (๓,๑๒๑,๗๗๘)	๔,๘๐๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๕๑๑.๒๓๒๖	๔๗๓.๑๘๐๒	๔๘๗.๓๘๙๑	๕๑๑.๗๕๘๔	๕๓๗.๓๔๖๒

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๖)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓	โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	- สํารวจตรวจสอบผู้เข้าทำกินในพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลาง	ไร่	-	๖๐,๐๐๐			
				ล้านบาท	-	๖.๔๑๙๘			
๔	โครงการสำรวจข้อมูลเตรียมการเพื่อจัดหาที่ดินให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	กรมป่าไม้	- สํารวจทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เพื่อจัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร	ไร่	-	๒๐๐,๐๐๐			
				ล้านบาท	-	๓๔.๐๐๐๐			
๕	โครงการตรวจสอบแปลงที่ดินเพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้ชุมชนและการบริการด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าชายเลน	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	- สํารวจตรวจสอบจัดทำข้อมูลที่ทำกินและแผนที่ขอบเขตใช้ที่ดินป่าชายเลน	ไร่	๕,๐๐๐	-			
				ล้านบาท	๑๑.๕๒๘๐	-			
			- ตรวจสอบแปลงที่ดินเพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้ชุมชนและการบริการด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าชายเลน	ไร่	๕,๐๐๐	๗,๐๐๐			
				ล้านบาท	๓.๐๒๘๐	๑๔.๐๐๐๐			

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๓)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๖	โครงการจัดหาที่ดินให้ประชาชน ผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม	กรมป่าไม้	- ตรวจสอบพื้นที่เพื่อ จัดหาที่ดินทำกินให้ ชุมชนในพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติ	ไร่	-	๒๐๐,๐๐๐			
				ล้านบาท	-	๑๕.๒๐๐๐			
๗	โครงการติดตามตรวจสอบการ ปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาต และตรวจสอบการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง	- ติดตามตรวจสอบการ ปฏิบัติตามเงื่อนไขการ อนุญาตและตรวจสอบ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	ไร่	๑๓,๐๐๐	๗,๐๐๐			
				ล้านบาท	๓.๕๐๐	๑.๘๙๐๐			
๘	โครงการจัดที่ดินให้ประชาชน ผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึงและ เป็นธรรม	กรมป่าไม้	- จัดระเบียบเพื่อจัดที่ดิน ทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ	ไร่	๙๓,๐๔๒	๑๙๐,๔๐๓			
				ล้านบาท	๔.๗๘๔๐	๕.๑๐๐๐			
			- ติดตามการปฏิบัติตาม เงื่อนไขการอนุญาต และตรวจติดตามการ ใช้ประโยชน์ที่ดินของ ราษฎรที่ได้รับอนุญาต	ไร่	๗๒,๓๖๙	๑๐๐,๐๐๐			
				ล้านบาท	๔.๖๐๐	๖.๓๐๐๐			
๙	โครงการจัดทำข้อมูลที่ดินเพื่อ การจัดที่ดินตามนโยบาย คณะกรรมการนโยบายที่ดิน แห่งชาติ (คทช.)	กรมที่ดิน	- จัดทำข้อมูลที่ดินเพื่อ การจัดที่ดินตาม นโยบาย คทช.	ระวาง	๕,๐๐๐	-			
				ล้านบาท	๑.๙๕๐๐	-			
				ราย	-	๗,๐๐๐			
				ล้านบาท	-	๑.๙๕๐๐			

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๘)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๐	โครงการสนับสนุน คทช. จังหวัดในการจัดที่ดินทำกิน ให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล	กรมที่ดิน	- สนับสนุน คทช. จังหวัด ในการจัดที่ดินทำกินให้ ชุมชนตามนโยบาย รัฐบาล	ราย	-	๒๗,๓๘๔			
				ล้านบาท	-	๓๐.๖๐๐๐			
๑๑	โครงการจัดที่ดินทำกินภายใต้ นโยบายคณะกรรมการนโยบาย ที่ดินแห่งชาติ	กรมธนารักษ์	- การบริหารที่ราชพัสดุ (ที่ดินทำกิน)	พื้นที่	๒	-	-	-	-
				ล้านบาท	๐.๒๓๙๐	-	-	-	-
๑๒	โครงการจัดที่ดินเพื่อแก้ไข ปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรกรม	- จัดที่ดินแปลงรวม ในเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่	๒	-	-	-	-
				ล้านบาท	๘.๗๒๐๗	-	-	-	-
๑๓	โครงการจัดที่ดินทำกินให้ ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการดำเนินงาน จัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	ล้านบาท	๑๖๐.๐๐๐๐	๑๖๐.๐๐๐๐	๑๖๐.๐๐๐๐	๑๖๐.๐๐๐๐	๑๖๐.๐๐๐๐
๑๔	กิจกรรมการสำรวจดินและการ วางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ จัดการปัญหาที่ดินทำกิน	กรมพัฒนาที่ดิน	- พื้นที่	ไร่	-	-	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
				ล้านบาท	-	-	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐	๑.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๒๙)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๕.๒ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง									
๑	โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	- ส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ราย	-	๗,๙๒๖			
				ล้านบาท	-	๑๐.๕๕๔๔			
๒	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	กรมประมง	- เกษตรกรภายใต้การจัดสรรที่ดินให้กับผู้ยากไร้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	ครัวเรือน	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
				ล้านบาท	๙.๒๗๐๐	๙.๒๗๐๐	๙.๒๗๐๐	๙.๒๗๐๐	๙.๒๗๐๐
๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	กรมปศุสัตว์	- จำนวนเกษตรกร	ราย	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
				ล้านบาท	๙.๖๙๔๗	๙.๖๙๔๗	๙.๖๙๔๗	๙.๖๙๔๗	๙.๖๙๔๗
๔	โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	กรมพัฒนาที่ดิน	- พัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน	ราย	-	๔,๐๐๐			
				ล้านบาท	-	๒๕.๒๗๙๕			
๕	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	กรมส่งเสริมการเกษตร	- จำนวนเกษตรกรผู้ยากไร้ที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	ราย	๒,๐๐๐	๘,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
				ล้านบาท	๒.๐๐๐๐	๗.๔๐๐๐	๔.๒๐๐๐	๔.๒๐๐๐	๔.๒๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๐)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	กรมส่งเสริมสหกรณ์	- จัดตั้งสหกรณ์/สถาบันเกษตรกร	แห่ง	๑๖ (สหกรณ์ ๑๔ แห่ง, กลุ่มเกษตรกร ๒ แห่ง)	๑๙	๔๐	๖๐	๘๐
				ล้านบาท	๓๐.๑๖๐๕	๒.๐๖๐๐	๔๗.๕๖๖๔	๗๑.๓๔๙๖	๙๕.๑๓๒๘
๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในรูปแบบแปลงรวม	แห่ง	๖	๒๗	๒	๒	๒
				ล้านบาท	๔๓.๖๑๔๔	๑๐.๙๒๕๖	๕๘.๔๕๙๒	๗๐.๑๕๑๐	๘๔.๑๘๑๒
๘	กิจกรรมจัดที่ดิน	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน	ราย	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐
			- จัดที่ดินทำกิน (แปลงเกษตร)	ราย	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐
			- จัดที่ดินที่อยู่อาศัย (แปลงชุมชน)	ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๓๐.๑๖๐๕	๒.๐๖๐๐	๔๗.๕๖๖๔	๗๑.๓๔๙๖	๙๕.๑๓๒๘
๙	โครงการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมและฝ้าย	กรมหม่อนไหม	- เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพด้านหม่อนไหมในพื้นที่ที่ได้รับการจัดการที่ดินทำกิน	ราย	๔๐๐	๒๒๑	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
				ล้านบาท	๗.๒๕๕๖	๓.๖๑๑๙	๒.๐๐๐๐	๒.๐๐๐๐	๒.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๑)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๐	ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้าง รายได้ของประชาชนผู้ได้รับ การจัดที่ดิน (กิจกรรมการ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ ชลประทาน)	กรมชลประทาน	- จำนวนโครงการ ชลประทาน	แห่ง	๙	๓	๑	-	-
				ล้านบาท	๔๓๒.๙๙๙๒	๒๑๘.๙๖๑๔	๔๕.๐๐๐๐	-	-
๑๑	โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	กรมประมง	- พื้นที่ดำเนินการ โครงการเกษตรทฤษฎี ใหม่ได้รับการส่งเสริม ความรู้ด้านการประมง	ไร่	-	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
				ล้านบาท	-	๕๕.๐๑๐๐	๕๕.๐๑๐๐	๕๕.๐๑๐๐	๕๕.๐๑๐๐
๑๒	โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนเกษตรกรใน เขตปฏิรูปที่ดินได้รับ การส่งเสริมอาชีพด้าน หัตถกรรมพื้นบ้าน	ราย	๑,๑๖๐	๑,๑๖๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
				ล้านบาท	๑๘๒.๙๕๓๙	๕๐.๒๐๘๗	๑๖๙.๔๒๕๐	๑๘๖.๓๖๗๕	๒๐๕.๐๐๔๒
๑๓	โครงการส่งเสริมการ ดำเนินงานอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนเกษตรกรใน เขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับ การส่งเสริมตาม แนวทางพระราชดำริ	ราย	๒,๑๖๐	๒,๑๖๐	๒,๖๓๐	๒,๖๓๐	๒,๗๖๐
				ล้านบาท	๔๐.๙๖๙๐	๒๙.๑๖๑๓	๔๑.๐๐๐๐	๔๑.๐๐๐๐	๔๑.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๒)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
กลยุทธ์ที่ ๕.๓ พัฒนาเครื่องมือและกลไกในการติดตามและขับเคลื่อนนโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน									
๑	โครงการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกร	สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- จำนวนพื้นที่นำร่องที่ดำเนินการ	พื้นที่	-	๓๖	๗๒	๑๐๘	๑๔๔
				ราย	-	๓๖๐	๗๒๐	๑,๐๘๐	๑,๔๔๐
				ล้านบาท	-	๕๔๐.๐๐๐๐	๑,๐๘๐.๐๐๐๐	๑,๖๒๐.๐๐๐๐	๒,๑๖๐.๐๐๐๐
๒	โครงการแก้ไขปัญหาเกษตรกรและผู้ยากจนซึ่งมีปัญหาค่าสูญเสียสิทธิในที่ดินจากการจำนองและขายฝาก	สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- จำนวนเกษตรกรและผู้ยากจนซึ่งมีปัญหาค่าสูญเสียสิทธิในที่ดินทำกินที่ได้รับการช่วยเหลือ	ราย	๒๐๐	๒๒๐	๒๔๐	๒๖๐	๒๘๐
				ล้านบาท	๑๙๘.๐๓๕๔	๒๕๓.๓๘๕๒	๓๐๕.๐๐๐๐	๓๓๐.๐๐๐๐	๓๕๕.๐๐๐๐
๓	โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	- การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	ครั้ง	๘	-			
				พื้นที่	-	๘			
				ล้านบาท	๒.๑๑๖๕	๑.๕๗๑๘	๓.๐	๓.๐	๓.๐
๔	โครงการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	ไร่	๕๐,๐๐๐	๒๐๗,๐๐๐			
				ล้านบาท	๒๒.๒๓๐๘	๓๐.๖๕๐๘			

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๓)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
๕	โครงการสนับสนุนแผนงาน การจัดการปัญหาที่ดินทำกิน ในหน้าที่ฝ่ายปกครอง	กรมการปกครอง	- พัฒนาประสิทธิภาพ การจัดปัญหาที่ดิน ทำกินในพื้นที่อำเภอ	จังหวัด	๘	๘			
				ล้านบาท	๖.๐๐๐๐	๗.๐๐๐๐			
๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนา การจัดที่ดินทำกินและอยู่อาศัย ให้ชุมชนในที่ดินสาธารณ- ประโยชน์ ตามนโยบายรัฐบาล	กรมที่ดิน	- ส่งเสริมและพัฒนา การจัดที่ดินทำกินและ อยู่อาศัยให้ชุมชนใน ที่ดินสาธารณประโยชน์ ตามนโยบายรัฐบาล	แปลง	๘	๘			
				ล้านบาท	๑.๒๓๑๒	๑.๒๓๑๒			
กลยุทธ์ที่ ๕.๔ พัฒนาและส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้มีรายได้น้อย									
๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพราษฎรบนพื้นที่สูง	กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ	- จำนวนราษฎรบนพื้นที่ สูงที่ได้รับการพัฒนา ศักยภาพ และเข้าถึง บริการสวัสดิการสังคม และคุ้มครองสิทธิ	คน	๑๐๔,๑๙๐ (๖๒,๕๑๓)	๖๔,๗๑๒	๑๘๔,๖๗๒	๑๙๘,๑๓๒	๒๐๔,๐๗๖
				ล้านบาท	๓๕๐.๙๓๒๙	๑๓๔.๐๓๖๔	๙๗.๒๖๕๓	๑๐๐.๗๐๔๕	๑๐๔.๓๑๖๓
๒	โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพสมาชิกนิคมสร้าง ตนเอง	กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ	- จำนวนสมาชิกนิคม สร้างตนเองที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพและ เข้าถึงบริการสวัสดิการ สังคมและคุ้มครองสิทธิ	คน	๓๑,๙๒๐ (๑๘,๕๕๒)	๓๙,๒๐๐	๓๙,๙๘๔	๔๐,๗๘๓	๔๑,๕๙๙
				ล้านบาท	๓๓๘.๐๓๕๗	๖๖.๑๐๘๕	๔๓.๘๓๓๗	๔๕.๗๗๕๓	๔๗.๘๑๔๑

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๔)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓	โครงการพัฒนาศักยภาพ ประชากรในพื้นที่ตามโครงการ พระราชประสงค์ โครงการ พระราชดำริ โครงการหลวง และพระดำริ	กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ	- จำนวนประชากร เป้าหมายที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพ และ เข้าถึงบริการสวัสดิการ สังคมและคุ้มครองสิทธิ	คน	๑๗,๒๖๐ (๙,๘๗๖)	๑๗,๒๖๐	๒๗,๔๑๒	๒๘,๒๓๕	๒๙,๐๘๒
				ล้านบาท	๑๙๔.๐๐๘๐	๑๒๘.๗๙๑๕	๑๓๑.๔๙๒๙	๑๓๗.๘๔๒๕	๑๔๔.๒๒๐๒
๔	โครงการผู้มีรายได้น้อยในเมือง และชนบทมีความมั่นคงในที่อยู่ อาศัย	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	- ครุว์เรือนมีที่อยู่อาศัย และสิทธิในที่ดิน เป็นของตนเองเพิ่มขึ้น	ครุว์เรือน	๒๐,๓๒๕ (๑๑,๒๔๗)	๒๕,๘๕๙	๙๑,๕๐๐	๑๗๑,๕๐๐	๒๑๔,๕๐๐
				ล้านบาท	๔,๖๘๕.๙๓๗๕	๑,๓๖๖.๒๘๐๐	๑๐,๑๑๔.๕๐๐๐	๑๕,๙๕๗.๐๐๐๐	๑๙,๖๖๖.๐๐๐๐
๕	โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ผู้มีรายได้น้อย โครงการบ้าน เอื้ออาทร	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนงบประมาณ ที่ขอรับการชดเชย	ล้านบาท	๖๗.๒๐๐๐ (๕๙.๑๐๑๐)	๖๗.๒๐๐๐	๘๙.๖๐๐๐	๘๙.๖๐๐๐	๘๙.๖๐๐๐
				ล้านบาท	๑๕๓,๔๗๔.๒๗๑๓	๑๐๐.๔๗๐๐	๑๘๙.๖๐๐๐	๑๘๙.๖๐๐๐	๑๘๙.๖๐๐๐
๖	โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนชุมชนได้รับ การพัฒนาคุณภาพชีวิต	แห่ง	๕๓ (๕๓)	๘๑	๑๐๐	๑๒๐	๑๕๐
			- จำนวนหน่วยที่ได้รับ การปรับปรุงซ่อมแซม อาคารโครงการบ้าน เอื้ออาทร	แห่ง	๓๖ (๓๖)	๑๗	๒๗	๒๕	๒๐
			- จำนวนหน่วยเริ่มสร้าง โครงการเคหะชุมชนและ บริการชุมชนผู้มีรายได้น้อย	หน่วย	-	๑๐,๐๙๓	๕,๐๓๙	๑๗,๕๐๐	๑๗,๕๐๐
				ล้านบาท	๒๙,๔๑๔.๖๐๐๔	๖,๕๗๗.๓๒๕๙	๑๔,๑๒๒.๙๖๖๒	๒๑,๒๑๔.๒๑๗๕	๑๘,๔๐๘.๕๓๗๒

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๕)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
๗	โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ชุดที่ ๑ (ปี ๒๕๕๙)	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	๖,๑๔๓	-	-	-	-
				ล้านบาท	๗๓๕.๓๓๘๐	-	-	-	-
๘	โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ตามแนวเส้นทางรถไฟฟ้า ระยะที่ ๑	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	๗๑๐	-	-	-	-
				ล้านบาท	Cross Subsidy	-	-	-	-
๙	โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ตามแนวเส้นทางรถไฟฟ้า ระยะที่ ๒	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	-	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
				ล้านบาท	-	Cross Subsidy			
๑๐	โครงการบ้านสวัสดิการ ข้าราชการ (เช่าซื้อ)	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	๒,๑๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐
				ล้านบาท	๓๐๒.๔๐๐๐	๒,๐๑๖.๐๐๐			
๑๑	โครงการบ้านพักข้าราชการ (บ้านหลวง)	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐
				ล้านบาท	๑,๘๗๕.๐๐๐	๗,๕๐๐.๐๐๐			
๑๒	โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ชุดที่ ๒ (ระยะที่ ๑ - ๔)	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	-	๗,๐๐๐	๘,๔๐๐	๑๐,๕๐๐	๑๐,๕๐๐
				ล้านบาท	-	๕,๒๔๑.๖๐๐			
๑๓	โครงการอาคารเช่าสำหรับ ผู้มีรายได้น้อย ระยะที่ ๑	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับ อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี	หน่วย	๔,๓๘๘	-	-	-	-
				ล้านบาท	๑,๘๑๕.๑๔๑	-	-	-	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๖)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑๔	โครงการอาคารเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อย ระยะที่ ๒	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ	หน่วย	๗๔๐	-	-	-	-
				ล้านบาท	๓๐๔.๐๖๔	-	-	-	-
๑๕	โครงการอาคารเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อย	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ	หน่วย	๔,๙๗๙	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
				ล้านบาท	๑,๙๘๔.๖๒๙	๖,๓๗๗.๖๐๐			
๑๖	โครงการอาคารเช่าสำหรับแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ พื้นที่ (ตาก, มุกดาหาร, สระแก้ว, สงขลา, ตราด, หนองคาย, นครพนม, นราธิวาส, เชียงราย, กาญจนบุรี)	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ	หน่วย	๑,๒๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
				ล้านบาท	๕๒๒.๐๐๐	๔,๗๘๕.๐๐๐			
๑๗	โครงการฟื้นฟูเมืองดินแดง	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ	หน่วย	๓๓๔	๑,๒๔๗	-	๓,๓๓๓	-
				ล้านบาท	๒๘.๗๔๑	๒๔๖.๐๕๒			
๑๘	บ้านประชารัฐ	การเคหะแห่งชาติ	- จำนวนหน่วยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ	หน่วย	-	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐
				ล้านบาท	-	๑๒,๐๙๖.๐๐๐			
๑๙	โครงการนำร่องธนาคารที่ดินในพื้นที่นำร่อง ๕ ชุมชน	สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- จำนวนเกษตรกรและผู้ยากจนที่ได้รับการช่วยเหลือ	ครัวเรือน	๔๙๙	-	-	-	-
				ล้านบาท	๑๖๘.๑๓๒๕	-	-	-	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๗)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ									
กลยุทธ์ที่ ๖.๑ พัฒนาองค์กรและกลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ									
๑	แผนงานบริหารจัดการ เพื่อการจัดตั้งธนาคารที่ดิน	สถาบันบริหารจัดการ ธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- มีการจัดตั้งธนาคาร ที่ดิน	ล้านบาท	๒๓.๕๗๑๐	๕๘.๓๔๘๙	๖๓.๑๘๓๗	๖๘.๕๐๒๐	๑๗๕.๓๕๒๒
๒	แผนงานการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพด้านการพัฒนาที่ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนเกษตรกร ที่ได้รับการส่งเสริม และบริการด้านการ พัฒนาที่ดิน	ราย	๗๘๒,๔๒๔ (๖๒๓,๔๐๐)	๗๐๕,๗๑๗	๗๐๕,๗๑๗	๗๐๕,๗๑๗	๗๐๕,๗๑๗
				ล้านบาท	๑๙๑.๖๓๒๐	๑๖๘.๓๗๐๙	๑๙๑.๖๓๒๐	๑๙๑.๖๓๒๐	๑๙๑.๖๓๒๐
กลยุทธ์ที่ ๖.๒ การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม									
๑	แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพ ด้านทะเบียนและรังวัดที่ดิน ที่บริการให้แก่ประชาชน	กรมที่ดิน	- จำนวนเรื่องร้องเรียน ที่ได้รับการแก้ไขปัญหา ของศูนย์ดำรงธรรม	เรื่อง	-	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐
				ล้านบาท	๘๕๘.๗๖๐๖	๘๐๒.๗๓๐๔	๑,๘๘๖.๔๑๕๐	๑,๙๖๓.๘๗๕๐	๒,๐๕๒.๐๖๕๐
๒	โครงการพัฒนาฐานข้อมูลที่ดิน และแผนที่รูปแปลงที่ดิน ให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน	กรมที่ดิน	- จำนวนข้อมูลระวาง แผนที่รูปแปลงที่ดิน มีความถูกต้องตรงตาม มาตรฐาน	ระวาง	-	๓๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
				ล้านบาท	๑๙๕.๕๕๓๗	๑๘๙.๗๑๒๐	๒๑๘.๕๓๘๒	๒๓๒.๐๑๘๙	๒๔๘.๑๓๙๐
๓	โครงการพัฒนาฐานข้อมูล ภูมิสารสนเทศพื้นที่ป่าอนุรักษ์	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- จำนวนชั้นข้อมูล ที่สามารถนำไปใช้ เพื่อการบริหารจัดการ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ชั้น	๕ (๕)	๕	๕	๕	๕
				ล้านบาท	๔๕.๐๕๘๖	๔๓.๕๘๕๕	๘๑.๖๗๘๔	๙๑.๑๕๖๗	๙๑.๑๕๖๗

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๘)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๔	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบติดตามทางบกและทางทะเลด้วยดาวเทียม	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	- จำนวนหน่วยงานภาครัฐนำระบบติดตามทางบกและทางทะเลด้วยดาวเทียมไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม	หน่วยงาน	๕ (๓)	๕	๕	๕	๕
				ล้านบาท	๔๐.๐๐๐๐	๒๒.๐๐๐๐	๒๒.๐๐๐๐	๒๒.๐๐๐๐	๒๒.๐๐๐๐
๕	โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางด้านสิทธิในที่ดินและการใช้ประโยชน์	สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- ศูนย์ข้อมูลกลางที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบงานภายในและหน่วยงานภายนอกได้	ระบบ	-	-	๑	-	-
				ล้านบาท	-	-	๓.๐๐๐๐	-	-
๖	โครงการปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูล	ไร่	๓๐,๐๐๐,๐๐๐ (๑๘,๑๙๖,๖๖๖)	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐
				ล้านบาท	๑๙๐.๐๒๔๗	๑๖๘.๒๘๘๒	๑๖๕.๒๓๘๒	๑๖๕.๒๓๘๒	๑๖๕.๒๓๘๒
๗	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	ล้านบาท	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐	๑๐.๐๐๐๐
๘	โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ	ล้านบาท	-	-	๕.๐๐๐๐	-	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๓๙)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๙	โครงการติดตามและประเมินผลความสำเร็จตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการติดตามและประเมินผลความสำเร็จตามนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	-	-	๓.๐๐๐๐	๓.๐๐๐๐	๓.๐๐๐๐
๑๐	โครงการพัฒนาและออกแบบระบบการติดตามประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีระบบการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	-	-	๔.๐๐๐๐	-	-
กลยุทธ์ที่ ๖.๓ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมแบบบูรณาการ									
๑	โครงการศึกษาวิจัยระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน	สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการสำรวจ	พื้นที่	๓๖	๕๔	๗๒	๑๔๔	๒๘๘
				ล้านบาท	๕๙.๑๑๔๓	๕๐.๐๐๐๐	๕๔.๐๐๐๐	๑๐๘.๐๐๐๐	๒๑๖.๐๐๐๐
๒	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านที่ดินและทรัพยากรดินและการแปลงผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย / สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	- มีการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านที่ดินและทรัพยากรดินและการแปลงผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ	ล้านบาท	-	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๔๐)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓	โครงการวิจัยและพัฒนาเครื่อง ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินแบบ แยกถังปุ๋ยสำหรับอ้อย	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัย ที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	๑
				บาท	๕๘๒,๗๖๐	๕๘๒,๗๖๐	๕๘๒,๗๖๐	๕๘๒,๗๖๐	๕๘๒,๗๖๐
๔	โครงการวิจัยการประเมิน ความต้องการธาตุอาหารและ การจัดการปุ๋ยของพืชผักในเขต ภาคเหนือโดยการวิเคราะห์ดิน และพืช	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัย ที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	๑
				บาท	๕๓๗,๔๗๒	๕๓๗,๔๗๒	๕๓๗,๔๗๒	๕๓๗,๔๗๒	๕๓๗,๔๗๒
๕	โครงการศึกษาวิจัยการจัดการ ดินเพื่อการผลิตพืชอย่างยั่งยืน ในระบบเกษตรอินทรีย์	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัย ที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	๑
				บาท	๑,๔๘๕,๔๔๐	๑,๔๘๕,๔๔๐	๑,๔๘๕,๔๔๐	๑,๔๘๕,๔๔๐	๑,๔๘๕,๔๔๐
๖	โครงการวิจัยการศึกษาผลของ การจัดการดิน ปุ๋ย และน้ำ ในระบบการผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง และถั่วเขียว ต่อการ เปลี่ยนแปลงคุณภาพดินและ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัย ที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	-
				บาท	๑,๙๕๙,๐๘๐	๑,๙๕๙,๐๘๐	๑,๙๕๙,๐๘๐	๑,๙๕๙,๐๘๐	๑,๙๕๙,๐๘๐
๗	โครงการวิจัยผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศต่อจุลินทรีย์ดินที่มี ประโยชน์เพื่อเพิ่มศักยภาพ การผลิตพืชในพื้นที่ลุ่มน้ำปาย	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัย ที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	-
				บาท	๑,๗๙๙,๗๕๖	๑,๗๙๙,๗๕๖	๑,๗๙๙,๗๕๖	๑,๗๙๙,๗๕๖	-

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๔๑)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๘	โครงการวิจัยทดสอบการใช้ปุ๋ยชีวภาพร่วมกับปุ๋ยเคมีในการผลิตพืชในพื้นที่ภาคกลาง	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	-
				บาท	๕๒๐,๘๘๐	๕๒๐,๘๘๐	๕๒๐,๘๘๐	๕๒๐,๘๘๐	-
๙	โครงการวิจัยทดสอบและพัฒนาการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออก	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	๑
				บาท	๙๒๖,๔๖๒	๙๒๖,๔๖๒	๙๒๖,๔๖๒	๙๒๖,๔๖๒	๙๒๖,๔๖๒
๑๐	โครงการวิจัยและพัฒนาระบบการตรวจวิเคราะห์ ปุ๋ย พืช ดิน และน้ำ	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	-	-	-
				บาท	๒,๑๗๓,๘๖๔	๒,๑๗๓,๘๖๔	-	-	-
๑๑	โครงการวิจัยเทคโนโลยีการจัดการดิน ปุ๋ย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	-
				บาท	๖๑๒,๔๐๘	๖๑๒,๔๐๘	๖๑๒,๔๐๘	๖๑๒,๔๐๘	-
๑๒	โครงการวิจัยการศึกษาติดตามตรวจสอบมลพิษทางดินและเทคโนโลยีบำบัดดินในพื้นที่ปนเปื้อน	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	-	-
๑๓	โครงการวิจัยพัฒนาการจัดการดินและน้ำอย่างเหมาะสมตามสมรรถนะของดิน	กรมวิชาการเกษตร	- จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ	โครงการ	๑	๑	๑	๑	๑
				บาท	๑,๓๗๖,๘๓๐	๑,๓๗๖,๘๓๐	๑,๓๗๖,๘๓๐	๑,๓๗๖,๘๓๐	๑,๓๗๖,๘๓๐

ตารางที่ ๕.๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) (ต่อ-๔๒)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย/งบประมาณ				
					การดำเนินงานช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑		ระยะเร่งด่วน	ระยะปานกลาง	
					ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
กลยุทธ์ที่ ๖.๔ การมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน									
๑	โครงการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการดำเนินงานในการขับเคลื่อนตามนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	-	๑๕.๐๐๐๐	๑๕.๐๐๐๐	๑๕.๐๐๐๐	๑๕.๐๐๐๐
๒	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	-	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐
๓	โครงการพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application	ล้านบาท	-	-	๓.๐๐๐๐	๒.๐๐๐๐	๒.๐๐๐๐

ส่วนที่ ๖

แผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

ระยะเร่งด่วน

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะเร่งด่วน ดังนี้

- ๑) เป็นโครงการที่บรรจุอยู่ใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ภายใต้แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ๒) เป็นโครงการที่สอดคล้องและสนับสนุนนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของรัฐบาล
- ๓) เป็นโครงการที่มีความสำคัญและจำเป็นในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในช่วงที่ผ่านมา
- ๔) เป็นโครงการที่มีความสำคัญในการเป็นพื้นฐานหลักในการขับเคลื่อนแผนงานและโครงการอื่นๆ ตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ๕) เป็นโครงการที่ไม่อยู่ในแผนงาน/โครงการที่เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น สามารถกำหนดแผนงาน/โครงการแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน ได้รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๒ โครงการ งบประมาณดำเนินการรวม ๑๐,๒๒๕.๒๓๓๖ ล้านบาท แสดงดังตารางที่ ๖-๑

ตารางที่ ๖-๑ จำนวนแผนงาน/โครงการและงบประมาณดำเนินการรายยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์		แผนงาน/โครงการ (จำนวน)	งบประมาณ (ล้านบาท)
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ	๖	๖,๑๗๖.๐๕๓๖
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล	๒	๒๘๙.๓๕๐๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพ และยั่งยืน	๒	๘๘๘.๑๕๗๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของประเทศ	๓	๑๘.๐๐๐๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความ เหลื่อมล้ำทางสังคม	๒	๗๑๖.๗๑๙๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๖	บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ	๗	๒,๑๓๖.๙๕๓๒
รวม		๒๒	๑๐,๒๒๕.๒๓๓๖

นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนงาน/โครงการระยะเร่งด่วน จะจัดทำตามแนวทางของแบบข้อเสนองบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วย **ส่วนที่ ๑** เป็นงบประมาณรวมทั้งสิ้นของหน่วยงาน จำแนกตามงบรายจ่าย **ส่วนที่ ๒** เป็นรายละเอียดงบประมาณจำแนกตามแผนงาน ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม และรายการ ประกอบด้วยแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐาน แผนงาน ยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ ทั้งนี้ สำนักงบประมาณได้กำหนดรูปแบบการเสนอแผนงานให้ใช้โครงสร้างแผนงานตามโครงสร้างของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์ม ทั้งนี้ การกำหนดความสอดคล้องของกิจกรรมจะประกอบด้วย

- ๑) มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน) หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าให้หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการ
- ๒) ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี หมายถึง ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานทราบและเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการ
- ๓) นโยบายสำคัญของรัฐบาล หมายถึง นโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ได้ประกาศต่อสาธารณะ
- ๔) แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หมายถึง กิจกรรมที่ส่วนราชการได้บูรณาการจัดทำงบประมาณในมิติพื้นที่ (Area) ร่วมกับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- ๕) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔) หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔)
- ๖) ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการตามร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)
- ๗) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
- ๘) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

โดยแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
แสดงดังตารางที่ ๖-๒

ตารางที่ ๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒		ความสอดคล้องของกิจกรรมต่อนโยบายและแผน							
				หน่วยนับ	เป้าหมาย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธารและอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ													
๑	แผนงานการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาป่าไม้ และฟื้นฟูดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์)	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ได้รับการบริหารจัดการ	ล้านไร่	๗๓	√	-	√	√	√	√	√	√
				ล้านบาท	๕,๒๓๔.๔๓๖๗								
๒	โครงการศึกษาเพื่อกำหนดเขตและมาตรการสำหรับพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- พื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	ล้านบาท	๔.๐๐๐๐	-	-	√	-	√	√	√	√
๓	โครงการปกป้องผืนป่าและร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน	กรมป่าไม้	- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ทวงคืนได้	ไร่	๑๐๐,๐๐๐	√	-	√	-	√	√	√	√
			- ฟื้นฟูพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ไร่	๑๘,๙๒๒								
			- ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่เอกสารสิทธิ์	ไร่	๑๐,๐๐๐								
				ล้านบาท	๕๗๘.๐๐๓๕								
๔	โครงการปรับปรุงแผนที่และแนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าชายเลนอนุรักษ์	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	- จัดทำแผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์	ระวาง	๕๘๐	-	-	√	-	-	√	-	√
			- กำหนดและจัดเตรียมข้อมูล (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	พื้นที่	๔								
				ล้านบาท	๑๐๒.๗๘๑๔								

ตารางที่ ๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน (ต่อ-๑)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒		ความสอดคล้องของกิจกรรมต่อนโยบายและแผน							
				หน่วยนับ	เป้าหมาย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๕	โครงการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	กรมป่าไม้	- จำนวนระวางที่ได้ดำเนินการวางหมุดหลักฐานแผนที่โดยระบบดาวเทียม	ระวาง	๒,๐๐๐	-	-	√	-	-	√	-	√
			- ระยะแนวเขตป่าที่ได้รับการประกาศเป็นกฎหมาย	ระวาง	๑๐,๐๐๐								
				ล้านบาท	๔๒.๙๐๐๐								
๖	โครงการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- สำรวจโครงข่ายหมุดหลักฐานแผนที่	กิโลเมตร	๕,๐๐๐	-	-	√	-	-	√	-	√
			- รังวัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์	กิโลเมตร	๑๐,๐๐๐								
			- ปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์บนแผนที่ระวางมาตราส่วน ๑ : ๕,๐๐๐	ระวาง	๕,๐๐๐								
			- สำรวจตรวจสอบสอบทานแผนที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย	จุด	๔,๐๐๐								
				ล้านบาท	๒๑๓.๙๓๒๐								

ตารางที่ ๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน (ต่อ-๒)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒		ความสอดคล้องของกิจกรรมต่อนโยบายและแผน							
				หน่วยนับ	เป้าหมาย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐด้วยธรรมาภิบาล													
๑	โครงการจัดทำแผนที่เพื่อรองรับการบริหารจัดการข้อมูลที่ดินบนแผนที่ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐	กรมที่ดิน	- จำนวนระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง	ระวาง	๒๔,๐๐๐	-	-	√	-	-	-	√	-
			- โฉนดที่ดินของประชาชนมีสมุดหลักฐานแผนที่ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการแผนที่	ร้อยละ	๑๐๐								
				ล้านบาท	๒๗๙.๒๐๐๐								
๒	โครงการจัดทำฐานข้อมูลแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐	กรมที่ดิน	- จำนวนหน่วยงานที่นำข้อมูลแนวเขตทางสาธารณประโยชน์ที่ได้รับการจัดทำเป็นฐานข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการ	หน่วยงาน	๑๐	-	-	√	-	-	√	√	-
				ล้านบาท	๑๐.๑๕๐๐								
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน													
๑	โครงการพัฒนาทรัพยากรที่ดินและน้ำในพื้นที่ทางการเกษตร	กรมพัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู	ไร่	๒,๒๒๖,๕๔๐	-	-	√	-	-	√	√	-
				ล้านบาท	๖๘๖.๒๕๗๗								

ตารางที่ ๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน (ต่อ-๓)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒		ความสอดคล้องของกิจกรรมต่อนโยบายและแผน								
				หน่วยนับ	เป้าหมาย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	
๒	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ ป่าชุมชน และป้องกันทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งและป่าชายเลน	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	- ป้องกันรักษาป่าชายเลนแบบบูรณาการในพื้นที่วิกฤต	ล้านไร่	๑.๔๐	-	-	√	-	-	√	√	-	
			- ทวงคืนพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่บุกรุก	ไร่	๕,๐๐๐									
				ล้านไร่	๒๐๑.๘๙๙๖									
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ														
๑	โครงการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศและนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศและนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	ล้านบาท	๕.๐๐๐๐	-	-	√	-	-	√	√	-	
๒	โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	- มีการดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์	ล้านบาท	๘.๐๐๐๐	-	-	√	-	-	√	-	√	
๓	โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์	ล้านบาท	๕.๐๐๐๐	-	-	√	-	-	√	-	√	

ตารางที่ ๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน (ต่อ-๔)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒		ความสอดคล้องของกิจกรรมต่อนโยบายและแผน							
				หน่วยนับ	เป้าหมาย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม													
๑	แผนงานจัดที่ดินของรัฐที่จัดให้แก่ประชาชนที่ยากจน (๑. จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนที่ยากจน ๒. บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน)	กรมที่ดิน	- จำนวนครัวเรือนที่ยากจนที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัย	ครัวเรือน	๓,๕๐๐	√	√	√	-	-	√	√	√
				ล้านบาท	๒๒๙.๓๓๐๔								
๒	แผนงานจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	- จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	๖๓,๐๐๐	√	√	√	-	-	√	√	√
			- จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการตรวจสอบการถือครองที่ดิน	ไร่	๑๒,๐๐๐,๐๐๐								
				ล้านบาท	๔๘๗.๓๘๙๑								
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ													
๑	แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน	กรมที่ดิน	- จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับการแก้ไขปัญหาของศูนย์ดำรงธรรม	เรื่อง	๓,๕๐๐	-	-	√	-	-	√	√	-
				ล้านบาท	๑,๘๘๖.๔๑๕๐								

ตารางที่ ๖-๒ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน (ต่อ-๕)

ที่	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ตัวชี้วัด	การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒		ความสอดคล้องของกิจกรรมต่อนโยบายและแผน							
				หน่วยนับ	เป้าหมาย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๒	โครงการพัฒนาฐานข้อมูลที่ดินและแผนที่รูปแปลงที่ดินให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน	กรมที่ดิน	- จำนวนข้อมูลระหว่างแผนที่รูปแปลงที่ดินมีความถูกต้องตรงตามมาตรฐาน	ระหว่าง	๑,๐๐๐	-	-	√	-	-	√	√	-
				ล้านบาท	๒๑๘.๕๓๘๒								
๓	โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการ เพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ	ล้านบาท	๕.๐๐๐๐	-	-	√	-	-	√	√	-
๔	โครงการพัฒนาและออกแบบระบบการติดตามประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีระบบการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	๔.๐๐๐๐	-	√	√	-	-	-	√	-
๕	โครงการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการดำเนินงานในการขับเคลื่อนตามนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	๑๕.๐๐๐๐	-	√	√	√	√	√	√	√
๖	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจนโยบายและแผนฯ	ล้านบาท	๕.๐๐๐๐	-	√	√	√	√	√	√	√
๗	โครงการพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กบด.)	- มีการพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application	ล้านบาท	๓.๐๐๐๐	-	√	√	-	-	√	√	-

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☒ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☒ โครงการที่ดำเนินงานในการกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

แผนงานการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาป่าไม้ และฟื้นฟูดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์) (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ โครงการที่ ๑)

๒. หลักการและเหตุผล

จากข้อมูลสถิติพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีเหลืออยู่เพียง ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๐ ของพื้นที่ประเทศ (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘) โดยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ลดลง ๕.๑๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นประมาณ ๗ แสนไร่ต่อปี โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ต้นน้ำของภาคเหนือ ทำให้พื้นที่ป่าไม้จำนวนมากกลายเป็นภูเขาหัวโล้น พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารบางส่วนถูกบุกรุกและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการขาดแคลนน้ำ มลพิษทางน้ำ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดเอกภาพและการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนการตัดสินใจ การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงและปริมาณ คุณภาพ และสัดส่วนการไหลของน้ำท่าในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่ไม่เหมาะสม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๕๔)

สาเหตุหลักที่ทำให้พื้นที่ป่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในการขยายพื้นที่ทางการเกษตร การบุกรุกจับจองของนายทุน การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิ์ที่ไม่ถูกต้อง โดยจะมีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าไปเรื่อยๆ จนเป็นบริเวณกว้าง การบุกรุกที่ดินของรัฐที่สงวนหวงห้ามไว้เพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก จำนวน ๓๔,๑๔๔.๔๕ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่มีพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก ๒๔,๐๔๘.๙๖ ไร่ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๕๘) และการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน เช่น การขยายตัวของพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรมเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีมาตรการด้านการกำหนดเขตการใช้ที่ดินที่ชัดเจนและเข้มงวด เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรที่มีคุณภาพ พื้นที่ป่าและแหล่งน้ำเอาไว้ และหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง และจำกัดการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษ

ให้ตั้งอยู่ในเขตที่เหมาะสม หรือในส่วนของพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการเร่งเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน เป็นต้น ในบางพื้นที่มีการลักลอบตัดและค้าไม้ โดยเฉพาะไม้สักและพะยูน ซึ่งยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การลักลอบค้าและล่าสัตว์ป่า เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศทางผ่านของขบวนการล่าและค้าสัตว์ป่านานาชาติ ซึ่งมีทั้งผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนเกี่ยวข้อง จากข้อมูลสถิติการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ กรมป่าไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า มีคดีการกระทำผิดเกี่ยวกับป่าไม้ทั้งสิ้น ๗,๙๕๘ คดี แบ่งเป็นคดีบุกรุก ๓,๖๐๗ คดี คดีทำไม้ ๔,๒๔๘ คดี และคดีสัตว์ป่า/ของป่า ๑๐๓ คดี รวมพื้นที่บุกรุก ๑๔๗,๐๕๗ ไร่ ๒ งาน ๑๔ ตารางวา มีไม้ท่อน ของกลาง ๕,๑๗๗.๓๓ ลูกบาศก์เมตร และไม้แปรรูป ๒,๕๕๓.๖๘ ลูกบาศก์เมตร (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘) รวมทั้งการเกิด ไฟไหม้ป่า โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ส่วนควบคุมไฟป่าปฏิบัติงานดับไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทั้งสิ้นจำนวน ๖,๘๔๖ ครั้ง คิดเป็นพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้รวม ๑๒๕,๘๙๖.๐๑ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีจำนวน ๔,๙๘๒ ครั้ง มีพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้รวม ๖๐,๔๕๓.๑๐ ไร่ โดยพื้นที่ที่เกิดไฟไหม้ป่ามากที่สุด คือ ภาคเหนือ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๖๐) นอกจากนี้ มีสาเหตุจากการส่งเสริมการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อการ พาณิชย์ การนำพื้นที่ป่ามาปฏิรูปเป็นพื้นที่เกษตร และการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนนและเขื่อน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานแผนงานการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาป่าไม้ และฟื้นฟู ดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์)

๓. วัตถุประสงค์

อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาป่าไม้ และฟื้นฟู ดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๔. ตัวชี้วัด

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ได้รับการบริหารจัดการ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
การบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๗๓ ล้านไร่												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๕,๒๓๔.๔๓๖๗ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ได้รับการบริหารจัดการ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ได้รับการบริหารจัดการ ๗๓ ล้านไร่

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการศึกษาเพื่อกำหนดเขตและมาตรการสำหรับพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ โครงการที่ ๒)

๒. หลักการและเหตุผล

จากข้อมูลสถิติพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีเหลืออยู่เพียง ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๐ ของพื้นที่ประเทศ (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘) โดยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ลดลง ๕.๑๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นประมาณ ๗ แสนไร่ต่อปี โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ต้นน้ำของภาคเหนือ ทำให้พื้นที่ป่าไม้จำนวนมากกลายเป็นภูเขาหัวโล้น พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารบางส่วนถูกบุกรุกและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการขาดแคลนน้ำ มลพิษทางน้ำ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดเอกภาพและการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนการตัดสินใจ การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงและปริมาณ คุณภาพ และสัดส่วนการไหลของน้ำท่าในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่ไม่เหมาะสม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๕๔) จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อกำหนดเขตและมาตรการสำหรับพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๓. วัตถุประสงค์

ศึกษาเพื่อกำหนดเขตและมาตรการสำหรับพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๔. ตัวชี้วัด

พื้นที่ต้นน้ำลำธารได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
ศึกษาเพื่อกำหนดเขตและมาตรการสำหรับพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ
งบประมาณทั้งสิ้น ๔.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

การประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

พื้นที่ต้นน้ำลำธารได้รับการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☒ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☒ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการปกป้องผืนป่าและร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ โครงการที่ ๓)

๒. หลักการและเหตุผล

จากข้อมูลสถิติพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยเหลืออยู่เพียง ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๐ ของพื้นที่ประเทศ (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘) โดยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ พื้นที่ป่าไม้ลดลง ๕.๑๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นประมาณ ๗ แสนไร่ต่อปี โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ต้นน้ำของภาคเหนือ ทำให้พื้นที่ป่าไม้จำนวนมากกลายเป็นภูเขาหัวโล้น พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารบางส่วนถูกบุกรุกและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการขาดแคลนน้ำ มลพิษทางน้ำ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดเอกภาพและการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางจัดการพื้นที่ต้นน้ำลำธารยังขาดข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนการตัดสินใจ การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงและปริมาณ คุณภาพ และสัดส่วนการไหลของน้ำท่าในพื้นที่ต้นน้ำลำธารส่วนใหญ่ไม่เหมาะสม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๕๔)

สาเหตุหลักที่ทำให้พื้นที่ป่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเข้าไปใช้ประโยชน์ในการขยายพื้นที่ทางการเกษตร การบุกรุกจับจองของนายทุน การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิ์ที่ไม่ถูกต้อง โดยจะมีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าไปเรื่อยๆ จนเป็นบริเวณกว้าง การบุกรุกที่ดินของรัฐที่สงวนหวงห้ามไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก จำนวน ๓๔,๑๔๔.๔๕ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่มีพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก ๒๔,๐๔๘.๙๖ ไร่ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๕๘) และการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน เช่น การขยายตัวของพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรมเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีมาตรการด้านการกำหนดเขตการใช้ที่ดินที่ชัดเจนและเข้มงวด เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรที่มีคุณภาพ พื้นที่ป่าและแหล่งน้ำเอาไว้ และหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง และจำกัดการขยายพื้นที่อุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษ

ให้ตั้งอยู่ในเขตที่เหมาะสม หรือในส่วนของพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการเร่งเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน เป็นต้น ในบางพื้นที่มีการลักลอบตัดและค้าไม้ โดยเฉพาะไม้สักและพะยูน ซึ่งยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การลักลอบค้าและล่าสัตว์ป่า เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศทางผ่านของขบวนการล่าและค้าสัตว์ป่านานาชาติ ซึ่งมีทั้งผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนเกี่ยวข้อง จากข้อมูลสถิติการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ กรมป่าไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า มีคดีการกระทำผิดเกี่ยวกับป่าไม้ทั้งสิ้น ๗,๙๕๘ คดี แบ่งเป็นคดีบุกรุก ๓,๖๐๗ คดี คดีทำไม้ ๔,๒๔๘ คดี และคดีสัตว์ป่า/ของป่า ๑๐๓ คดี รวมพื้นที่บุกรุก ๑๔๗,๐๕๗ ไร่ ๒ งาน ๑๔ ตารางวา มีไม้ท่อน ของกลาง ๕,๑๗๗.๓๓ ลูกบาศก์เมตร และไม้แปรรูป ๒,๕๕๓.๖๘ ลูกบาศก์เมตร (กรมป่าไม้, ๒๕๕๘) รวมทั้งการเกิด ไฟไหม้ป่า โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ส่วนควบคุมไฟป่าปฏิบัติงานดับไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทั้งสิ้นจำนวน ๖,๘๔๖ ครั้ง คิดเป็นพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้รวม ๑๒๕,๘๙๖.๐๑ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีจำนวน ๔,๘๘๒ ครั้ง มีพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้รวม ๖๐,๔๕๓.๑๐ ไร่ โดยพื้นที่ที่เกิดไฟไหม้ป่ามากที่สุด คือ ภาคเหนือ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, ๒๕๖๐) นอกจากนี้ มีสาเหตุจากการส่งเสริมการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อการ พาณิชย์ การนำพื้นที่ป่ามาปฏิรูปเป็นพื้นที่เกษตร และการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนนและเขื่อน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเพื่อปกป้องผืนป่าและร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์

ดำเนินงานเพื่อปกป้องผืนป่าและร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ทวงคืนได้
- ๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการฟื้นฟู
- ๓) พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมป่าไม้

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ทวงคืนได้ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่												
- ฟื้นฟูพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๘,๙๒๒ ไร่												
- ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่เอกสารสิทธิ์ ๑๐,๐๐๐ ไร่												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๕๗๘.๐๐๓๕ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ทวงคืนได้
- ๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการฟื้นฟู
- ๓) พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับการทวงคืน ๑๐๐,๐๐๐ ไร่
- ๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๘,๙๒๒ ไร่ ได้รับการฟื้นฟู
- ๓) พื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ได้รับการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ	
☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม		
☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

☒ โครงการใหม่	☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม	☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ	☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง
---	--	--	---

๑. ชื่อโครงการ

โครงการปรับปรุงแผนที่และแนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าชายเลนอนุรักษ์ (ยุทธศาสตร์ที่ ๑
โครงการที่ ๔)

๒. หลักการและเหตุผล

จากอดีตจนถึงปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลนบางส่วนในประเทศไทยได้ถูกบุกรุก ทำลาย และมีบางส่วนถูกเปลี่ยนสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลน ๒,๒๙๙,๓๗๕ ไร่ แต่หลังจากนั้นพื้นที่ป่าชายเลนได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุหลักมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การให้สัมปทานทำไม้ป่าชายเลน การเปลี่ยนพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ป่านากุ้ง นาเกลือ การขยายตัวของเขตเมืองและการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมมาเป็นลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ พบว่า มีป่าชายเลนเหลือเพียงไม่ถึงครึ่งหนึ่งของพื้นที่เดิม คือ เหลือเพียง ๑,๐๔๗,๓๙๐ ไร่ เท่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลน ๑,๕๒๕,๐๖๑ ไร่ โดยป่าชายเลนที่เหลือในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีขนาดพื้นที่ ๑,๑๐๔,๘๙๓.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๔๕ ของป่าชายเลนทั้งหมดในประเทศ ในขณะที่ฝั่งอ่าวไทยเหลือพื้นที่ป่าชายเลนอยู่เพียง ๔๒๐,๑๖๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๕ ของป่าชายเลนทั้งหมดในประเทศ ซึ่งการเสื่อมโทรมของป่าชายเลนก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทำให้ชายฝั่งไม่มีป้อมปราการที่เพียงพอในการป้องกันชายฝั่งจากคลื่นลมและจากน้ำทะเล นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการตกตะกอนของดิน ซึ่งทำให้คุณภาพน้ำบริเวณชายฝั่งไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำหรือพืช ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงจรรทำให้ปริมาณสัตว์น้ำทะเลชายฝั่งลดลงไปด้วยและส่งผลกระทบต่อมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจทางอ้อมอย่างมหาศาล (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๘) จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ ป่าชายเลน และป้องกันทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และป่าชายเลน โดยการจัดทำแผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ และมีการศึกษาเพื่อจัดทำ (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ ป่าไม้ และป้องกันทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และป่าชายเลน โดยการจัดทำแผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ และมีการศึกษาเพื่อจัดทำ (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) แผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์
- ๒) (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- จัดทำแผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ ๕๘๐ ไร่												
- กำหนดและจัดเตรียมข้อมูล (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔ พื้นที่												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ
งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐๒.๗๘๑๔ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) แผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ ๕๘๐ ไร่
- ๒) (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีแผนที่และเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์
- ๒) มี (ร่าง) ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน

ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

- () แผนงานพื้นฐาน (✓) แผนงานยุทธศาสตร์
() แผนงานรองพื้นฐาน () แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

- () มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน) () ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (✓) นโยบายสำคัญของรัฐบาล
() นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (✓) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (✓) นโยบาย คทช.
() แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
() กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (✓) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- (✓) โครงการใหม่ () โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม () โครงการที่ดำเนินงานในการกิจปกติ () โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ โครงการที่ ๕)

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากที่ดินมีอยู่อย่างจำกัด แต่จำนวนประชากรและความต้องการใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากขึ้น ทำให้เกิดการขาดแคลนพื้นที่ทำกิน ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้เกิดการรุกเข้าไปตั้งถิ่นฐานและใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจำนวนมาก รวมถึงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ประเทศไทยมีเนื้อที่ป่าไม้รวม ๑๐๗,๒๔๑,๐๓๐ ไร่ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินและแรงจูงใจออกเอกสารสิทธิแก่ประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ระบุว่า มีประชาชนอยู่ในเขตสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ตัวเลขที่เป็นทางการของหน่วยงานต่างๆ พบว่า มีผู้เข้าไปอยู่อาศัยและทำประโยชน์ในป่าสงวนแห่งชาติประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ ราย เนื้อที่ประมาณ ๖.๔ ล้านไร่ ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) จำนวน ๑๘๕,๙๑๖ ราย เนื้อที่ ๒,๒๔๓,๙๔๓ ไร่ ที่ราชพัสดุ จำนวน ๑๖๑,๙๓๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒,๑๒๐,๑๙๖ ไร่ ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๕๔,๘๖๗ ไร่ เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นการใช้พื้นที่ป่าสำหรับกิจกรรมทางการเกษตรหรือการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม หรือมีการขยายตัวของพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรมเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม และมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้อย่างไม่เหมาะสมตามสภาพของพื้นที่ และการกระจายการถือครองที่ดินยังไม่เหมาะสมและเป็นธรรมก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งการใช้ที่ดินที่มีความรุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ พื้นฟู และป้องกันป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนระวางที่ได้ดำเนินการวางหมุดหลักฐานแผนที่โดยระบบดาวเทียม
- ๒) แนวเขตป่าได้รับการประกาศเป็นกฎหมาย

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมป่าไม้

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- จำนวนระวางที่ได้ดำเนินการวางหมุดหลักฐานแผนที่โดยระบบดาวเทียม ๒,๐๐๐ ระวาง												
- ระยะแนวเขตป่าที่ได้รับการประกาศเป็นกฎหมาย ๑๐,๐๐๐ ระวาง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๔๒.๙๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) จำนวนระวางที่ได้ดำเนินการวางหมุดหลักฐานแผนที่โดยระบบดาวเทียม ๒,๐๐๐ ระวาง
- ๒) แนวเขตป่าได้รับการประกาศเป็นกฎหมาย ๑๐,๐๐๐ ระวาง

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีการวางหมุดหลักฐานแผนที่โดยระบบดาวเทียม ๒,๐๐๐ ระวาง
- ๒) แนวเขตป่าได้รับการประกาศเป็นกฎหมาย ๑๐,๐๐๐ ระวาง

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์ (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ โครงการที่ ๖)

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากที่ดินมีอยู่อย่างจำกัด แต่จำนวนประชากรและความต้องการใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากขึ้น ทำให้เกิดการขาดแคลนพื้นที่ทำกิน ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้เกิดการรุกล้ำเข้าไปตั้งถิ่นฐานและใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจำนวนมาก รวมถึงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ประเทศไทยมีเนื้อที่ป่าไม้มรวม ๑๐๗,๒๔๑,๐๓๐ ไร่ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินและเร่งรัดออกเอกสารสิทธิ์แก่ประชาชน สถาปนาพระราชกรณียกิจ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ระบุว่า มีประชาชนอยู่ในเขตสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ตัวเลขที่เป็นทางการของหน่วยงานต่างๆ พบว่า มีผู้เข้าไปอยู่อาศัยและทำประโยชน์ในป่าสงวนแห่งชาติประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ ราย เนื้อที่ประมาณ ๖.๔ ล้านไร่ ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) จำนวน ๑๘๕,๙๑๖ ราย เนื้อที่ ๒,๒๔๓,๙๔๓ ไร่ ที่ราชพัสดุ จำนวน ๑๖๑,๙๓๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒,๑๒๐,๑๙๖ ไร่ ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๕๔,๘๖๗ ไร่ เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นการใช้พื้นที่ป่าสำหรับกิจกรรมทางการเกษตรหรือการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม หรือมีการขยายตัวของพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรมเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม และมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้อย่างไม่เหมาะสมตามสถานภาพของพื้นที่ และการกระจายการถือครองที่ดินยังไม่เหมาะสมและเป็นธรรม ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งการใช้ที่ดินที่มีความรุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินและฐานข้อมูลป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์

๓. วัตถุประสงค์

เร่งรัดการรังวัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) แนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ได้ดำเนินการรังวัดปรับปรุงแนวเขต
- ๒) พระราชกฤษฎีกาแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์บนแผนที่ระวางมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- สำรวจโครงข่ายหมวดหลักฐานแผนที่ ๕,๐๐๐ กิโลเมตร												
- ปรับปรุงหมวดหลักฐานแผนที่ดาวเทียม												
- รังวัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๐,๐๐๐ กิโลเมตร												
- ปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ บนแผนที่ระวางมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ จำนวน ๕,๐๐๐ ระวาง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๒๑๓.๙๓๒๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) การรังวัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๐,๐๐๐ กิโลเมตร
- ๒) การปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์บนแผนที่ระวางมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีการรังวัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๐,๐๐๐ กิโลเมตร
- ๒) มีการปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์บนแผนที่ระวางมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☒ แผนงานพื้นฐาน	☐ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☒ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการจัดทำแผนที่เพื่อรองรับการบริหารจัดการข้อมูลที่ดินบนแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (ยุทธศาสตร์ที่ ๒
โครงการที่ ๑)

๒. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันระวางแผนที่ที่เป็นดิจิทัลยังไม่ครบถ้วน ทำให้การนำข้อมูลที่ดินมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์
วางแผนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้ หากรัฐมีฐานข้อมูลแปลงที่ดินทั้งของรัฐและเอกชน
ครบถ้วนสมบูรณ์ในระบบภูมิสารสนเทศ จะสามารถใช้สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลด้านการบริหารจัดการที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเร่งจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดแบ่งประเภทที่ดินให้ชัดเจน
วางแผนการใช้ที่ดิน (Zoning) ภาคเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสนับสนุน
การกระจายอำนาจการคลังสู่ท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลที่ดินที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมที่ดินจึงได้จัดทำโครงการศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ เพื่อนำเข้าข้อมูลที่ดินสู่ระบบ
ดิจิทัลในระบบภูมิสารสนเทศ และสามารถบูรณาการการบริหารจัดการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

บูรณาการข้อมูลที่ดินที่จะจัดเก็บของหน่วยงานอื่นๆ ให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนถูกต้อง
รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดทำฐานข้อมูลที่ดินให้เป็นเอกภาพ

๔. ตัวชี้วัด

จำนวนระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง ๒๔,๐๐๐ ระวาง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมที่ดิน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
สำรวจและจัดทำระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๒๗๙.๒๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง ๒๔,๐๐๐ ระวาง

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีข้อมูลที่ดินที่จะจัดเก็บของหน่วยงานอื่นๆ ให้เป็นระบบเดียวกัน
- ๒) มีฐานข้อมูลที่ดินให้เป็นเอกภาพ

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☒ แผนงานพื้นฐาน	☐ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☒ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการจัดทำฐานข้อมูลแนวเขตสาธารณประโยชน์ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (ยุทธศาสตร์ที่ ๒ โครงการที่ ๒)

๒. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันระวางแผนที่ที่เป็นดิจิทัลยังไม่ครบถ้วน ทำให้การนำข้อมูลที่ดินมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์วางแผนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้ หากรัฐมีฐานข้อมูลแปลงที่ดินทั้งของรัฐและเอกชน ครบถ้วนสมบูรณ์ในระบบภูมิสารสนเทศ จะสามารถใช้สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลด้านการบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเร่งจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดแบ่งประเภทที่ดินให้ชัดเจน วางแผนการใช้ที่ดิน (Zoning) ภาคเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสนับสนุนการกระจายอำนาจการคลังสู่ท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลที่ดินที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมที่ดินจึงได้จัดทำโครงการศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ เพื่อนำเข้าข้อมูลที่ดิน ข้อมูลแนวเขตสาธารณประโยชน์สู่ระบบดิจิทัลในระบบภูมิสารสนเทศ และสามารถบูรณาการการบริหารจัดการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

บูรณาการข้อมูลแนวเขตสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนถูกต้อง รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดทำฐานข้อมูลที่ดินให้เป็นเอกภาพ

๔. ตัวชี้วัด

จำนวนระวางแผนที่ข้อมูลแนวเขตสาธารณประโยชน์ เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง ๑๐ หน่วยงาน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมที่ดิน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
สำรวจและจัดทำระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐.๑๕๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนระวางแผนที่ข้อมูลแนวเขตสาธารณประโยชน์ เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง ๑๐ หน่วยงาน

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีข้อมูลที่ดิน ข้อมูลแนวเขตสาธารณประโยชน์ ๑๐ หน่วยงาน ที่เป็นระบบเดียวกัน
- ๒) มีฐานข้อมูลที่ดินที่เป็นเอกภาพ

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☒ แผนงานพื้นฐาน	☐ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☒ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการพัฒนาทรัพยากรที่ดินและน้ำในพื้นที่ทางการเกษตร (ยุทธศาสตร์ที่ ๓ โครงการที่ ๑)

๒. หลักการและเหตุผล

จากการประเมินความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ของกรมพัฒนาที่ดิน แบ่งพื้นที่เสื่อมโทรมแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ จำแนกตามสถานภาพชั้นความเสื่อมโทรม ได้แก่ ๑) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับ ดุลธรรมชาติ เนื้อที่ ๑๕๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๗.๒๗ ของพื้นที่ประเทศ ๒) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับเผาะระวัง มีเนื้อที่ ๑๓๒.๗ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๑.๔๗ ของพื้นที่ประเทศ ๓) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับรุนแรง มีเนื้อที่ ๓๕.๗ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๑๑.๑๘ ของพื้นที่ประเทศ และ ๔) พื้นที่เสื่อมโทรมระดับวิกฤติ มีเนื้อที่ ๐.๑๘ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๖ ของพื้นที่ประเทศ โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้พื้นที่ดินเสื่อมโทรมนอกจากการเสื่อมโทรมตามธรรมชาติแล้ว ยังเกิดจากการ กระทำของมนุษย์เป็นสาเหตุหลัก ทำให้ไม่อาจใช้ประโยชน์จากดินได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งการตัดไม้ทำลายป่า การเผาป่า ถางป่า การเพาะปลูกและเตรียมดินอย่างไม่ถูกวิธี หรือการปลูกพืชบางชนิดที่ทำให้ดินเสื่อมเร็ว การเผาป่าไม้ หรือตอข้าวในนา เมื่อดินเสื่อมมากการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการทำเกษตรกรรมก็เพิ่มสูงขึ้นตาม จากการสำรวจ การเกษตรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า มีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย ๕๗.๓ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีอัตราการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย ๓๓.๙ และ ๔๑.๘ กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ กรมพัฒนาที่ดิน จึงได้กำหนดแผนงานและโครงการในการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

อนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตร

๔. ตัวชี้วัด

พื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู ๒,๒๒๖,๕๔๐ ไร่

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมพัฒนาที่ดิน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
การอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตร ๒,๒๒๖,๕๔๐ ไร่												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๖๘๖.๒๕๗๗ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู ๒,๒๒๖,๕๔๐ ไร่

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

พื้นที่ทางการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☒ แผนงานพื้นฐาน	☐ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☒ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ พื้นฟู และป้องกันทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และป่าชายเลน
(ยุทธศาสตร์ที่ ๓ โครงการที่ ๒)

๒. หลักการและเหตุผล

จากอดีตจนถึงปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลนบางส่วนในประเทศไทยได้ถูกบุกรุก ทำลาย และมีบางส่วนถูกเปลี่ยนสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลน ๒,๒๙๙,๓๗๕ ไร่ แต่หลังจากนั้นพื้นที่ป่าชายเลนได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุหลักมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การให้สัมปทานทำไม้ป่าชายเลน การเปลี่ยนพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ป่านากุ้ง นาเกลือ การขยายตัวของเขตเมืองและการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมมาเป็นลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ พบว่า มีป่าชายเลนเหลือเพียงไม่ถึงครึ่งหนึ่งของพื้นที่เดิม คือ เหลือเพียง ๑,๐๔๗,๓๙๐ ไร่ เท่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลน ๑,๕๒๕,๐๖๑ ไร่ โดยป่าชายเลนที่เหลือในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีขนาดพื้นที่ ๑,๑๐๔,๘๘๓.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๔๕ ของป่าชายเลนทั้งหมดในประเทศไทย ในขณะที่ฝั่งอ่าวไทยเหลือพื้นที่ป่าชายเลนอยู่เพียง ๔๒๐,๑๖๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๕ ของป่าชายเลนทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งการเสื่อมโทรมของป่าชายเลนก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ทำให้ชายฝั่งไม่มีป้อมปราการที่เพียงพอในการป้องกันชายฝั่งจากคลื่นลมจากน้ำทะเล นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการตกตะกอนของดิน ซึ่งทำให้คุณภาพน้ำบริเวณชายฝั่งไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำหรือพืช ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงจรรทำให้ปริมาณสัตว์น้ำทะเลชายฝั่งลดลงไปด้วยและส่งผลกระทบต่อมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจทางอ้อมอย่างมหาศาล (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๘) จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ พื้นฟู และป้องกันทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และป่าชายเลน

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ ป่าชุมชน และป้องกันทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และป่าชายเลน

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) ป่าชายเลนที่ได้รับการป้องกันรักษา
- ๒) พื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการทวงคืน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- ป้องกันรักษาป่าชายเลนแบบบูรณาการในพื้นที่วิกฤต ๑.๕๐ ล้านไร่												
- ทวงคืนพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ชุ่มน้ำ ๕,๐๐๐ ไร่												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๒๐๑.๘๙๙๖ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) ป่าชายเลนที่ได้รับการป้องกันรักษาในพื้นที่วิกฤต ๑.๕๐ ล้านไร่
- ๒) พื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการทวงคืน ๕,๐๐๐ ไร่

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ป่าชายเลนที่ได้รับการป้องกันรักษาในพื้นที่วิกฤต
- ๒) พื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการทวงคืน

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์
ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ยุทธศาสตร์ที่ ๔ โครงการที่ ๑)

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ประกอบกับการมีหลาย
หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้ง
ตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้าน
ตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ การขาดระบบข้อมูล
ที่มีประสิทธิภาพ ฐานข้อมูลการใช้ที่ดินมีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูล
ไปใช้ ปัญหาที่พบ คือ ข้อมูลหลายส่วนอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่หรือข้อมูลแบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่มีมาตรฐาน
แตกต่างกัน การมีข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเจ้าของ และหลายข้อมูลไม่สามารถอ้างอิงกันได้
เช่น ฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เป็นต้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดิน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผน
การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติ และกำหนดแนวทาง
หรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่าง
เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงาน
ระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน ทั้งนี้
ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว กำหนดให้การจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
ของประเทศ คทช. ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน
การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพ
และเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของโครงการพัฒนาต่างๆ รวมทั้งผลที่อาจจะกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ คทช. จึงจำเป็นต้องมีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศต่อไป

๔. ตัวชี้วัด

มีฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๑ ระบุ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง												
๑.๑ ทบทวนข้อมูล												
๑.๒ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง												
๑.๓ รวบรวมข้อมูล												
๒. กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูล												
๒.๑ ออกแบบและกำหนดโครงสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ												
๒.๒ นำเข้าข้อมูล												
๒.๓ จัดทำฐานข้อมูลและระบบการแสดงผล												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ
งบประมาณทั้งสิ้น ๕.๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- ๒) มีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คทช. มีการนำฐานข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศ และนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจากหน่วยงานต่างๆ นำมาพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการที่ใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศ เพื่อให้บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ยุทธศาสตร์ที่ ๔ โครงการที่ ๒)

๒. หลักการและเหตุผล

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเป็นแผนงานที่สำคัญของประเทศในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณพื้นที่ชายแดน เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ประชาชน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและพื้นที่ชายแดน โดยใช้ประโยชน์จากโอกาสของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่นำทางการเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และได้มีคำสั่งที่ ๗๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) โดยมีหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ เพื่อให้พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย เนื่องจากเป็นโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่และอาจมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม จึงควรมีการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อจะได้นำมากำหนดมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนายั่งยืน ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
- ๒) กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนายั่งยืน
- ๓) ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) มาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) การยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน												
- กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน												
- ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๘,๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) มาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) การยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) ได้รับการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ๓) พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในการกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (ยุทธศาสตร์ที่ ๔ โครงการที่ ๓)

๒. หลักการและเหตุผล

การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่ได้มีมติเห็นชอบโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ๓ จังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ได้แก่ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา โดยเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และแผนพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์สถานีรถไฟความเร็วสูง ๔ เส้นทางตามที่กระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอ และเตรียมจัดตั้งคณะกรรมการระดับนโยบายและคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ เสนอให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อออกพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งถูกนำไปบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ด้วยการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและยกระดับจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่รองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะมีบทบาทต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในอนาคต กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่และอาจมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม จึงควรมีการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อจะได้นำมากำหนดมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนายั่งยืน ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
- ๒) กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๓) ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) มาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) การยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ												
- กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสม เป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน												
- ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) มาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) การยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีมาตรการในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒) ได้รับการยอมรับจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ๓) พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ	
☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม		
☒ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☒ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☒ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง	
---	--

๑. ชื่อโครงการ

แผนงานจัดที่ดินของรัฐที่จัดให้แก่ประชาชนที่ยากจน (ยุทธศาสตร์ที่ ๕ โครงการที่ ๑)

๒. หลักการและเหตุผล

จากเดิมที่ดินเป็นของรัฐ แล้วจัดสรรให้ตามระบบศักดินา เกษตรกรมีที่ดินจากมรดกตกทอดของครอบครัว เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินจะบุกรุกที่ดินของรัฐเพื่อทำเกษตรกรรม ที่ดินถูกใช้ทำการเกษตรเพื่อนำผลผลิตมากินและใช้ในครัวเรือน ต่อมาระบบทุนนิยมส่งผลให้เกิดการผลิตเพื่อขาย มีระบบกรรมสิทธิ์แบบรายคน เกิดปัญหาความยากจน และปัญหาการสูญเสียที่ดินของเกษตรกร ที่ดินกระจุกตัวเป็นของรัฐและนายทุน ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากที่ดินระหว่างประชาชนกับรัฐ และการกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เป็นธรรม

ข้อมูลการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทั่วประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีการออกเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๓๓,๐๘๒,๓๐๓ แปลง แบ่งเป็นโฉนดที่ดิน จำนวน ๒๘,๔๗๕,๐๔๖ แปลง พื้นที่ ๑๐๒.๒๑ ล้านไร่ น.ส.๓ ก จำนวน ๓,๓๙๑,๕๒๓ แปลง พื้นที่ ๑๗.๔๑ ล้านไร่ น.ส. ๓ จำนวน ๑,๐๗๖,๒๒๓ แปลง พื้นที่ ๙.๘๘ ล้านไร่ ใบจอง จำนวน ๑๓๙,๕๑๑ แปลง พื้นที่ ๑.๒๔ ล้านไร่ จากการสำรวจของมูลนิธิสถาบันที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ พบว่า ที่ดินที่มีการออกเอกสารสิทธิ์อย่างถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว มีเนื้อที่รวมกันกว่า ๑๒๗ ล้านไร่ ในจำนวนนี้มากกว่าร้อยละ ๗๐ ถูกครอบครองในมือของคนเพียงร้อยละ ๑๐ หรือ ๖ ล้านคน และพบว่าส่วนหนึ่งถือครองที่ดินมากกว่าร้อยละ ๑๐๐ ไร่ ขณะที่คนอีกประมาณร้อยละ ๙๐ หรือ ๕๕ ล้านคน ครอบครองที่ดินเฉลี่ยคนละไม่ถึง ๑ ไร่ นอกจากนั้น ข้อมูลของกรมป่าไม้ ระบุว่า มีครัวเรือนชนบทไร้ที่ดินทำกินประมาณ ๔๕๑,๓๑๒ ครัวเรือน รวมทั้งมีราษฎรถือครองทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๖.๔ ล้านไร่ ปัญหาที่ดินทำกินเป็นปัญหาหลักอย่างหนึ่งของเกษตรกร เป็นสาเหตุหนึ่งของความยากจน หากเกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่ดินทำกิน จะทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน ดำเนินกิจกรรมในฟาร์มได้อย่างมั่นคง ในขณะที่ข้อมูลจากสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ระบุว่า ที่ดินของประเทศไทยที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายครอบครองโดยประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๓๐ ล้านไร่ โดยระบุว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของคนส่วนน้อย

ที่ดินร้อยละ ๑๐ เป็นของผู้ถือครองที่ดินมากกว่า ๑๐๐ ไร่ ร้อยละ ๙๐ เป็นผู้ถือครองที่ดินน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑ ไร่ ครึ่งเรือนในภาคเกษตรมากกว่าร้อยละ ๔๐ ไม่มีที่ดินเลยหรือถือครองที่ดินน้อยกว่า ๑๐ ไร่ ที่ดินรกร้างว่างเปล่าถึง ๔๘ ล้านไร่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ถือครองที่ดิน ๕๐ รายแรก จาก ๑.๔๖ ล้านราย ถือครองที่ดินร้อยละ ๑๐ ของที่ดินในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร หากพิจารณาสัดส่วนการถือครองที่ดินในประเทศไทยจำแนกตามขนาดการถือครอง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ถือครองที่ดินน้อยกว่า ๑ ไร่ มีสัดส่วนถึงร้อยละ ๕๐.๑๗ และผู้ถือครองที่ดินระหว่าง ๑ - ๕ ไร่ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ผู้ถือครองที่ดิน ร้อยละ ๗๒.๐๗ เป็นผู้ที่มีที่ดินไม่เกิน ๕ ไร่ ในขณะที่ผู้ถือครองที่ดิน ตั้งแต่ ๕๐ ไร่ขึ้นไป มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ ๑.๓๓ โดยสรุปสัดส่วนการถือครองที่ดินของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา กลุ่มที่มีที่ดินมากที่สุด ร้อยละ ๒๐ แรก ถือครองที่ดินต่างจากกลุ่มที่มีที่ดินน้อยที่สุดถึง ๖๐๐ กว่าเท่า โดยผู้ถือครองที่ดินสูงสุดมีที่ดินในครอบครองถึง ๖๓๐,๐๐๐ ไร่ หากจำแนกผู้ถือครองที่ดิน โดยนำสัดส่วนการถือครองที่ดินของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลมาหาค่าเฉลี่ย ยังพบตัวเลขกลุ่มผู้ถือครองมากที่สุด ร้อยละ ๑๐ ถือครองที่ดินถึงร้อยละ ๘๐ ของที่ดินมีโฉนดทั้งหมด ส่วนประชาชน กลุ่มที่เหลืออีกร้อยละ ๙๐ กลับถือครองที่ดินเพียงร้อยละ ๒๐ ของที่ดินมีโฉนดทั้งหมด

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนที่ยากจน
- ๒) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหา

๔. ตัวชี้วัด

จำนวนแปลงที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนที่ยากจน ๓,๕๐๐ ครัวเรือน

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมที่ดิน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนที่ยากจน												
- บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหา												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๒๒๙.๓๓๐๔ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนแปลงที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนที่ยากจน ๓,๕๐๐ ครัวเรือน

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประชาชนได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ๓,๕๐๐ ครัวเรือน

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☒ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☒ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☒ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

แผนงานจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม (ยุทธศาสตร์ที่ ๕ โครงการที่ ๒)

๒. หลักการและเหตุผล

จากเดิมที่ดินเป็นของรัฐ แล้วจัดสรรให้ตามระบบศักดินา เกษตรกรมีที่ดินจากมรดกตกทอดของครอบครัว เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินจะบุกรุกที่ดินของรัฐเพื่อทำเกษตรกรรม ที่ดินถูกใช้ทำการเกษตรเพื่อนำผลผลิตมากินและใช้ในครัวเรือน ต่อมาระบบทุนนิยมส่งผลให้เกิดการผลิตเพื่อขาย มีระบบกรรมสิทธิ์แบบรายคน เกิดปัญหาความยากจน และปัญหาการสูญเสียที่ดินของเกษตรกร ที่ดินกระจุกตัวเป็นของรัฐและนายทุน ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากที่ดินระหว่างประชาชนกับรัฐ และการกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เป็นธรรม

ข้อมูลการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทั่วประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีการออกเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๓๓,๐๘๒,๓๐๓ แปลง แบ่งเป็นโฉนดที่ดิน จำนวน ๒๘,๔๗๕,๐๔๖ แปลง พื้นที่ ๑๐๒.๒๑ ล้านไร่ น.ส.๓ ก จำนวน ๓,๓๙๑,๕๒๓ แปลง พื้นที่ ๑๗.๔๑ ล้านไร่ น.ส. ๓ จำนวน ๑,๐๗๖,๒๒๓ แปลง พื้นที่ ๙.๘๘ ล้านไร่ ใบจอง จำนวน ๑๓๙,๕๑๑ แปลง พื้นที่ ๑.๒๔ ล้านไร่ จากการสำรวจของมูลนิธิสถาบันที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ พบว่า ที่ดินที่มีการออกเอกสารสิทธิ์อย่างถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว มีเนื้อที่รวมกันกว่า ๑๒๗ ล้านไร่ ในจำนวนนี้มากกว่าร้อยละ ๗๐ ถูกครอบครองในมือของคนเพียงร้อยละ ๑๐ หรือ ๖ ล้านคน และพบว่าส่วนหนึ่งถือครองที่ดินมากกว่าร้อยละ ๑๐๐ ไร่ ขณะที่คนอีกประมาณร้อยละ ๙๐ หรือ ๕๕ ล้านคน ครอบครองที่ดินเฉลี่ยคนละไม่ถึง ๑ ไร่ นอกจากนั้น ข้อมูลของกรมป่าไม้ ระบุว่า มีครัวเรือนชนบทไร้ที่ดินทำกินประมาณ ๔๕๑,๓๑๒ ครัวเรือน รวมทั้งมีราษฎรถือครองทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๖.๔ ล้านไร่ ปัญหาที่ดินทำกินเป็นปัญหาหลักอย่างหนึ่งของเกษตรกร เป็นสาเหตุหนึ่งของความยากจน หากเกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่ดินทำกิน จะทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน ดำเนินกิจกรรมในฟาร์มได้อย่างมั่นคง ในขณะที่ข้อมูลจากสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ระบุว่า ที่ดินของประเทศไทยที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายครอบครองโดยประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๓๐ ล้านไร่ โดยระบุว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของคนส่วนน้อยที่ดินร้อยละ ๑๐ เป็นของผู้ถือครองที่ดินมากกว่า ๑๐๐ ไร่ ร้อยละ ๙๐ เป็นผู้ถือครองที่ดินน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑ ไร่

ครัวเรือนในภาคเกษตรมากกว่าร้อยละ ๔๐ ไม่มีที่ดินเลยหรือถือครองที่ดินน้อยกว่า ๑๐ ไร่ ที่ดินรกร้างว่างเปล่าถึง ๔๘ ล้านไร่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ถือครองที่ดิน ๕๐ รายแรก จาก ๑.๔๖ ล้านราย ถือครองที่ดินร้อยละ ๑๐ ของที่ดินในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร หากพิจารณาสัดส่วนการถือครองที่ดินในประเทศไทยจำแนกตามขนาดการถือครอง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ถือครองที่ดินน้อยกว่า ๑ ไร่ มีสัดส่วนถึงร้อยละ ๕๐.๑๗ และผู้ถือครองที่ดินระหว่าง ๑ - ๕ ไร่ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ผู้ถือครองที่ดิน ร้อยละ ๗๒.๐๗ เป็นผู้ที่มีที่ดินไม่เกิน ๕ ไร่ ในขณะที่ผู้ถือครองที่ดิน ตั้งแต่ ๕๐ ไร่ขึ้นไป มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ ๑.๓๓ โดยสรุปสัดส่วนการถือครองที่ดินของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา กลุ่มที่มีที่ดินมากที่สุด ร้อยละ ๒๐ แรก ถือครองที่ดินต่างจากกลุ่มที่มีที่ดินน้อยที่สุดถึง ๖๐๐ กว่าเท่า โดยผู้ที่ถือครองที่ดินสูงสุดมีที่ดินในครอบครองถึง ๖๓๐,๐๐๐ ไร่ หากจำแนกผู้ถือครองที่ดิน โดยนำสัดส่วนการถือครองที่ดินของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลมาหาค่าเฉลี่ย ยังพบตัวเลขกลุ่มผู้ที่ถือครองมากที่สุด ร้อยละ ๑๐ ถือครองที่ดินถึงร้อยละ ๘๐ ของที่ดินมีโฉนดทั้งหมด ส่วนประชาชน กลุ่มที่เหลืออีกร้อยละ ๙๐ กลับถือครองที่ดินเพียงร้อยละ ๒๐ ของที่ดินมีโฉนดทั้งหมด

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- ๒) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหา

๔. ตัวชี้วัด

จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๖๓,๐๐๐ ราย

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน												
- บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหา												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ
งบประมาณทั้งสิ้น ๔๘๗.๓๘๙๑ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๖๓,๐๐๐ ราย

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประชาชนได้รับการจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๖๓,๐๐๐ ราย

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☒ แผนงานพื้นฐาน	☐ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☒ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน (ยุทธศาสตร์ที่ ๖ โครงการที่ ๑)

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินหลายฉบับ รวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรีหลายเรื่อง ทำให้มีแนวเขตที่ดินจำนวนมากที่ประกาศต่างกรรมต่างวาระ ประกอบกับความไม่ชัดเจนของขอบเขตพื้นที่ป่าเนื่องจากเทคโนโลยีการจัดทำแผนที่ในอดีตไม่สามารถกำหนดรายละเอียดขอบเขตพื้นที่ป่าได้อย่างชัดเจน จึงมีปัญหาตามมา คือ ไม่มีการกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ทำกินของประชาชนที่อยู่ก่อนการประกาศเขตป่าไม้ออกจากพื้นที่ป่าสงวน ทำให้ประชาชนที่ควรเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินเหล่านี้ต้องกลายเป็นผู้บุกรุก จากการที่มีหน่วยงานจำนวนมากที่เกี่ยวข้องทำให้แผนที่แนบท้ายประกาศมีมาตราส่วนแตกต่างกัน ทำให้มีปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน ส่งผลให้มีข้อพิพาทเรื่องแนวเขตมาโดยตลอด ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาครัฐกับเอกชน และระหว่างภาคประชาชนด้วยกัน ประกอบกับในปัจจุบันระหว่างวางแผนที่ดินที่เป็นดิจิทัลยังไม่ครบถ้วน ทำให้การนำข้อมูลที่ดินมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์วางแผนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้ โดยหากรัฐมีฐานข้อมูลแปลงที่ดินทั้งของรัฐและเอกชนครบถ้วนสมบูรณ์ในระบบภูมิสารสนเทศ จะสามารถใช้สนับสนุนนโยบายรัฐบาล ด้านการบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเร่งจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดแบ่งประเภทที่ดินให้ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลที่ดินที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมที่ดินจึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน

๓. วัตถุประสงค์

เพิ่มประสิทธิภาพด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน

๔. ตัวชี้วัด

จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับการแก้ไขปัญหของศูนย์ดำรงธรรม ได้รับการตรวจสอบและแก้ไข ๓,๕๐๐ เรื่อง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมที่ดิน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- พัฒนาประสิทธิภาพด้านทะเบียนและรังวัดที่ดิน ที่บริการให้แก่ประชาชน												
- แก้ไขปัญหาด้านที่ดินของศูนย์ดำรงธรรม												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๘๘๖.๔๑๕๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านที่ดินของศูนย์ดำรงธรรมที่ได้รับการแก้ไขปัญหา

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) งานด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชนได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพ
- ๒) จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านที่ดินของศูนย์ดำรงธรรมได้รับการแก้ไขปัญหา

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☒ แผนงานพื้นฐาน	☐ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☐ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☒ โครงการที่ดำเนินงานในการกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการพัฒนาฐานข้อมูลที่ดินและแผนที่รูปแปลงที่ดินให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน (ยุทธศาสตร์ที่ ๖
โครงการที่ ๒)

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินหลายฉบับ รวมทั้งมีมติคณะรัฐมนตรีหลายเรื่อง ทำให้มีแนวเขตที่ดินจำนวนมากที่ประกาศต่างกรมต่างวาระ ประกอบกับความไม่ชัดเจนของขอบเขตพื้นที่ป่าเนื่องจากเทคโนโลยีการจัดทำแผนที่ในอดีตไม่สามารถกำหนดรายละเอียดขอบเขตพื้นที่ป่าได้อย่างชัดเจน จึงมีปัญหาตามมา คือ ไม่มีการกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ทำกินของประชาชนที่อยู่ก่อนการประกาศเขตป่าไม้ออกจากพื้นที่ป่าสงวน ทำให้ประชาชนที่ควรเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินเหล่านี้ต้องกลายเป็นผู้บุกรุก จากการที่มีหน่วยงานจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง ทำให้แผนที่แนบท้ายประกาศมีมาตราส่วนแตกต่างกัน ทำให้มีปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน ส่งผลให้มีข้อพิพาทเรื่องแนวเขตมาโดยตลอด ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาครัฐกับเอกชน และระหว่างภาคประชาชนด้วยกัน ประกอบกับในปัจจุบันรวางแผนที่ที่เป็นดิจิทัลยังไม่ครบถ้วน ทำให้การนำข้อมูลที่ดินมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์วางแผนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้ หากรัฐมีฐานข้อมูลแปลงที่ดินทั้งของรัฐและเอกชนครบถ้วนสมบูรณ์ในระบบภูมิสารสนเทศ จะสามารถใช้สนับสนุนนโยบายรัฐบาลด้านการบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเร่งจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดแบ่งประเภทที่ดินให้ชัดเจน วางแผนการใช้ที่ดิน ดังนั้น เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลที่ดินที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมที่ดินจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาฐานข้อมูลที่ดินและแผนที่รูปแปลงที่ดินให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน

๓. วัตถุประสงค์

พัฒนาฐานข้อมูลที่ดินและแผนที่รูปแปลงที่ดินให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน

๔. ตัวชี้วัด

จำนวนระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง ๑,๐๐๐ ระวาง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : กรมที่ดิน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
สำรวจและจัดทำระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง จำนวน ๑,๐๐๐ ระวาง												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๒๑๘.๕๓๘๒ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนระวางแผนที่เพื่อการรังวัดโดยวิธีรังวัดแผนที่ชั้นหนึ่ง ๑,๐๐๐ ระวาง

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีข้อมูลที่ดินที่จะจัดเก็บของหน่วยงานอื่นๆ ให้เป็นระบบเดียวกัน
- ๒) มีฐานข้อมูลที่ดินให้เป็นเอกภาพ

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☐ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ (ยุทธศาสตร์ที่ ๖
โครงการที่ ๓)

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ประกอบกับการมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดินในภาพรวมของประเทศ การขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ฐานข้อมูลการใช้ที่ดินมีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ ปัญหาที่พบ คือ ข้อมูลหลายส่วนอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่หรือข้อมูลแบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่มีมาตรฐานแตกต่างกัน การมีข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเจ้าของ และหลายข้อมูลไม่สามารถอ้างอิงกันได้ เช่น ฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เป็นต้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และกำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน ทั้งนี้ ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว กำหนดให้การจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ คทช. ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด คทช. จึงจำเป็นต้องมีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินจากหน่วยงานต่างๆ นำมาพัฒนาระบบสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ ในระบบเดียวกัน ครอบคลุมทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการ เพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศในระบบเดียวกัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศ

๔. ตัวชี้วัด

มีฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ ๑ ระบบ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง												
๑.๑ ทบทวนข้อมูล												
๑.๒ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง												
๑.๓ รวบรวมข้อมูล												
๒. กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูล												
๒.๑ ออกแบบและกำหนดโครงสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ												
๒.๒ นำเข้าข้อมูล												
๒.๓ จัดทำฐานข้อมูลและระบบการแสดงผล												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ
งบประมาณทั้งสิ้น ๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินของประเทศ
- ๒) มีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินจากหน่วยงานต่างๆ มาพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการไปใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คทช. นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่ดินจากหน่วยงานต่างๆ นำมาพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศกลางแบบบูรณาการที่ใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการที่ดินของประเทศ เพื่อให้บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☒ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการพัฒนาและออกแบบระบบการติดตามประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (ยุทธศาสตร์ที่ ๖ โครงการที่ ๔)

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยปัญหาในระดับนโยบายเกิดจากการใช้แผนการใช้ที่ดินที่เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับการมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งประเด็นสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดินที่เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ คือ การขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินที่ยังไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในสังคม ปัจจุบันฐานข้อมูลการใช้ที่ดินมีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ ปัญหาที่พบคือ ข้อมูลหลายส่วนอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่หรือข้อมูลแบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่มีมาตราส่วนแตกต่างกัน การมีข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเจ้าของ และหลายข้อมูลไม่สามารถอ้างอิงกันได้ เช่น ฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาและออกแบบระบบการติดตามประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยจัดตั้งคณะอนุกรรมการติดตามประเมินผลที่มีกลไกเครือข่ายการดำเนินงานเชื่อมโยงในทุกระดับทั้งประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ตามตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๓. วัตถุประสงค์

พัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๔. ตัวชี้วัด

พัฒนาและออกแบบระบบการติดตามประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการระยะเดือนที่											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
ดำเนินงานพัฒนาและออกแบบระบบการติดตามประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๔.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

มีระบบการติดตามประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีระบบการติดตามประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๒) การบริหารจัดการที่ดินโดยผู้เกี่ยวข้องและประชาชนสอดคล้องกับแนวนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน

ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☒ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☒ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☐ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☒ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
ของประเทศ (ยุทธศาสตร์ที่ ๖ โครงการที่ ๕)

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยปัญหาในระดับนโยบายเกิดจากการใช้แผนการใช้ที่ดินที่เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับการมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดิน การขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินที่ยังไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในสังคม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และกำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน ทั้งนี้ ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวกำหนดให้การจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ คทช. จะต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและหลักการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการ

ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อให้บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้เป็นรูปธรรม

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) ดำเนินงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศของพื้นที่ต่างๆ
- ๒) สนับสนุนการดำเนินงานของ คทช. ของการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๓) ติดตามประเมินผล ปัญหา อุปสรรค และผลสำเร็จของการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) มีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๒) มีการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ คทช. ของการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๓) มีการประเมินผลของการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
- ดำเนินงานสนับสนุนกิจกรรมในการดำเนินงานบริหารจัดการที่ดินในพื้นที่ต่างๆ (๑๒.๐๐๐๐ ล้านบาท)												
- ดำเนินงานและสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของ คทช. (๓.๐๐๐๐ ล้านบาท)												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๑๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) ปัญหา อุปสรรค และผลสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๒) ปัญหา อุปสรรค และผลสำเร็จในการดำเนินงานของ คทช.

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้เป็นรูปธรรม

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☒ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☒ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
ของประเทศ (ยุทธศาสตร์ที่ ๖ โครงการที่ ๖)

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยปัญหาในระดับนโยบายเกิดจากการใช้แผนการใช้ที่ดินที่เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับการมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดิน การขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินที่ยังไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในสังคม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และกำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐบาลกับประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินหรือทรัพยากรดิน แนวทางที่จะดำเนินการและมีผลขับเคลื่อนการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ คือ การสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ได้รับรู้และเข้าใจในสาระสำคัญ เป้าหมาย และแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อให้แต่ละภาคส่วนนำไปจัดทำแผนและนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเอกภาพ และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศร่วมกัน รวมทั้งผลักดันให้มีการนำสาระสำคัญและแนวทางตามแผนการบริหาร

จัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ไปถ่ายทอดและผนวกเข้าในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ ทั้งระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนลงสู่พื้นที่ ทั้งในภาพรวมและในประเด็นสำคัญที่มีปัญหาเฉพาะในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะทำให้แก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และสร้างพื้นฐานในการบริหารจัดการในระยะต่อไปได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์เชิงพื้นที่ ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยการเสริมสร้างและพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) รวมถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เช่น การจัดประชุมสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่างๆ

๓. วัตถุประสงค์

ประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในระดับภูมิภาคและกลุ่มจังหวัด

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนกิจกรรมในการทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๒) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๓) ความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศของผู้เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาคและกลุ่มจังหวัด

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
ดำเนินงานกิจกรรมในการทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (๕.๐๐๐๐ ล้านบาท)												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

- ๑) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการทำความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๒) ความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศของผู้เกี่ยวข้อง ในระดับภูมิภาคและกลุ่มจังหวัด

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาคและกลุ่มจังหวัด ได้รับรู้ข้อมูลและมีความเข้าใจในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

แบบเสนอแผนงาน/โครงการ

ในแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน
ภายใต้การศึกษาโครงการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ประเภทแผนงาน/โครงการ

☐ แผนงานพื้นฐาน	☒ แผนงานยุทธศาสตร์
☐ แผนงานรองพื้นฐาน	☐ แผนงานบูรณาการ

ที่มาของกิจกรรม

☐ มติคณะรัฐมนตรี (ชุดปัจจุบัน)	☒ ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี	☒ นโยบายสำคัญของรัฐบาล
☐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	☒ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	☒ นโยบาย คทช.
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)		
☐ กิจกรรมตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	☐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG)	

- ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการที่เคยเสนอแผนไว้เดิม ☐ โครงการที่ดำเนินงานในภารกิจปกติ ☐ โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
(ยุทธศาสตร์ที่ ๖ โครงการที่ ๗)

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการบริหารจัดการที่ดินของประเทศไทยมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยปัญหาในระดับนโยบายเกิดจากการใช้แผนการใช้ที่ดินที่เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับการมีหลายหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในแต่ละระดับ รวมถึงการมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายเพื่อบริหารจัดการที่ดินหลายคณะ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรือปฏิบัติงานเฉพาะด้านตามอำนาจที่มีอยู่ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งประเด็นสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดินที่เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ คือ การขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินที่ยังไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในสังคม ปัจจุบันฐานข้อมูลการใช้ที่ดินมีการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ ปัญหาที่พบคือ ข้อมูลหลายส่วนอยู่ในรูปของข้อมูลเชิงพื้นที่หรือข้อมูลแบบภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่มีมาตราส่วนแตกต่างกัน การมีข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเจ้าของ และหลายข้อมูลไม่สามารถอ้างอิงกันได้ เช่น ฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้ ข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่ตรงกันและขาดการบูรณาการข้อมูลให้สอดคล้องกัน แนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว คือ การพัฒนาช่องทาง สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีความหลากหลายในการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และแนวทางการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วม และโอกาสเข้าถึงข้อมูลตามแนวทางของการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล ที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา รวมถึงสามารถส่งกลับ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข่าวดารสถานการณ์จากภาคส่วนต่างๆ เข้ามาเป็นข้อมูลของภาครัฐ เช่น การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสาธารณะที่มีความถูกต้องและชัดเจน การพัฒนาระบบบริการข้อมูลอัจฉริยะ (Smart Service) ที่ผู้รับบริการข้อมูลจะเข้าถึงได้ผ่านอุปกรณ์

ที่หลากหลาย รวมไปถึงการพัฒนาการบริการข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินแบบดิจิทัลในลักษณะอัตโนมัติ (Automated Public Services) ดังนั้น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยการสร้างการเข้าถึงข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศของประชาชน ผ่านทางเว็บไซต์และ Mobile Application ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ที่พัฒนานวัตกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

พัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) มีเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
- ๒) จำนวนผู้ใช้งานเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักงานเลขานุการ ของ คทช.)
- หน่วยงานสนับสนุน

๖. กิจกรรมและแผนงาน

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	แผนปฏิบัติการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
ดำเนินงานพัฒนาเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ												

๗. งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณทั้งสิ้น ๓.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘. การติดตามประเมินผล

จำนวนผู้ใช้งานเว็บไซต์และ Mobile Application ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศของประชาชน
- ๒) การบริหารจัดการที่ดินโดยผู้เกี่ยวข้องและประชาชนสอดคล้องกับแนวนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐

ส่วนที่ ๗

การขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๗.๑ แนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งนับเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิบัติที่บรรจุไว้ในแผนฯ ดังนั้น เพื่อให้แผนฯ เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องได้รับการขับเคลื่อนและผลักดันจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในทุกระดับ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชนและองค์กรต่างๆ ตลอดจนภาคประชาชน รวมทั้งเพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศมีเป้าหมายการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยแนวทางในการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นกรอบนโยบายหลักระยะยาว ๒๐ ปี ด้านที่ดินและทรัพยากรดิน โดยการถ่ายทอดสาระสำคัญตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน ในลักษณะบูรณาการ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคีผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการยอมรับ ตระหนักถึงความสำคัญของแผนฯ และพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยการนำแนวทางการปฏิบัติไปกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานและโครงการ บรรจุไว้ในแผนงานตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

๒) ประสานงาน ชี้แจง และสร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานที่เป็นแหล่งเงินงบประมาณ เพื่อให้เห็นความสำคัญของนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ และให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ระยะเร่งด่วน รวมทั้งผลักดันการสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมขับเคลื่อนแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายและแผนฯ ที่กำหนดไว้

๓) พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยจัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลที่มีกลไกเครือข่ายการดำเนินงานเชื่อมโยงในทุกระดับ ทั้งประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ตามตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ผลในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

๗.๒ บทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผน

การกำหนดบทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปสู่การปฏิบัติ ตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ได้แก่ รัฐบาล หน่วยงานกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาค รวมถึงภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชนต่างๆ โดยมีแนวทาง การดำเนินงานของแต่ละภาคส่วน ดังนี้

ตารางที่ ๗.๒-๑ บทบาทและแนวทางการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานและภาคีเครือข่าย

หน่วยงาน	แนวทางการขับเคลื่อน
๑) รัฐบาล	สนับสนุนให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นนโยบาย และยุทธศาสตร์หลักของชาติ พร้อมทั้งบรรจุเป็นสาระสำคัญในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒) หน่วยงานกลาง	
๒.๑) หน่วยงานหลัก	
▪ สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑) การจัดประชุมชี้แจงหน่วยงานและภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินงานทุกภาคส่วน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจและประสาน ความร่วมมือ โดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานได้กำหนดแนวทางร่วมกัน สำหรับ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินและ ทรัพยากรดินของประเทศและการของบประมาณ รวมถึงการติดตามและ ประเมินผล ๒) จัดประชุมหน่วยงานสนับสนุนส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงบประมาณ กรมบัญชี กลาง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นการขับเคลื่อนที่สำคัญในการบูรณาการแผนฯ กับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดให้เชื่อมโยง กับการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ รวมทั้งร่วมผลักดันการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง ๓) ประสานหน่วยงานในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการนำเป้าหมาย การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไปใช้ประกอบการจัดทำ แผนระดับกระทรวง แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็น แผนขอรับการจัดสรรงบประมาณและเป็นกรอบปฏิบัติงานของหน่วยงาน ๔) การจัดตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติหรือ จัดตั้งผู้ประสานงานประจำหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการติดตาม และประเมินผลในระดับภาพรวมและพื้นที่ให้หน่วยงานจัดทำแผนปฏิบัติการ การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ของหน่วยงานทุกระดับให้มีการดำเนินการอย่างสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน
๒.๒) หน่วยงานสนับสนุน	
(๑) สำนักงบประมาณ	จัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนการ บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ โดยมุ่งเน้นการให้ความสำคัญ กับแผนการบริหารจัดการที่ดินทุกระดับ เพื่อให้การบูรณาการการบริหารจัดการ ที่ดินมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นรูปธรรม

**ตารางที่ ๗.๒-๑ บทบาทและแนวทางการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
ไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานและภาคีเครือข่าย (ต่อ)**

หน่วยงาน	แนวทางการขับเคลื่อน
(๒) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	ให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับกระทรวงและจังหวัด พร้อมทั้งให้มีการติดตามประเมินผลทุกปี โดยให้ระยะการดำเนินงานสอดคล้องตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
๓) ส่วนภูมิภาค	
(๑) หน่วยงานระดับจังหวัด	๑) การชี้แจงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน โดยการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานและมีการพัฒนาฐานข้อมูล พร้อมทั้งการเชื่อมโยงกับหน่วยงานกลางอย่างเป็นระบบ ๒) ประชุมหารือเพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินระดับจังหวัด รวมถึงให้ความร่วมมือในการติดตามประเมินผล
(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดทำแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้น การสร้างแนวทางหรือการกำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ควรดำเนินการในระดับดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม
๔) ภาคเอกชน	การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศให้เป็นรูปธรรม ซึ่งแต่ละองค์กรสามารถนำประเด็นที่เกี่ยวข้อง/ที่สนใจไปดำเนินการหรือดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่าย ที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรหรือรูปแบบ Corporate Social Responsibility (CSR)
๕) องค์กรพัฒนาเอกชน	การร่วมขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในรูปแบบการประชาสัมพันธ์ การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการเพื่อการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน การศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๖) สื่อมวลชน	การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งการรายงาน ซึ่งสะท้อนสถานการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไทยสู่สังคม เพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

คำอธิบายตัวชี้วัด

(ร่าง) แผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ภาคผนวกที่ ๑
คำอธิบายตัวชี้วัด

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สงวนและคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อความสมดุล ทางธรรมชาติ	๑. มีพื้นที่ป่าไม้เป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ	- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กรมป่าไม้ - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	พื้นที่ป่าไม้ หมายถึง พื้นที่ที่มีสภาพเป็นผืนป่าปกคลุม ซึ่งหมายรวมทั้งในพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และพื้นที่ปลูกป่าในที่ดินเอกชน ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (ล้านไร่) ๓) พื้นที่ปลูกป่าในที่ดินเอกชน (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ $\frac{\text{พื้นที่ป่าที่คงสภาพในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ล้านไร่)} + \text{พื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพใน} \\ \text{พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (ล้านไร่)} + \text{พื้นที่ปลูกป่าในที่ดินเอกชน (ล้านไร่)}}{\text{พื้นที่} \\ \text{ประเทศไทย (ล้านไร่)}} \times 100$ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๔๐ ขึ้นไป ของพื้นที่ประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่)
	๒. มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็น สัดส่วน ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ	- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กรมป่าไม้ - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	พื้นที่ป่าอนุรักษ์ หมายถึง อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ เขตห้ามล่าสัตว์ ป่า วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ และป่าชายเลน ข้อมูลที่ต้องการ พื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ $\frac{\text{พื้นที่ป่าที่คงสภาพในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ล้านไร่)}}{\text{พื้นที่ประเทศไทย (ล้าน} \\ \text{ไร่)}} \times 100$ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๒๕ ขึ้นไป ของพื้นที่ประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่)
	๓. มีพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และพื้นที่เอกชน เป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ ประเทศ	- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กรมป่าไม้ - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ หมายถึง ป่าสงวนแห่งชาติ สวนป่าองค์การอุตสาหกรรม ป่าไม้ (อ.อ.ป.) สวนป่าเอกชน ป่าชุมชน และพื้นที่ปลูกป่าในที่ดินเอกชน ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ปลูกป่าในที่ดินเอกชน (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ $\frac{\text{พื้นที่ป่าไม้ที่คงสภาพในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (ล้านไร่)} + \text{พื้นที่ปลูกป่าใน} \\ \text{ที่ดินเอกชน (ล้านไร่)}}{\text{พื้นที่ประเทศไทย (ล้านไร่)}} \times 100$ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๑๕ ขึ้นไป ของพื้นที่ประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่)

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
	๔. พื้นที่ป่าไม้มีแนวเขตที่ชัดเจนสามารถแก้ไข ปัญหาการบุกรุก	- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กรมป่าไม้ - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) ขอบเขตของพื้นที่ป่าไม้ที่ได้มีการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ป่าไม้ที่ได้มีการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน (ล้านไร่) ÷ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย (ล้านไร่) x ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๑๐๐ ของขอบเขตพื้นที่ป่าไม้ที่มีการจัดทำแนวเขตที่ชัดเจน
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการที่ดินของรัฐ ด้วยธรรมาภิบาล	๑. แปลงที่ดินของรัฐที่ได้รับการสำรวจและ ออกหนังสือสำคัญครบบถ้วนทั่วประเทศ	กรมที่ดิน	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ที่มีเอกสารแสดงความเป็นเจ้าของแปลงที่ดินในของรัฐ (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ของรัฐทั้งหมด (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ที่มีเอกสารแสดงความเป็นเจ้าของแปลงที่ดินในของรัฐ (ล้านไร่) ÷ พื้นที่ของรัฐทั้งหมด (ล้านไร่) x ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๑๐๐ ของที่ดินของรัฐทั้งหมด
	๒. มีการนำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (โครงการ One Map) ประกาศใช้เป็น กฎหมาย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของโครงการ One Map	One Map หมายถึง แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้ประเทศไทยมีแผนที่ประเทศที่แสดงขอบเขตที่ดินทุกประเภทที่ชัดเจน ไม่ทับซ้อนถูกต้องตรงตามกฎหมาย บนมาตรฐานแผนที่ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ และเพื่อให้ทุกส่วนราชการยึดถือและนำไปใช้ในแนวทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นแนวเขตที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชนจะต่อกันสนิท ไม่ทับซ้อนหรือมีช่องว่าง สามารถนำไปกำหนดเป็นแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบบูรณาการ ในอนาคต ที่ดินของรัฐ หมายถึง ที่ดินที่รัฐเป็นเจ้าของและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารจัดการโดยหน่วยงานรัฐ ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนิคมสร้างตนเอง ที่ราชพัสดุ ที่ทางหลวง แม่น้ำ และที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ข้อมูลที่ต้องการ : แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ หน่วยวัด : ประกาศใช้/ไม่ประกาศใช้ เกณฑ์เป้าหมาย : ประกาศใช้

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
	๓. ที่ดินของรัฐที่ได้รับการแก้ไขปัญหาการบุกรุก	- กระทรวงมหาดไทย - กรมที่ดิน - คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ (ไร่) ๒) พื้นที่ของรัฐที่ถูกบุกรุกใช้ประโยชน์ (ไร่) ๓) พื้นที่ที่ดินของรัฐทั้งหมด (ไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ (ไร่) + พื้นที่ของรัฐที่ถูกบุกรุกใช้ประโยชน์ (ไร่) ÷ พื้นที่ที่ดินของรัฐทั้งหมด (ไร่) × ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละข้อมูลพื้นที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ และข้อมูลพื้นที่ของรัฐที่ถูกบุกรุกใช้ประโยชน์ลดลง
	๔. ที่ดินของรัฐที่ได้ที่ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ	กรมพัฒนาที่ดิน	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ของรัฐที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้เข้าทำประโยชน์ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ที่ดินของรัฐทั้งหมด (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ของรัฐที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้เข้าทำประโยชน์ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป (ล้านไร่) ÷ พื้นที่ที่ดินของรัฐทั้งหมด (ล้านไร่) × ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละของพื้นที่ที่ดินของรัฐที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ของประเทศลดลง
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพและยั่งยืน	๑. มีการสำรวจและออกโฉนดที่ดินครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ	กรมที่ดิน	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ที่มีการออกโฉนดที่ดินแล้วเสร็จ (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ที่มีการออกโฉนดที่ดินแล้วเสร็จ (ล้านไร่) ÷ พื้นที่ที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย (ล้านไร่) × ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๑๐๐
	๒. มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินครอบคลุมทั่วประเทศ	กรมโยธาธิการและผังเมือง	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ที่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ที่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ÷ พื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่) × ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละ ๑๐๐

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
	๓. พื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	พื้นที่เกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน หมายถึง เป็นวิถีเกษตรกรรมที่พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและดำรงรักษาไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศสามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพและพอเพียงตามความจำเป็นพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรและผู้บริโภค พึ่งพาตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเอื้ออำนวยให้เกษตรกรและชุมชนท้องถิ่นสามารถพัฒนาได้อย่างเป็นอิสระ ทั้งนี้เพื่อความผาสุกและความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติโดยรวม (ที่มา: คณะทำงานวิชาการสมัชชาเกษตรกรรมทางเลือก) ประกอบด้วยรูปแบบในการทำการเกษตร คือ ระบบไร่หมุนเวียน ระบบเกษตรผสมผสาน ระบบไร่นาสวนผสม ระบบไร่นาป่าผสมหรือวนเกษตร ระบบเกษตรธรรมชาติ ระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ระบบเกษตรกรรมประณีต ระบบเกษตรอินทรีย์ และระบบเกษตรกรรมที่เป็นมากกว่าเกษตรอินทรีย์ (Beyond Organic farming) ข้อมูลที่ต้องการ ๑) ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน (ไร่) ๒) ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดของประเทศ (ไร่) สูตรการคำนวณ ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืน (ไร่) ÷ ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดของประเทศ (ไร่) x ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น
	๔. ที่ดินที่มีปัญหาคุณสมบัติและคุณภาพดินไม่เหมาะสมในการปลูกพืช ได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น	กรมพัฒนาที่ดิน	ดินที่มีปัญหา หมายถึง ดินที่มีคุณภาพอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่ค่อยเหมาะสมที่จะนำมาใช้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ทำให้ผลผลิตต่ำและต้องมีการจัดการดินเป็นกรณีพิเศษกว่าดินทั่วไป จึงจะสามารถใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก และให้ผลผลิตดีเท่าที่ควร ดินที่มีปัญหาเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและเป็นปัญหาเพิ่มขึ้นเมื่อสภาพธรรมชาติถูกทำให้เปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากทำลายป่าและมีการใช้ที่ดินไม่ระมัดระวัง โดยแบ่งออกเป็น ๗ ประเภท คือ ดินอินทรีย์ ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด ดินค่อนข้างเป็นทราย ดินทรายจัด ดินตื้น และดินบนพื้นที่ลาดชันเชิงชัน ข้อมูลที่ต้องการ ๑) เนื้อที่ของดินที่มีปัญหาแต่ละประเภทที่ได้รับการฟื้นฟู ได้แก่ ดินอินทรีย์ ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด ดินค่อนข้างเป็นทราย ดินทรายจัด ดินตื้น และ ดินบนพื้นที่ลาดชันเชิงชัน ๒) เนื้อที่ของดินที่มีปัญหาแต่ละประเภทของประเทศไทย ๓) เนื้อที่ของดินที่มีปัญหารวมทุกประเภทของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
			สูตรการคำนวณ เนื้อที่ของดินที่มีปัญหาที่ได้รับการฟื้นฟู (ล้านไร่) ÷ เนื้อที่ของดินที่มีปัญหารวมทุกประเภทของประเทศไทย (ล้านไร่) x ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละของเนื้อที่ของดินที่มีปัญหาที่ได้รับการฟื้นฟูมากขึ้น
	๕. ที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น	กรมพัฒนาที่ดิน	พื้นที่ร้าง หมายถึง พื้นที่ที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้เข้าทำประโยชน์ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป ข้อมูลที่ต้องการ ๑) พื้นที่ที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้เข้าทำประโยชน์ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่) สูตรการคำนวณ พื้นที่ที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้เข้าทำประโยชน์ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป (ล้านไร่) ÷ พื้นที่ประเทศไทย (๓๒๓ ล้านไร่) x ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละของที่ดินที่ถูกทิ้งร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ของประเทศไทยลดลง
	๖. สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น	- กรมโยธาธิการและผังเมือง - กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) จำนวนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชุมชน (ล้านไร่) ๒) จำนวนพื้นที่เขตเมืองและเขตชุมชนทั้งหมด (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ จำนวนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชุมชน (ล้านไร่) ÷ จำนวนพื้นที่เขตเมือง และเขตชุมชนทั้งหมด (ล้านไร่) x ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละของพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น
	๗. พื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหามากขึ้น	- กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	ข้อมูลที่ต้องการ ระยะทางชายฝั่งถูกกัดเซาะที่ได้รับการจัดการตามแนวทางและมาตรการหรือมีโครงสร้างที่เหมาะสม หน่วยวัด : ระยะทาง (กิโลเมตร) เกณฑ์เป้าหมาย : ระยะทางชายฝั่งถูกกัดเซาะที่ได้รับการจัดการมากขึ้น

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ	๑. มีข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ	- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หมายถึง การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการจัดการที่รองรับการใช้ประโยชน์ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า เช่น การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม การพัฒนาแหล่งแร่และพลังงาน เป็นต้น ข้อมูลที่ต้องการ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศแผนรวมการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หน่วยวัด : มี/ไม่มี เกณฑ์เป้าหมาย : มี
	๒. การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการกำหนดแนวทาง การจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสม	- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หมายถึง การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการจัดการที่รองรับการใช้ประโยชน์ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า เช่น การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม การพัฒนาแหล่งแร่และพลังงาน เป็นต้น ข้อมูลที่ต้องการ แนวทางการจัดการพื้นที่และมาตรการการใช้ที่ดินเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หน่วยวัด : มี/ไม่มี เกณฑ์เป้าหมาย : มี
	๓. การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ มีการประเมินสิ่งแวดล้อม ระดับยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความยั่งยืนทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ หมายถึง การใช้กรอบแนวคิดและกระบวนการในการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ในรายสาขา หรือในเชิงพื้นที่ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบูรณาการมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และเปรียบเทียบทางเลือกในการตัดสินใจ เพื่อให้การตัดสินใจนั้นมีคุณภาพ รอบคอบ โปร่งใส และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
			ข้อมูลที่ต้องการ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของแผนการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หน่วยวัด : มีการประเมิน/ไม่มีการประเมิน เกณฑ์เป้าหมาย : มีการประเมิน
	๔. การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐได้รับการยอมรับ		การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หมายถึง การพัฒนาพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจและความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของประเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการจัดการที่รองรับการใช้ประโยชน์ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า เช่น การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม การพัฒนาแหล่งแร่และพลังงาน เป็นต้น ข้อมูลที่ต้องการ ผลการดำเนินการและการยอมรับของการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงตามนโยบายของรัฐ หน่วยวัด : ได้รับการยอมรับ/ไม่ได้รับการยอมรับ เกณฑ์เป้าหมาย : ได้รับการยอมรับ
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๑. ที่ดินของรัฐที่จัดที่ดินทำกินให้ประชาชน	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ พื้นที่ที่ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน (ล้านไร่) หน่วยวัด : พื้นที่ที่ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน (ไร่) เกณฑ์เป้าหมาย : มีจำนวนที่ดินที่จัดให้แก่ผู้ยากไร้ พื้นที่ ๕๐ จังหวัด เนื้อที่ ๑๐๒,๔๒๗ ไร่
	๒. ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ ๑) ที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ (ล้านไร่) ๒) พื้นที่ที่ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน (ล้านไร่) สูตรการคำนวณ ที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ (ล้านไร่) ÷ พื้นที่ที่ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน (ล้านไร่) × ๑๐๐ หน่วยวัด : ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จ เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละของที่ดินทำกินที่จัดให้ประชาชนที่ดำเนินการส่งมอบให้ประชาชนแล้วเสร็จมากขึ้น

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
	๓. จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดินแล้วเสร็จในโครงการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชน หน่วยวัด : จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดิน (ราย) เกณฑ์เป้าหมาย : จำนวนประชาชน/ครัวเรือนที่ได้รับการจัดที่ดินแล้วเสร็จมากขึ้น
	๔. จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในโครงการ จัดที่ดินทำกินให้ประชาชน หน่วยวัด : จำนวนผู้ยากไร้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (ราย) เกณฑ์เป้าหมาย : จำนวนประชากร/ครัวเรือนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในโครงการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนมากขึ้น
	๕. คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน		ข้อมูลที่ต้องการ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน เช่น การมีอาชีพ ระดับรายได้ ภาวะหนี้สินและการออม ความมั่นคงในชีวิต และดัชนีความสุข เกณฑ์เป้าหมาย : คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินดีขึ้น
	๖. จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่รายได้น้อย		ข้อมูลที่ต้องการ จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่รายได้น้อย หน่วยวัด : จำนวนที่อยู่อาศัย (หน่วย) เกณฑ์เป้าหมาย : จำนวนที่อยู่อาศัยที่จัดให้กับผู้ที่รายได้น้อยกว่า ๑ ล้านหน่วย
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ บูรณาการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. มาบังคับใช้	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ การออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติและมีการบังคับใช้ หน่วยวัด : มีการออกพระราชบัญญัติและบังคับใช้/ไม่มีการออกพระราชบัญญัติ เกณฑ์เป้าหมาย : มี
	๒. มีการจัดตั้งหน่วยงานและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน	คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)	ข้อมูลที่ต้องการ มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน หน่วยวัด : มีการจัดตั้ง/ไม่มีการจัดตั้ง เกณฑ์เป้าหมาย : มี
	๓. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	ข้อมูลที่ต้องการ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดิน หน่วยวัด : มี/ไม่มี เกณฑ์เป้าหมาย : มี

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	คำอธิบายตัวชี้วัด
	๔. มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	ข้อมูลที่ต้องการ การมีการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน หน่วยวัด : มี/ไม่มี เกณฑ์เป้าหมาย : มี
	๕. มีการพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน	ข้อมูลที่ต้องการ การมีการพัฒนามาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน หน่วยวัด : มี/ไม่มี เกณฑ์เป้าหมาย : มี
	๖. มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน		ข้อมูลที่ต้องการ การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน หน่วยวัด : มี/ไม่มี เกณฑ์เป้าหมาย : มี

ภาคผนวกที่ ๒

อักษรย่อรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

ภาคผนวกที่ ๒

อักษรย่อรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

ตัวย่อ	ชื่อหน่วยงาน
นร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
สนช.	๑) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานโนนดชุมชน)
สศช.	๒) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กอ.รมน.	๓) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
บจธ.	๔) สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)
กท.	กระทรวงกลาโหม
อผศ.	๑) องค์การส่งเสริมทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผท.	๒) กรมแผนที่ทหาร
กค.	กระทรวงการคลัง
จร.	๑) กรมธนารักษ์
จ.ก.ส.	๒) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ธอส.	๓) ธนาคารอาคารสงเคราะห์
สศค.	๔) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พส.	๑) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
พอช.	๒) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
กคช.	๓) การเคหะแห่งชาติ
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สป.กษ.	๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ส.ป.ก.	๒) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พด.	๓) กรมพัฒนาที่ดิน
ชป.	๔) กรมชลประทาน
กวก.	๕) กรมวิชาการเกษตร
สศก.	๖) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กสส.	๗) กรมส่งเสริมสหกรณ์
กสก.	๘) กรมส่งเสริมการเกษตร
กช.	๙) กรมการข้าว
ปศ.	๑๐) กรมปศุสัตว์
กป.	๑๑) กรมประมง
มม.	๑๒) กรมหม่อนไหม

ตัวย่อ

ชื่อหน่วยงาน

คค.	กระทรวงคมนาคม
ทล.	๑) กรมทางหลวง
ทช.	๒) กรมทางหลวงชนบท
จท.	๓) กรมเจ้าท่า
ทย.	๔) กรมท่าอากาศยาน
รพท.	๕) การรถไฟแห่งประเทศไทย
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สป.ทส.	๑) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สป.ทส. (สปร.)	๒) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ)
ปม.	๓) กรมป่าไม้
อส.	๔) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ทช.	๕) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
สผ.	๖) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทธ.	๗) กรมทรัพยากรธรณี
ทน.	๘) กรมทรัพยากรน้ำ
ทบ.	๙) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
อ.อ.ป.	๑๐) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
พณ.	กระทรวงพลังงาน
พพ.	๑) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
สนพ.	๒) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
มท.	กระทรวงมหาดไทย
ทด.	๑) กรมที่ดิน
ปค.	๒) กรมการปกครอง
ยผ.	๓) กรมโยธาธิการและผังเมือง
สธ.	๔) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
อปท.	๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ปภ.	๖) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
วท.	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สทอภ.	๑) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
สสนก.	๒) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)

ตัวย่อ

ชื่อหน่วยงาน

อก. กระทรวงอุตสาหกรรม
 กพร. ๑) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
 กนอ. ๒) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ยธ. กระทรวงยุติธรรม
 สป.ยธ. ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

พศ. หน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี
 ๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

วช. ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง
 ๑) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

อื่นๆ
 คทช. ๑) คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
 คอบช. ๒) เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ
 กนพ. ๓) คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ